

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 27. júna 2024*

Obsah

I.	Právny rámec	7
II.	Okolnosti predchádzajúce sporu	8
	A. Perindopril skupiny Servier	8
	B. Perindopril spoločnosti Krka	9
	C. Spory týkajúce sa perindoprilu	9
	1. Rozhodnutia EPÚ	9
	2. Rozhodnutia vnútroštátnych súdov	10
	D. Dohody Krka	11
III.	Sporné rozhodnutie	11
IV.	Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok	12
V.	Konanie na Súdnom dvore a návrhy účastníkov konania	13
VI.	O návrhu na opätovné začatie ústnej časti konania	14
VII.	O odvolaní	15
	A. O prvom až šiestom odvolacom dôvode, ktoré sa týkajú existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ	15
	1. Relevantné body sporného rozhodnutia a napadnutého rozsudku	16
	a) Sporné rozhodnutie	16
	b) Napadnutý rozsudok	17

* Jazyk konania: francúzština.

2.	O prípustnosti prvého až šiesteho odvolacieho dôvodu	18
3.	Úvodné poznámky týkajúce sa vecného preskúmania prvého až šiesteho odvolacieho dôvodu	21
4.	O prvom odvolacom dôvode	25
	a) O účinnosti prvého odvolacieho dôvodu	25
	1) Argumentácia účastníkov konania	25
	2) Posúdenie Súdny dvorom	25
	b) O prvej až tretej časti	27
	1) Argumentácia účastníkov konania	27
	2) Posúdenie Súdny dvorom	28
	c) O štvrtej a šiestej časti	31
	1) Argumentácia účastníkov konania	31
	2) Posúdenie Súdny dvorom	32
	i) O rozhodnutí High Court z 3. októbra 2006	32
	ii) O rozhodnutí EPÚ z 27. júla 2006	33
	d) O piatej časti	35
	1) Argumentácia účastníkov konania	35
	2) Posúdenie Súdny dvorom	35
	e) Záver k prvému odvolaciemu dôvodu	36
5.	O druhom odvolacom dôvode	36
	a) O druhej časti	36
	1) Argumentácia účastníkov konania	36
	2) Posúdenie Súdny dvorom	36
	b) O prvej, tretej a štvrtej časti	39
	1) Argumentácia účastníkov konania	39
	2) Posúdenie Súdny dvorom	40
	c) O piatej až ôsmej časti	41

1) Argumentácia účastníkov konania	41
2) Posúdenie Súdny dvorom	43
6. O treťom odvolacom dôvode	43
a) O prvej časti	43
1) Argumentácia účastníkov konania	43
2) Posúdenie Súdny dvorom	44
b) O druhej časti	45
1) Argumentácia účastníkov konania	45
2) Posúdenie Súdny dvorom	45
c) O tretej časti	46
1) Argumentácia účastníkov konania	46
2) Posúdenie Súdny dvorom	46
d) O štvrtej časti	47
1) Argumentácia účastníkov konania	47
2) Posúdenie Súdny dvorom	48
e) O piatej časti	49
1) Argumentácia účastníkov konania	49
2) Posúdenie Súdny dvorom	50
f) O šiestej časti	50
1) Argumentácia účastníkov konania	50
2) Posúdenie Súdny dvorom	50
7. O štvrtom odvolacom dôvode	51
a) O prvej časti	51
1) Argumentácia účastníkov konania	51
2) Posúdenie Súdny dvorom	51
b) O druhej časti	52
1) Argumentácia účastníkov konania	52

2) Posúdenie Súdnyim dvorom	53
c) O tretej časti	55
1) Argumentácia účastníkov konania	55
2) Posúdenie Súdnyim dvorom	55
d) O štvrtej časti	55
1) Argumentácia účastníkov konania	55
2) Posúdenie Súdnyim dvorom	56
8. O piatom odvolacom dôvode	56
a) Argumentácia účastníkov konania	56
b) Posúdenie Súdnyim dvorom	57
9. Predbežný záver týkajúci sa prvého až piateho odvolacieho dôvodu	57
10. O šiestom odvolacom dôvode	60
a) Argumentácia účastníkov konania	60
b) Posúdenie Súdnyim dvorom	60
B. O siedmom odvolacom dôvode týkajúcom sa existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska následku v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ	60
1. Relevantné body sporného rozhodnutia a napadnutého rozsudku	60
a) Sporné rozhodnutie	60
b) Napadnutý rozsudok	61
2. Argumentácia účastníkov konania	62
3. Posúdenie Súdnyim dvorom	64
C. O ôsmom až jedenástom odvolacom dôvode, ktoré sa týkajú porušenia článku 102 ZFEÚ	68
1. Relevantné body sporného rozhodnutia a napadnutého rozsudku	69
a) Sporné rozhodnutie	69
b) Napadnutý rozsudok	69
2. O ôsmom odvolacom dôvode	70
a) Argumentácia účastníkov konania	70

b) Posúdenie Súdny dvorom	72
3. O deviatom a desiatom odvolacom dôvode	74
4. O jedenástom odvolacom dôvode	74
a) Argumentácia účastníkov konania	74
b) Posúdenie Súdny dvorom	76
D. Záver k odvolaniu	77
VIII. O dôsledkoch zrušenia napadnutého rozsudku	77
IX. O žalobe na Všeobecnom súde	78
A. O prvej časti deviateho žalobného dôvodu	79
1. Argumentácia účastníkov konania	79
2. Posúdenie Súdny dvorom	79
a) O potenciálnej hospodárskej súťaži vo vzťahu ku skupine Servier zo strany spoločnosti Krka	80
b) O existencii dohody o rozdelení trhu	84
B. O desiatom žalobnom dôvode	91
1. Argumentácia účastníkov konania	91
2. Posúdenie Súdny dvorom	91
O trovách	94

„Odvolanie – Hospodárska súťaž – Farmaceutické výrobky – Trh s perindoprilom – Článok 101 ZFEÚ – Kartely – Rozdelenie trhu – Potenciálna hospodárska súťaž – Obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa – Stratégia, ktorej cieľom je oddialiť vstup generických verzií perindoprilu na trh – Dohoda o urovnaní patentového sporu – Dohoda o poskytnutí licencie na patent – Dohoda o prevode a o poskytnutí licencie na technológiu – Článok 102 ZFEÚ – Relevantný trh – Zneužitie dominantného postavenia“

Vo veci C-176/19 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 22. februára 2019,

Európska komisia, v zastúpení: pôvodne F. Castilla Contreras, B. Mongin, J. Norris a C. Vollrath, neskôr F. Castilla Contreras, F. Castillo de la Torre, B. Mongin, J. Norris, C. Vollrath, a napokon v zastúpení: F. Castilla Contreras, F. Castillo de la Torre, J. Norris a C. Vollrath, splnomocnení zástupcovia,

odvolateľka,

ktorú v konaní podporuje:

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, v zastúpení: pôvodne D. Guðmundsdóttir, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci J. Holmes, KC, neskôr v zastúpení: L. Baxter, D. Guðmundsdóttir, F. Shibli a J. Simpson, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci J. Holmes, KC, a P. Woolfe, barrister, a napokon v zastúpení: S. Fuller, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci J. Holmes, KC, a P. Woolfe, barrister,

vedľajší účastník konania v odvolacom konaní,

ďalší účastníci konania:

Servier SAS, so sídlom v Suresnes (Francúzsko),

Servier Laboratories Ltd, so sídlom v Stoke Poges (Spojené kráľovstvo),

Les Laboratoires Servier SAS, so sídlom v Suresnes,

v zastúpení: O. de Juvigny, J. Jourdan, T. Reymond, A. Robert, avocats, J. Killick, advocaat, a M. I. F. Utges Manley, solicitor,

žalobkyne v prvostupňovom konaní,

European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA), so sídlom v Ženeve (Švajčiarsko), v zastúpení: F. Carlin, avocate, a N. Niejahr, Rechtsanwältin,

vedľajší účastník konania v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Arabadžiev (spravodajca), predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu sudcu prvej komory, sudcovia P.G. Xuereb, A. Kumin a I. Ziemele,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: M. Longar a R. Şereş, referenti,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 20. a 21. októbra 2021,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 14. júla 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Európska komisia sa svojím odvolaním domáha čiastočného zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 12. decembra 2018, Servier a i./Komisia (T-691/14, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2018:922), ktorým Všeobecný súd zrušil článok 4 v rozsahu, v akom sa ním konštatuje účasť spoločností Servier SAS a Laboratoires Servier SAS na dohodách uvedených v tomto článku, článok 6, článok 7 ods. 4 písm. b) a článok 7 ods. 6 rozhodnutia Komisie C(2014) 4955 final z 9. júla 2014 týkajúceho sa konania podľa článku 101 [ZFEÚ] a článku 102 [ZFEÚ] [vec AT.39612 – Perindopril (Servier)] (ďalej len „sporné rozhodnutie“).

I. Právny rámec

- 2 Body 13 až 15, 17 a 24 oznámenia Komisie o definícii relevantného trhu na účely práva hospodárskej súťaže spoločenstva (Ú. v. ES C 372, 1997, s. 5; Mim. vyd. 08/001, s. 155) znejú:

„Konkurenčné prekážky

13. Spoločnosti sú vystavené trom hlavným konkurenčným prekážkam, ktorých zdrojmi sú: substitučná povaha dopytu, substitučná povaha ponuky a potenciálna konkurencia. Z ekonomického hľadiska, pre definíciu relevantného trhu predstavuje substitučnosť dopytu najbezprostrednejšiu a najúčinnnejšiu disciplinárnu silu pôsobiacu na dodáv[at]eľov daného výrobku, a to najmä v oblasti rozhodovania o cenách. Podnik alebo skupina podnikov nemôže mať podstatný vplyv na prevládajúce podmienky predaja (teda napr. na ceny), ak môžu zákazníci veľmi ľahko prejsť na substitučný výrobok alebo na iných dodávateľov umiestnených inde na trhu. V zásade spočíva def[iní]cia trhu v identifikácii účinných alternatívnych zdrojov ponuky tovarov pre zákazníkov dotknutých podnikov, a to tak po stránke výrobkov/služieb, ako aj po geografickej stránke.
14. Konkurenčné prekážky vyplývajúce zo strany substitučnosti ponuky, okrem prekážok uvedených v odsekoch 20 až 23 a okrem potenciálnej konkurencie, sú vo všeobecnosti menej bezprostredné a v každom prípade si vyžadujú analýzu dodatočných faktorov. Výsledkom toho je, že takéto prekážky sa berú do úvahy v hodnotiacej fáze analýzy hospodárskej súťaže.

Substitučnosť dopytu

15. Zhodnotenie substitučnosti dopytu zahŕňa určenie škály výrobkov, ktoré spotrebiteľ vníma ako vzájomné substitúty. Jeden spôsob takého určenia m[o]žno chápať ako špekulatívny experiment, v ktorom sa postulát zoberieme hypoteticky malú, stálu zmenu cien smerom nahor, pričom skúmame pravdepodobné reakcie zákazníkov na túto zmenu. Vymedzenie trhu sa zameriava na ceny z praktických a prevádzkových príčin, presnejšie na substitučnosť dopytu vyplývajúcu z malých, stálych zmien v relatívnych cenách. Tento koncept môže poskytnúť jasné znamenia v podobe dôkazov relevantných pre definíciu trhov.

...

17. Otázkou, ktorú je potrebné zodpovedať, je to, či zákazníci dotknutých podnikov okamžite zmenia orientáciu na iný výrobok – substitút alebo na dodávateľa so sídlom v inej oblasti, ak nastane v danom výrobku a v daných geografických oblastiach hypoteticky malá (5 až 10 %-ná), ale trvalá relatívna zmena ceny [trvalá zmena v relatívnych cenách – *neoficiálny*

preklad] smerom nahor. Ak je miera substitúcie dostatočná nato, aby zmena ceny neprinášala zisk z dôvodu veľkých strát pri predaji, do relevantného trhu sa začleňujú dodatočné substitúty a oblasti. Takto sa pokračuje ďalej, kým sa neukáže, že permanentná malá zmena ceny sa stáva ziskovou. ...

...

Potenciálna konkurencia

24. Tretím zdrojom konkurenčných prekážok je potenciálna konkurencia, ktorá sa pri prvotnej definícii trhov neberie do úvahy. Je tomu tak preto, že podmienky, za ktorých potenciálna konkurencia znamená skutočné obmedzenie hospodárskej súťaže, závisia od analýzy špecifických faktorov a okolností vzťahujúcich sa na podmienky vstupu na trh. Ak sa takáto analýza požaduje, vykonáva sa spravidla v neskoršom štádiu šetrenia, najčastejšie vtedy, keď už je pozícia dotknutých firiem na relevantnom trhu určená, to jest, keď je pozícia zdrojom obáv z hľadiska hospodárskej súťaže.“

II. Okolnosti predchádzajúce sporu

- 3 Okolnosti predchádzajúce sporu, tak ako vyplývajú predovšetkým z bodov 1 až 73 napadnutého rozsudku, možno zhrnúť takto.
- 4 Servier SAS je materskou spoločnosťou farmaceutickej skupiny Servier, do ktorej patrí aj Les Laboratoires Servier SAS a Servier Laboratories Ltd (ďalej jednotlivo alebo spoločne len „Servier“). Les Laboratoires Servier sa špecializuje na vývoj originálnych liekov a jej dcérska spoločnosť Biogaran SAS sa špecializuje na vývoj generických liekov.

A. Perindopril skupiny Servier

- 5 Servier vyvinula perindopril, ktorý je liekom určeným predovšetkým na boj proti vysokému krvnému tlaku a srdcovému zlyhávaniu. Tento liek patrí medzi inhibítory enzýmu konvertujúceho angiotenzín (ďalej len „lieky typu ACE inhibítory“). Všetkých šestnásť liekov typu ACE inhibítory, ktoré existovali v čase skutkových okolností, bolo zaradených tak na tretej úrovni anatomickej, terapeutической a chemickej klasifikácie (ATC) liekov Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), ktorá zodpovedá terapeutickým indikáciám, ako aj na štvrtej úrovni tejto klasifikácie, ktorá zodpovedá mechanizmu účinku, a to v rovnakej skupine s názvom „Inhibítory [enzýmu konvertujúceho angiotenzín], samotné“. Účinná látka perindoprilu má formu soli. Pôvodne používanou soľou bol erbumín.
- 6 Patent EP0049658 na účinnú látku perindoprilu bol spoločnosťou zo skupiny Servier prihlásený na Európskom patentovom úrade (EPÚ) 29. septembra 1981. Platnosť tohto patentu mala uplynúť 29. septembra 2001, ale jeho ochrana bola predĺžená vo viacerých členských štátoch, predovšetkým v Spojenom kráľovstve, do 22. júna 2003. Vo Francúzsku bola ochrana uvedeného patentu predĺžená do 22. marca 2005 a v Taliansku do 13. februára 2009.
- 7 Dňa 16. septembra 1988 podala Servier na EPÚ prihlášky viacerých patentov na postupy výroby účinnej látky perindoprilu, ktorých platnosť uplynula 16. septembra 2008, a to patentov EP0308339, EP0308340 (ďalej len „patent 340“), EP0308341 a EP0309324.

- 8 Dňa 6. júla 2001 podala Servier na EPÚ prihlášku patentu EP1296947 (ďalej len „patent 947“) na kryštalickú alfa formu perindoprilu erbumín a postup jej prípravy, pričom EPÚ udelil patent 4. februára 2004.
- 9 Okrem toho Servier 6. júla 2001 podala národné patentové prihlášky vo viacerých členských štátoch Únie predtým, ako sa tieto štáty stali zmluvnými stranami Dohovoru o udeľovaní európskych patentov, podpísaného v Mníchove 5. októbra 1973, ktorý nadobudol platnosť 7. októbra 1977. Servier napríklad podala prihlášky patentov zodpovedajúcich patentu 947 v Bulharsku (BG 107 532), v Českej republike (PV2003-357), v Estónsku (P200300001), v Maďarsku (HU225340), v Poľsku (P348492) a na Slovensku (PP0149-2003). Tieto patenty boli udelené 16. mája 2006 v Bulharsku, 17. augusta 2006 v Maďarsku, 23. januára 2007 v Českej republike, 23. apríla 2007 na Slovensku a 24. marca 2010 v Poľsku.

B. Perindopril spoločnosti Krka

- 10 Od roku 2003 KRKA, továrna zdravil, d.d. (ďalej len „Krka“), spoločnosť so sídlom v Slovinsku, ktorá vyrába generické lieky, začala vyvíjať lieky na báze účinnej látky perindopril zloženej z kryštalickej alfa formy erbumínu, na ktorú sa vzťahuje patent 947 (ďalej len „perindopril spoločnosti Krka“). V rokoch 2005 a 2006 získala táto spoločnosť viacero povolení na uvedenie na trh a tento liek začala predávať vo viacerých členských štátoch v strednej a východnej Európe, najmä v Maďarsku a Poľsku. Počas tohto obdobia tiež pripravila uvedenie tohto lieku na trh v iných členských štátoch, najmä vo Francúzsku, v Holandsku a Spojenom kráľovstve.

C. Spory týkajúce sa perindoprilu

- 11 Od roku 2003 do roku 2009 prebiehali viaceré spory medzi skupinou Servier a výrobcami, ktorí sa chystali uviesť na trh generickú verziu perindoprilu.

1. Rozhodnutia EPÚ

- 12 V priebehu roka 2004 desať výrobcov generických liekov, medzi nimi aj Niche Generics Ltd (ďalej len „Niche“), Krka, Lupin Ltd a Norton Healthcare Ltd, ktorá je dcérskou spoločnosťou spoločnosti Ivax Europe, ktorá sa neskôr zlúčila so spoločnosťou Teva Pharmaceutical Industries Ltd – hlavnou materskou spoločnosťou skupiny Teva špecializovanou na výrobu generických liekov –, podalo na EPÚ námietku proti patentu 947 s cieľom dosiahnuť jeho zrušenie, pričom uvádzali dôvody založené na neexistencii novosti a vynálezcovskej činnosti, ako aj na nedostatočnom objasnení vynálezu.
- 13 Dňa 27. júla 2006 námietkové oddelenie EPÚ potvrdilo platnosť patentu 947 (ďalej len „rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006“). Toto rozhodnutie bolo napadnuté pred technickým odvolacím senátom EPÚ. Po tom, ako Niche uzavrela so skupinou Servier dohodu o urovnaní, uskutočnila 9. februára 2005 späťvzatie návrhu v námietkovom konaní. Krka a Lupin uskutočnili späťvzatie svojich návrhov v konaní pred technickým odvolacím senátom EPÚ 11. januára a 5. februára 2007.
- 14 Rozhodnutím zo 6. mája 2009 technický odvolací senát EPÚ zrušil rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 a zrušil patent 947. Žiadosť o preskúmanie, ktorú podala Servier proti tomuto rozhodnutiu technického odvolacieho senátu, bola 19. marca 2010 zamietnutá.

2. Rozhodnutia vnútroštátnych súdov

- 15 Platnosť patentu 947 bola napadnutá na niektorých vnútroštátnych súdoch zo strany výrobcov generických liekov a Servier proti týmto výrobcom podala žaloby pre porušenie práv, ako aj návrhy na nariadenie predbežných opatrení v podobe zákazu. Väčšina týchto konaní bola ukončená predtým, ako konajúce súdy mohli s konečnou platnosťou rozhodnúť o platnosti patentu 947, a to z dôvodu dohôd o urovnaní, ktoré v rokoch 2005 až 2007 uzavrela Servier so spoločnosťami Niche, Matrix Laboratories Ltd (ďalej len „Matrix“), Teva, Krka a Lupin.
- 16 V Spojenom kráľovstve jedine spor medzi skupinou Servier a spoločnosťou Apotex Inc. viedol k tomu, že súd určil neplatnosť patentu 947. Dňa 1. augusta 2006 totiž Servier podala na High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (patents court) [Vyšší súd (Anglicko a Wales), oddelenie Chancery (patentový súd), Spojené kráľovstvo], žalobu pre porušenie patentu 947 proti spoločnosti Apotex, ktorá začala uvádzať generickú verziu perindoprilu na trh v Spojenom kráľovstve. Dňa 8. augusta 2006 dosiahla Servier proti spoločnosti Apotex nariadenie predbežného opatrenia v podobe zákazu. Dňa 6. júla 2007 bolo v nadväznosti na podanie protinávrhu zo strany spoločnosti Apotex toto predbežné opatrenie zrušené a patent 947 bol vyhlásený za neplatný, čím sa tejto spoločnosti umožnilo uviesť generickú verziu perindoprilu na trh v Spojenom kráľovstve. Dňa 9. mája 2008 bolo rozhodnutie o určení neplatnosti patentu 947 potvrdené v odvolacom konaní.
- 17 V Holandsku podala 13. novembra 2007 Katwijk Farma BV, dcérska spoločnosť spoločnosti Apotex, na súd tohto členského štátu návrh na určenie neplatnosti patentu 947. Servier podala na tento súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia v podobe zákazu, ktorý bol 30. januára 2008 zamietnutý. V konaní začatom na návrh spoločnosti Pharmachemie BV, ktorá je spoločnosťou zo skupiny Teva, uvedený súd rozhodnutím z 11. júna 2008 určil neplatnosť patentu 947 vo vzťahu k Holandsku. V nadväznosti na toto rozhodnutie Servier a Katwijk Farma uskutočnili späťvzatie svojich návrhov.
- 18 Okrem toho boli na vnútroštátne súdy predložené viaceré spory medzi skupinou Servier a spoločnosťou Krka, týkajúce sa perindoprilu.
- 19 V Maďarsku podala Servier 30. mája 2006 návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala zákazu uvádzania perindoprilu spoločnosti Krka na trh z dôvodu porušenia patentu 947. Tento návrh bol v septembri 2006 zamietnutý.
- 20 V Spojenom kráľovstve podala Servier 28. júla 2006 na High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (patents court) [Vyšší súd (Anglicko a Wales), oddelenie Chancery (patentový súd)], žalobu pre porušenie patentu 340 proti spoločnosti Krka. Dňa 2. augusta 2006 podala Servier na tento súd žalobu pre porušenie patentu 947 a návrh na nariadenie predbežného opatrenia v podobe zákazu proti spoločnosti Krka. Dňa 1. septembra 2006 Krka podala prvý protinávrh na vyhlásenie neplatnosti patentu 947, ku ktorému bol pripojený návrh na rozhodnutie v skrátanom konaní (motion of summary judgment), a 8. septembra 2006 druhý protinávrh na vyhlásenie neplatnosti patentu 340. Dňa 3. októbra 2006 uvedený súd vyhovel návrhu skupiny Servier na nariadenie predbežného opatrenia v podobe zákazu a zamietol návrh na rozhodnutie v skrátanom konaní, podaný spoločnosťou Krka 1. septembra 2006 (ďalej len „rozhodnutie High Court z 3. októbra 2006“). Prebiehajúce súdne konanie bolo 1. decembra 2006 ukončené v nadväznosti na to, ako účastníci konania uzavreli dohodu o urovnaní, a toto predbežné opatrenie v podobe zákazu bolo zrušené.

D. Dohody Krka

- 21 Servier a Krka uzavreli tri dohody (ďalej len „dohody Krka“). Dňa 27. októbra 2006 uzavreli dohodu o urovnaní (ďalej len „dohoda o urovnaní Krka“) a licenčnú dohodu, ktorá bola doplnená dodatkom z 2. novembra 2006 (ďalej len „licenčná dohoda Krka“ a tieto dve dohody spoločne ako „dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka“). Okrem toho uzavreli Servier a Krka 5. januára 2007 dohodu o prevode a o poskytnutí licencie (ďalej len „dohoda Krka o prevode a o poskytnutí licencie“).
- 22 Dohoda o urovnaní Krka sa týkala patentu 947 a zodpovedajúcich národných patentov. Touto dohodou, ktorej skončenie platnosti bolo stanovené uplynutím platnosti patentov 947 alebo 340 alebo ich zrušením, sa Krka zaviazala vzdať sa akýchkoľvek nárokov vo vzťahu k patentu 947 na celom svete, ako aj vo vzťahu k patentu 340 v Spojenom kráľovstve, a nenapadnúť v budúcnosti žiadny z týchto dvoch patentov na celom svete. Okrem toho Krka a jej dcérske spoločnosti neboli bez výslovného povolenia skupiny Servier oprávnené uviesť na trh alebo predávať generickú verziu perindoprilu porušujúcu patent 947 počas trvania jeho platnosti a v tých krajinách, v ktorých ešte platil. Krka rovnako nemohla bez výslovného povolenia skupiny Servier dodávať žiadnej tretej osobe generickú verziu perindoprilu porušujúcu patent 947. Ako protihodnotu bola Servier povinná vziať späť svoje návrhy v konaniach prebiehajúcich na celom svete proti spoločnosti Krka, založené na porušení patentov 947 a 340, vrátane svojich návrhov na nariadenie predbežných opatrení v podobe zákazov.
- 23 Podľa licenčnej dohody Krka, ktorej doba platnosti zodpovedala dobe platnosti patentu 947, udelila Servier skupine Krka výhradnú a neodvolateľnú licenciu k tomuto patentu na účely používania, výroby, predaja, ponúkania na predaj, propagácie a dovozu jej vlastných výrobkov obsahujúcich kryštalickú alfa formu erbumínu v Českej republike, Lotyšsku, Litve, Maďarsku, Poľsku, Slovinsku a na Slovensku (ďalej len „hlavné trhy spoločnosti Krka“). Ako protihodnotu bola Krka podľa článku 3 tejto dohody povinná platiť skupine Servier poplatok vo výške 3 % z čistej sumy jej predajov na všetkých týchto územiach. Servier bola v tých istých štátoch oprávnená využívať priamo alebo nepriamo, t. j. pre jednu zo svojich dcérskych spoločností alebo pre jedinú tretiu osobu v každej krajine, patent 947.
- 24 Na základe dohody spoločnosti Krka o prevode a o poskytnutí licencie previedla Krka na skupinu Servier dve patentové prihlášky, z ktorých jedna sa týkala postupu syntézy perindoprilu (WO 2005 113500) a druhá prípravy formulácií perindoprilu (WO 2005 094793). Technológia chránená týmito patentovými prihláškami bola používaná na výrobu perindoprilu spoločnosti Krka. Táto spoločnosť sa zaviazala, že nenapadne platnosť patentov, ktoré budú udelené na základe uvedených prihlášok. Ako protihodnotu za tento prevod zaplatila Servier spoločnosti Krka sumu 30 miliónov eur.
- 25 Skupina Servier okrem toho udelila skupine Krka nevýhradnú, neodvolateľnú, neprevoditeľnú a bezodplatnú licenciu bez práva udeliť sublicencie – s výnimkou udelenia sublicencie jej dcérskym spoločnostiam – k prihláškam alebo z nich vyplývajúcim patentom, pričom táto licencia je neobmedzená, pokiaľ ide o čas, územie alebo jej možné použitia.

III. Sporné rozhodnutie

- 26 Dňa 9. júla 2014 prijala Komisia sporné rozhodnutie.

- 27 V článkoch 1 až 5 tohto rozhodnutia Komisia konštatovala, že Servier porušila článok 101 ZFEÚ tým, že sa zúčastnila na dohodách Niche, Matrix, Teva, Krka a Lupin. Konkrétne v článku 4 uvedeného rozhodnutia Komisia zdôraznila, že dohody Krka predstavovali jediné a pokračujúce porušenie pokrývajúce všetky štáty, ktoré boli v čase skutkových okolností členmi Európskej únie, s výnimkou štátov predstavujúcich hlavné trhy spoločnosti Krka; že toto porušovanie sa začalo 27. októbra 2006, s výnimkou Bulharska a Rumunska, kde sa začalo 1. januára 2007, Malty, kde sa začalo 1. marca 2007, a Talianska, kde sa začalo 13. februára 2009; a že uvedené porušovanie sa skončilo 6. mája 2009, s výnimkou Spojeného kráľovstva, kde sa skončilo 6. júla 2007, a Holandska, kde sa skončilo 12. decembra 2007.
- 28 V článku 7 ods. 1 až 5 sporného rozhodnutia uložila Komisia skupine Servier za porušenia článku 101 ZFEÚ pokuty v celkovej výške 289 727 200 eur, z toho 37 661 800 eur z dôvodu jej účasti na dohodách Krka.
- 29 Okrem toho v článku 6 sporného rozhodnutia Komisia uviedla, že Servier porušila článok 102 ZFEÚ tým, že prostredníctvom nadobudnutia technológie a piatich dohôd o urovnaní vypracovala a uplatňovala stratégiu vylúčenia vzťahujúcu sa na trh s perindoprilom a technológiu týkajúcu sa účinnej látky tohto lieku vo Francúzsku, v Holandsku, Poľsku a Spojenom kráľovstve.
- 30 V článku 7 ods. 6 sporného rozhodnutia uložila Komisia skupine Servier za porušenie článku 102 ZFEÚ pokutu vo výške 41 270 000 eur.

IV. Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

- 31 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 21. septembra 2014 podala Servier žalobu, ktorou sa v rámci hlavného návrhu domáhala zrušenia sporného rozhodnutia a subsidiárne zníženia sumy pokuty, ktorá jej týmto rozhodnutím bola uložená.
- 32 Podaním predloženým 2. februára 2015 podala European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (Európska federácia farmaceutického priemyslu a farmaceutických združení, EFPIA) návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania na podporu návrhov skupiny Servier. Tomuto návrhu sa vyhovel uznesením predsedu druhej komory Všeobecného súdu zo 14. októbra 2015.
- 33 Servier vo svojej žalobe uviedla na podporu svojich návrhov na zrušenie sporného rozhodnutia 17 žalobných dôvodov. Sedem z týchto žalobných dôvodov je relevantných na účely tohto odvolania, a to štvrtý, deviaty a desiaty žalobný dôvod, ktoré sa týkajú porušenia článku 101 ZFEÚ z dôvodu účasti tohto podniku na dohodách Krka, ako aj štrnásty až sedemnásty žalobný dôvod, ktoré sa týkajú porušenia článku 102 ZFEÚ.
- 34 Všeobecný súd vyhovel žalobným dôvodom smerujúcim proti kvalifikácii dohôd Krka ako porušenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Konštatoval v podstate to, že Komisia nepreukázala existenciu obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa ani obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska následku. V dôsledku toho Všeobecný súd zrušil článok 4 sporného rozhodnutia, ktorým sa konštatovalo porušenie článku 101 ZFEÚ, ktorého sa Servier dopustila z dôvodu svojej účasti na dohodách Krka, a článok 7 ods. 4 písm. b) tohto rozhodnutia, ktorým bola skupine Servier uložená pokuta za toto porušenie.

- 35 Všeobecný súd tiež vyhovel žalobným dôvodom smerujúcim proti vymedzeniu trhu s perindoprilom a konštatovaniu zneužitia dominantného postavenia skupiny Servier na tomto trhu, ako aj na trhu technológie týkajúcej sa účinnej látky perindoprilu. Konštatoval v podstate to, že v rámci vymedzenia trhu s perindoprilom došlo k nesprávnym posúdeniam, ktoré môžu mať za následok neplatnosť záverov uvedených v spornom rozhodnutí týkajúcich sa dominantného postavenia skupiny Servier na relevantných trhoch. V dôsledku toho zrušil článok 6 tohto rozhodnutia, ktorým sa konštatovalo zneužitie dominantného postavenia skupinou Servier, ako aj článok 7 ods. 6 uvedeného rozhodnutia, ktorým bola skupine Servier uložená pokuta za toto porušenie.
- 36 Vo zvyšnej časti Všeobecný súd žalobu zamietol.

V. Konanie na Súdnom dvore a návrhy účastníkov konania

- 37 Podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 22. februára 2019 podala Komisia toto odvolanie.
- 38 Podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 22. mája 2019 podalo Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska návrh na vstup vedľajšieho účastníka do tohto konania na podporu návrhov Komisie. Rozhodnutím z 19. júna 2019 predseda Súdneho dvora vyhovel tomuto návrhu.
- 39 Súdny dvor vyzval účastníkov konania, aby do 4. októbra 2021 predložili svoje písomné pripomienky k rozsudkom z 30. januára 2020, Generics (UK) a i. (C-307/18, EU:C:2020:52); z 25. marca 2021, Lundbeck/Komisia (C-591/16 P, EU:C:2021:243); z 25. marca 2021, Sun Pharmaceutical Industries a Ranbaxy (UK)/Komisia (C-586/16 P, EU:C:2021:241); z 25. marca 2021, Generics (UK)/Komisia (C-588/16 P, EU:C:2021:242); z 25. marca 2021, Arrow Group a Arrow Generics/Komisia (C-601/16 P, EU:C:2021:244), a z 25. marca 2021, Xellia Pharmaceuticals a Alpharma/Komisia (C-611/16 P, EU:C:2021:245). Komisia, Servier, EFPIA a Spojené kráľovstvo vyhovelí tejto žiadosti v stanovenej lehote.
- 40 Ústna časť konania bola ukončená 14. júla 2022 po prednesení návrhov generálnej advokátky.
- 41 Komisia svojim odvolaním navrhuje, aby Súdny dvor:
- zrušil body 1 až 3 výroku napadnutého rozsudku, ktorými sa zrušuje i) článok 4 sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa v ňom konštatuje účasť skupiny Servier na dohodách Krka; ii) článok 7 ods. 4 písm. b) tohto rozhodnutia, ktorým sa stanovuje pokuta uložená skupine Servier za uzatvorenie týchto dohôd; iii) článok 6 uvedeného rozhodnutia, v ktorom sa konštatuje porušenie článku 102 ZFEÚ skupinou Servier, a iv) článok 7 ods. 6 tohto rozhodnutia, ktorým sa stanovuje výška pokuty uloženej skupine Servier v súvislosti s týmto porušením,
 - zrušil napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom prílohy A 286 a A 287 k žalobe v prvostupňovom konaní a prílohu C 29 k replike v prvostupňovom konaní vyhlasuje za prípustné,
 - s konečnou platnosťou rozhodol o žalobe o neplatnosť sporného rozhodnutia podanej skupinou Servier a zamietol návrh skupiny Servier na zrušenie článku 4, článku 7 ods. 4 písm. b), článku 6 a článku 7 ods. 6 tohto rozhodnutia a vyhovel návrhu Komisie vyhlásiť prílohy A 286 a A 287

k žalobe v prvostupňovom konaní a prílohu C 29 k replike v prvostupňovom konaní za neprípustné, a

– uložil skupine Servier povinnosť nahradiť všetky trovy tohto odvolacieho konania.

42 Servier navrhuje, aby Súdny dvor:

- zamietol odvolanie v celom rozsahu a
- uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

43 EFPIA navrhuje, aby Súdny dvor:

- zamietol odvolanie v celom rozsahu a
- uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

44 Spojené kráľovstvo navrhuje, aby Súdny dvor vyhovel návrhom Komisie.

VI. O návrhu na opätovné začatie ústnej časti konania

45 Podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 21. júla 2022 podala Servier návrh na opätovné začatie ústnej časti konania. Na podporu tohto návrhu sa Servier odvoláva na potrebu zabezpečiť dostatočnú kontradiktórnu diskusiu o kľúčových bodoch skutkového rámca prejednávanej veci, pričom sa kriticky vyjadruje k jednotlivým častiam návrhu generálnej advokátky. Podľa názoru skupiny Servier je návrhu na opätovné začatie potrebné vyhovieť vzhľadom na to, že v týchto návrhoch sa navrhuje, aby Súdny dvor rozhodol o spore s konečnou platnosťou, pričom však určité žalobné dôvody uvedené v prvostupňovom konaní, ktoré si vyžadujú komplexné posúdenia zo skutkového hľadiska, Všeobecný súd ani nepreskúmal, a *a fortiori* o nich ani nerozhodol.

46 Treba pripomenúť, že Súdny dvor môže v súlade s článkom 83 svojho rokovacieho poriadku kedykoľvek po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť o opätovnom začatí ústnej časti konania, najmä ak usúdi, že nemá dostatok informácií, alebo ak účastník konania uviedol po skončení tejto časti konania novú skutočnosť, ktorá môže mať rozhodujúci vplyv na rozhodnutie Súdneho dvora, alebo ak sa má vo veci rozhodnúť na základe tvrdenia, ku ktorému sa ešte nebolo možné vyjadriť.

47 Treba pripomenúť, že Štatút Súdneho dvora Európskej únie a jeho rokovací poriadok neupravujú možnosť účastníkov konania podať pripomienky v reakcii na návrhy prednesené generálnym advokátom. Podľa článku 252 druhého odseku ZFEÚ generálny advokát konajúci nestranne a nezávisle predkladá na verejných pojednávaniach odôvodnené návrhy v prípadoch, ktoré si vyžadujú jeho účasť. Súdny dvor nie je viazaný ani týmito návrhmi, ani odôvodnením, na základe ktorého generálny advokát k týmto návrhom dospel. V dôsledku toho nesúhlas účastníka konania s návrhmi generálneho advokáta, a to bez ohľadu na otázky, ktoré v nich generálny advokát skúma, nemôže byť sám osebe dôvodom opodstatňujúcim opätovné začatie ústnej časti konania (rozsudok z 31. januára 2023, Puig Gordi a i., C-158/21, EU:C:2023:57, body 37 a 38, ako aj citovaná judikatúra).

- 48 V prejednávanej veci Súdny dvor po vypočutí generálnej advokátky konštatuje, že okolnosti uvedené skupinou Servier neodhaľujú žiadnu novú skutočnosť, ktorá by mohla mať rozhodujúci vplyv na rozhodnutie, ktoré má prijať v prejednávanej veci, a že v tejto veci sa nemá rozhodnúť na základe tvrdenia, ku ktorému sa účastníci konania alebo dotknuté osoby nevyjadrili. Súdny dvor má na konci písomnej a ústnej časti konania k dispozícii všetky potrebné informácie, a teda má dostatok informácií, aby mohol rozhodnúť o tomto odvolaní. V každom prípade treba pripomenúť, že ak je odvolanie dôvodné a stav konania to dovoľuje, v zmysle článku 61 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie Súdny dvor môže vydať konečný rozsudok sám. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je opodstatnené vyhovieť návrhu na opätovné začatie ústnej časti konania.

VII. O odvolaní

- 49 Komisia na podporu svojho odvolania uvádza jedenásť odvolacích dôvodov. Vo svojom prvom až šiestom odvolacom dôvode Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávnych právnych posúdení, keď konštatoval, že dohody Krka nepredstavujú obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Vo svojom siedmom odvolacom dôvode Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď konštatoval, že Komisia nepreukázala, že by tieto dohody predstavovali obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska následku.
- 50 Ôsmy a deviaty odvolací dôvod sú založené na nesprávnych právnych posúdeniach týkajúcich sa vymedzenia trhu s liekom perindopril, ktoré bolo v spornom rozhodnutí zvolené tak, aby podporovalo záver o existencii porušenia článku 102 ZFEÚ. Vo svojom desiatom odvolacom dôvode Komisia poukazuje na nesprávne právne posúdenia, ktorých sa Všeobecný súd údajne dopustil, keď rozhodol, že určité dokumenty, ktoré Servier priložila ku svojej žalobe a ku svojej replike v prvostupňovom konaní, sú prípustné. Jedenásty odvolací dôvod je založený na nesprávnych právnych posúdeniach zo strany Všeobecného súdu, pokiaľ ide o existenciu zneužitia dominantného postavenia na trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky perindoprilu.

A. O prvom až šiestom odvolacom dôvode, ktoré sa týkajú existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ

- 51 Prvý odvolací dôvod je založený na porušení článku 101 ods. 1 ZFEÚ spočívajúcom v tom, že Všeobecný súd rozhodol o existencii obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa bez toho, aby overil, či bola Krka potenciálnym konkurentom skupiny Servier, alebo aby reagoval na argumentáciu skupiny Servier v tejto súvislosti, ďalej na porušení hraníc súdneho preskúmania, na porušení pravidiel týkajúcich sa vykonávania dôkazov, na skreslení dôkazov týkajúcich sa existencie potenciálnej hospodárskej súťaže medzi spoločnosťami Krka a Servier a na nedostatočnosti a rozpornosti odôvodnenia napadnutého rozsudku.
- 52 Druhý odvolací dôvod je založený na porušení článku 101 ods. 1 ZFEÚ spočívajúcom v tom, že Všeobecný súd uplatnil nesprávne právne kritériá na posúdenie existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, ďalej na skreslení dôkazov, ako aj na nedostatočnosti a rozpornosti odôvodnenia napadnutého rozsudku.
- 53 Tretí odvolací dôvod je založený na porušení článku 101 ods. 1 ZFEÚ spočívajúcom v tom, že Všeobecný súd vyžadoval, aby dohoda o rozdelení trhov stanovovala „hermeticky uzavreté“ rozdelenie medzi strany na to, aby sa na toto rozdelenie mohol vzťahovať zákaz stanovený

v tomto ustanovení, ďalej na nesprávnom výklade nariadenia Komisie (ES) č. 772/2004 [z 27]. apríla 2004 o uplatňovaní článku [101] ods. 3 [ZFEÚ] na kategórie dohôd o transfere technológií (Ú. v. EÚ L 123, 2004, s. 11; Mim. vyd. 08/003, s. 74), a oznámenia Komisie s názvom „Usmernenia k uplatňovaniu článku [101 ZFEÚ] na dohody o transfere technológií“ [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ C 101, 2004, s. 2), ako aj na skreslení určitých dôkazov.

- 54 Štvrtý odvolací dôvod je založený na porušení článku 101 ods. 1 ZFEÚ spočívajúcom v tom, že Všeobecný súd spornému rozhodnutiu vytkol, že sa v ňom konštatovalo obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa bez toho, aby došlo k analýze úmyslu účastníkov konania, ďalej na porušení pravidiel týkajúcich sa vykonávania dôkazov, ako aj na nedostatočnom odôvodnení.
- 55 Piaty odvolací dôvod je založený na porušení článku 101 ods. 1 ZFEÚ spočívajúcom v tom, že Všeobecný súd zohľadnil pozitívne účinky licenčnej dohody Krka na hospodársku súťaž na hlavných trhoch spoločnosti Krka, pričom však v spornom rozhodnutí sa nekonštatovalo porušenie na týchto trhoch.
- 56 Šiesty odvolací dôvod je založený na porušení článku 101 ods. 1 ZFEÚ spočívajúcom v tom, že údajné nesprávne právne posúdenia v rámci prvého až piateho odvolacieho dôvodu priviedli Všeobecný súd k tomu, že odmietol uznať, že dohoda Krka o prevode a o poskytnutí licencie predstavovala obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, a tiež na nedostatočnom odôvodnení.

1. Relevantné body sporného rozhodnutia a napadnutého rozsudku

a) Sporné rozhodnutie

- 57 Komisia v odôvodneniach 1670 až 1859 sporného rozhodnutia posúdila dohody Krka z hľadiska článku 101 ZFEÚ. Z dôvodov uvedených v odôvodneniach 1670 až 1812 tohto rozhodnutia Komisia konštatovala, že tieto dohody predstavujú jediné a pokračujúce porušenie, ktorých cieľom bolo obmedziť hospodársku súťaž na základe rozdelenia trhov s perindoprilom v Unii medzi tieto dva podniky.
- 58 Po prvé z odôvodnení 1701 až 1763 sporného rozhodnutia vyplýva, že cieľom dohody o urovaní a licenčnej dohody Krka bolo rozdelenie trhov Únie medzi skupinu Servier a spoločnosť Krka a ich pridelenie týmto subjektom. Licenčná dohoda oprávňovala Krka na to, aby naďalej uvádzala na trh generickú verziu perindoprilu alebo ju začala uvádzať na trh, a to v rámci faktického duopolu so skupinou Servier na hlavných trhoch spoločnosti Krka. Toto oprávnenie predstavovalo protihodnotu za záväzok spoločnosti Krka prijatý na základe dohody o urovaní Krka, spočívajúci v tom, že táto spoločnosť nebude konkurovať skupine Servier na iných vnútroštátnych trhoch na území Únie, ktoré predstavujú hlavné trhy tohto podniku (ďalej len „hlavné trhy skupiny Servier“). Komisia teda usúdila, že uvedená licenčná dohoda predstavovala stimul ponúknutý skupinou Servier na to, aby Krka prijala obmedzenia dohodnuté v dohode o urovaní Krka.
- 59 Po druhé Komisia v odôvodneniach 1764 až 1810 sporného rozhodnutia konštatovala, že dohoda Krka o prevode a o poskytnutí licencie umožnila posilniť konkurenčné postavenie strán, tak ako toto vyplývalo z dohody o urovaní a licenčnej dohody Krka, a to tým, že spoločnosti Krka zabránila previesť svoju technológiu na výrobu perindoprilu na iných výrobcov generických liekov, ktorí by ju potom mohli použiť na predávanie generických verzií tohto lieku na hlavných

trhoch skupiny Servier. Keďže vyplatenie sumy 30 miliónov eur skupinou Servier spoločnosti Krka nesúviselo s príjmami, ktoré skupina Servier mohla dosiahnuť alebo ktorých dosiahnutie mohla očakávať od komerčného využitia technológie takto prevedenej zo strany spoločnosti Krka, Komisia vyplatenie tejto sumy posúdila ako rozdelenie výnosu vyplývajúceho z posilnenia rozdelenia trhov medzi skupinu Servier a spoločnosť Krka.

b) Napadnutý rozsudok

- 60 Všeobecný súd v prvom rade v bodoch 255 až 274 napadnutého rozsudku uviedol podmienky, za akých je vloženie ustanovení o nenapadnutí patentov a o neuvádzaní generických výrobkov na trh do dohôd o urovaní patentových sporov protisúťažné. Podľa Všeobecného súdu je takéto vloženie protisúťažné vtedy, ak sa nezakladá na uznaní platnosti patentu stranami a toho, že dotknuté generické výrobky porušujú patent, ale na významnej a neopodstatnenej reverznej platbe zo strany majiteľa patentu v prospech výrobcu generických liekov, ktorá tohto výrobcu stimuluje k tomu, aby sa podriadil uvedeným ustanoveniam. Všeobecný súd v bode 271 napadnutého rozsudku skonštatoval, že v prípade existencie takéhoto stimulu treba dohody tejto povahy považovať za dohody o vylúčení z trhu, ktorými zostávajúce subjekty odškodňujú odchádzajúce subjekty.
- 61 V druhom rade Všeobecný súd v bodoch 797 až 810 napadnutého rozsudku uviedol, že keď je bežná obchodná dohoda spojená s dohodou o urovaní patentového sporu obsahujúcou ustanovenia o neuvádzaní výrobkov na trh a o nenapadnutí patentov, treba takúto zmluvnú konštrukciu považovať za protisúťažnú, ak hodnota prevedená majiteľom patentu na výrobcu generických liekov na základe obchodnej dohody prevyšuje hodnotu majetku, ktorý tento výrobca previedol na základe tejto dohody. Inými slovami, takúto zmluvnú konštrukciu treba považovať za protisúťažnú, ak bežná obchodná dohoda spojená s dohodou o urovaní slúži v skutočnosti na zakrytie prevodu hodnoty od majiteľa patentu na výrobcu generických liekov, ktorý nemá žiadnu inú protihodnotu než záväzok uvedeného výrobcu nekonkurovať.
- 62 V treťom rade sa Všeobecný súd v bodoch 943 až 1032 napadnutého rozsudku vyjadril k osobitnému prípadu spojenia dohody o urovaní a licenčnej dohody, vyplývajúceho z dohody o urovaní a licenčnej dohody Krka. Usúdil, že v predmetnom prípade úvahy uplatniteľné na spojenie dohody o urovaní a bežnej obchodnej dohody, ktoré sú zhrnuté v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, neplatia. Z bodov 943 až 947 napadnutého rozsudku vyplýva, že spojenie dohody o urovaní s licenčnou dohodou je vhodným prostriedkom na ukončenie sporu, pretože umožňuje vstup spoločnosti vykonávajúcej činnosť v oblasti generických liekov na trh a uspokojuje nároky oboch strán. Navyše existencia ustanovení o neuvádzaní výrobkov na trh a o nenapadnutí patentov v dohode o urovaní je legitímna, keď sa táto dohoda zakladá na uznaní platnosti patentu stranami. Licenčná dohoda, ktorá má zmysel iba vtedy, ak je licencia skutočne využívaná, je pritom založená práve na uznaní platnosti patentu stranami.
- 63 Všeobecný súd v bodoch 948 a 952 napadnutého rozsudku konštatoval, že na to, aby sa určilo, že spojenie dohody o urovaní a licenčnej dohody v skutočnosti zakrýva reverznú platbu zo strany majiteľa patentu v prospech výrobcu generických liekov, musí Komisia preukázať, že poplatok, ktorý tento výrobca platí majiteľovi patentu na základe tejto licenčnej dohody, je neobvykle nízky.
- 64 V bodoch 953 až 956 napadnutého rozsudku Všeobecný súd v podstate uviedol, že na účely kvalifikácie dohody o urovaní ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa musí byť neobvykle nízka úroveň tohto poplatku o to zjavnejšia, že protisúťažná povaha ustanovení

o neuvádzaní výrobkov na trh a o nenapadnutí patentov, ktoré táto dohoda obsahuje, je zmiernená pozitívnym účinkom licenčnej dohody na hospodársku súťaž, ktorý podporuje vstup výrobcu generických liekov na trh.

- 65 Všeobecný súd v bode 963 na základe uvedeného dospel k záveru, že „keď existuje skutočný spor medzi dotknutými stranami na súde a licenčná dohoda, ktorá má zjavne priamu súvislosť s urovnaním tohto sporu, spojenie tejto dohody s dohodou o urovaní nepredstavuje závažný nepriamy dôkaz existencie reverznej platby. V takomto prípade môže Komisia na základe iných nepriamych dôkazov preukázať, že licenčná dohoda nepredstavuje transakciu uzavretú za bežných trhových podmienok a zakrýva tak reverznú platbu“.
- 66 Práve s ohľadom na tieto skutočnosti Všeobecný súd v bodoch 964 až 1031 napadnutého rozsudku preskúmal dohodu o urovaní a licenčnú dohodu Krka a v bode 1032 tohto rozsudku dospel k záveru, že tieto dohody neodhalili „stupeň škodlivosti pre hospodársku súťaž dostatočný na to, aby sa Komisia oprávnene mohla domnievať, že predstavovali obmedzenie [hospodárskej súťaže] z hľadiska cieľa“.

2. O prípustnosti prvého až šiesteho odvolacieho dôvodu

- 67 Servier tvrdí, že odvolanie ako celok, a konkrétnejšie pokiaľ ide o jeho prvý až šiesty odvolací dôvod, je neprípustné z viacerých dôvodov.
- 68 V prvom rade veľká časť argumentácie Komisie rozvinutej v rámci prvého až štvrtého odvolacieho dôvodu smeruje k žiadosti, aby Súdny dvor vykonal nové posúdenie skutkového stavu.
- 69 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že z článku 256 ods. 1 ZFEÚ a článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že odvolanie je obmedzené na právne otázky a že len Všeobecný súd má preto právomoc zistiť a posúdiť relevantné skutočnosti, ako aj dôkazy. Posúdenie skutkových okolností a dôkazov tak s výnimkou prípadu skreslenia nie je právnou otázkou, ktorá ako taká podlieha preskúmaniu Súdny dvorom v rámci odvolacieho konania. Takéto skreslenie musí zjavne vyplývať z dokumentov v spise bez toho, aby bolo potrebné vykonať nové posúdenie skutkového stavu a dôkazov (rozsudok z 10. júla 2019, VG/Komisia, C-19/18 P, EU:C:2019:578, bod 47 a citovaná judikatúra).
- 70 Naproti tomu platí, že ak Všeobecný súd konštatoval alebo posudzoval skutkový stav, Súdny dvor má právomoc vykonať svoje preskúmanie v rozsahu, v akom Všeobecný súd kvalifikoval právnú povahu tohto stavu a vyvodil z nej právne dôsledky. Právomoc preskúmania, ktorú má Súdny dvor, sa vzťahuje okrem iného aj na otázku, či Všeobecný súd pri svojom posúdení skutkového stavu uplatnil správne právne kritériá (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. marca 2021, Komisia/Taliansko a i., C-425/19 P, EU:C:2021:154, bod 53, ako aj citovanú judikatúru).
- 71 V prejednávanej veci Komisia vo svojom prvom odvolacom dôvode v prvom rade Všeobecnému súdu v podstate vytýka to, že pri posudzovaní zákonnosti odôvodnenia sporného rozhodnutia, ktoré viedlo ku konštatovaniu existencie potenciálnej hospodárskej súťaže medzi spoločnosťou Krka a skupinou Servier, uplatnil nesprávne právne kritérium. Komisia ďalej vytýka Všeobecnému súdu to, že nedostatočne alebo rozporuplne odôvodnil napadnutý rozsudok, ako aj že skreslil niektoré dôkazy. Napokon tvrdí, že tento súd porušil pravidlá upravujúce dokazovanie a rozsah súdneho preskúmania tým, že sa nevyjadril k výhradám týkajúcim sa potenciálnej hospodárskej súťaže, ktoré boli rozvinuté najmä v rámci deviateho žalobného dôvodu, ďalej tým, že neanalyzoval odôvodnenie a všetky dôkazy uvedené v spornom rozhodnutí, týkajúce sa

protisúťažného cieľa dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka, a tiež tým, že nahradil odôvodnenie tohto rozhodnutia svojim vlastným posúdením skutkového stavu, keďže spoločnosti Krka pripísal dôvody vysvetľujúce rozhodnutie tohto podniku pokračovať v súdnom konaní po rozhodnutí EPÚ z 27. júla 2006, pričom však tieto dôvody sú len tvrdením, ktoré je navyše v rozpore s ostatnými zisteniami Všeobecného súdu.

- 72 Treba teda konštatovať, že Komisia touto argumentáciou spochybňuje výklad, ako aj uplatnenie pojmu potenciálna hospodárska súťaž, a namieta porušenie procesných pravidiel, ako aj skreslenie dôkazov. V rozpore s tým, čo tvrdí Servier, výhrady tejto povahy patria do právomoci Súdneho dvora v rámci odvolania, a to v súlade s judikatúrou citovanou v bodoch 69 a 70 tohto rozsudku.
- 73 Vo svojom druhom až štvrtom odvolacom dôvode Komisia v podstate spochybňuje Všeobecným súdom vykonané posúdenie, pokiaľ ide o protisúťažný cieľ dohôd Krka, spočívajúci v rozdelení trhov. Takáto otázka je pritom zjavne právnou otázkou, keďže zahŕňa určenie toho, či Všeobecný súd nesprávne vyložil a uplatnil článok 101 ods. 1 ZFEÚ.
- 74 Vo svojom piatom odvolacom dôvode Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávnych právnych posúdení, keď zohľadnil údajne pozitívne účinky licenčnej dohody Krka na hospodársku súťaž na hlavných trhoch spoločnosti Krka, hoci na týchto trhoch Komisia nekonštatovala žiadne porušenie a takéto účinky nemohli odôvodniť obmedzenie hospodárskej súťaže na iných trhoch. Treba poznamenať, že takáto argumentácia sa týka právneho kritéria, ktoré Všeobecný súd uplatnil na účely posúdenia relevantnosti ním konštatovaných pozitívnych účinkov na hospodársku súťaž, a že jej preskúmanie preto patrí do právomoci Súdneho dvora v rámci odvolania.
- 75 Vo svojom šiestom odvolacom dôvode Komisia vytyka Všeobecnému súdu to, že odmietol uznať, že dohoda Krka o prevode a o poskytnutí licencie predstavovala obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, a to z dôvodu, že táto kvalifikácia bola založená na nesprávnom zistení spočívajúcom v existencii rozdelenia trhu medzi spoločnosť Krka a skupinu Servier. Rozhodnutie o tomto odvolacom dôvode tak závisí od toho, ako sa rozhodne o výhradách uvádzaných Komisiou v rámci jej prvého až piateho odvolacieho dôvodu, ktoré sa vskutku týkajú nesprávnych právnych posúdení. V dôsledku toho preskúmanie šiesteho odvolacieho dôvodu patrí do právomoci Súdneho dvora v rámci odvolania.
- 76 V druhom rade Servier vo všeobecnosti tvrdí, že odvolanie sa obmedzuje len na zopakovanie tvrdení, ktoré Komisia uvádzala v prvostupňovom konaní a ktoré Všeobecný súd zamietol, pričom v napadnutom rozsudku nepreukázal existenciu nesprávneho právneho posúdenia ani skreslenia skutkových okolností. Tak je to údajne aj v prípade argumentácie Komisie uvádzanej na podporu prvého odvolacieho dôvodu, najmä pokiaľ ide o jeho štvrtú časť, a tretieho odvolacieho dôvodu, pokiaľ ide o jeho druhú časť.
- 77 Treba pripomenúť, že z článku 256 ZFEÚ a článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ako aj z článku 168 ods. 1 písm. d) a článku 169 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora vyplýva, že v odvolaní musia byť presne uvedené napádané časti rozsudku alebo uznesenia, ktorého zrušenie sa navrhuje, ako aj právne tvrdenia, ktoré konkrétne podporujú tento návrh. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora odvolanie, ktoré sa obmedzuje na zopakovanie žalobných dôvodov a tvrdení už uvedených pred Všeobecným súdom, nezodpovedá tejto požiadavke. Takéto odvolanie v skutočnosti predstavuje návrh, ktorým sa chce dosiahnuť len

opätovné preskúmanie žaloby podanej na Všeobecný súd, čo nepatrí do právomoci Súdneho dvora (rozsudok z 24. marca 2022, Hermann Albers/Komisia, C-656/20 P, EU:C:2022:222, bod 35 a citovaná judikatúra).

- 78 Pokiaľ však odvolateľ spochybňuje výklad alebo uplatnenie práva Únie zo strany Všeobecného súdu, právne otázky skúmané na prvom stupni sa môžu nanovo prejednať v rámci odvolania. Ak by totiž odvolateľ nemohol takto založiť svoje odvolanie na dôvodoch a tvrdeniach už použitých pred Všeobecným súdom, odvolacie konanie by bolo zbavené časti svojho významu (rozsudok z 24. marca 2022, Hermann Albers/Komisia, C-656/20 P, EU:C:2022:222, bod 36 a citovaná judikatúra).
- 79 Hoci je v prejednávanej veci pravda, že argumentácia, ktorú Komisia uvádza v rámci svojho odvolania, vykazuje určité podobnosti s argumentáciou, ktorú uvádzala v prvostupňovom konaní, nič to nemení na skutočnosti, že Komisia sa neobmedzuje na zopakovanie tvrdení, ktoré už uviedla pred Všeobecným súdom, ale konkrétne namieta proti výkladu a uplatneniu práva Únie zo strany tohto súdu. Z toho vyplýva, že argumentáciu skupiny Servier založenú na opakovaní argumentácie Komisie v prvostupňovom konaní nemožno prijať.
- 80 V treťom rade Servier tvrdí, že argumentácia Komisie, konkrétne argumentácia rozvinutá v rámci prvého až piateho odvolacieho dôvodu, nie je dostatočne jasná na to, aby bola prípustná.
- 81 V tejto súvislosti tak ako vyplýva z článku 169 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, v uvádzaných právnych dôvodoch a právnych tvrdeniach sa musia presne označiť časti odôvodnenia Všeobecného súdu, ktoré sa napádajú (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. septembra 2016, Mallis a i./Komisia a ECB, C-105/15 P až C-109/15 P, EU:C:2016:702, body 33 a 34). Tak je to aj v prejednávanej veci, keďže Komisia vo svojom odvolaní podrobne uviedla tie články napadnutého rozsudku, s ktorými nesúhlasí, ako aj právne tvrdenia na podporu svojho návrhu na zrušenie tohto rozsudku, pričom osobitne poukázala na časti napadnutého rozsudku, ktoré sú predmetom jej argumentácie.
- 82 Vo štvrtom rade Servier tvrdí, že odvolanie sa obmedzuje len na čiastkové a selektívne citovanie napadnutého rozsudku a že spočíva na nesprávnom výklade jeho obsahu.
- 83 Touto argumentáciou pritom Servier v skutočnosti spochybňuje vecnú platnosť odvolacích dôvodov. Takáto argumentácia patrí do rámca vecného posúdenia týchto dôvodov, a preto nemôže viesť k neprípustnosti tohto odvolania.
- 84 Napokon v piatom rade Servier tvrdí, že keď Komisia v rámci svojho prvého, štvrtého a šiesteho odvolacieho dôvodu vytýka Všeobecnému súdu to, že nepreskúmal niektoré časti sporného rozhodnutia, ako aj všetky dôkazy citované v tomto rozhodnutí, nesprávne tým poníma povahu preskúmania vykonávaného týmto súdom.
- 85 Všeobecnosť takejto námietky neprípustnosti však nemôže viesť k neprípustnosti prvého, štvrtého a šiesteho odvolacieho dôvodu. Súdny dvor na príslušných miestach rozhodne o námietkach neprípustnosti, ktoré Servier uvádza konkrétnejšie, v rámci preskúmania dotknutých odvolacích dôvodov.
- 86 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy je námietky neprípustnosti, ktoré Servier vo všeobecnosti uvádza voči prvému až šiestemu odvolaciemu dôvodu, potrebné zamietnuť.

3. Úvodné poznámky týkajúce sa vecného preskúmania prvého až šiesteho odvolacieho dôvodu

- 87 Pred preskúmaním dôvodnosti odvolacích dôvodov týkajúcich sa existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa treba zdôrazniť, že na rozdiel od okolností vecí, z ktorých vychádzali veci, v ktorých mal Súdny dvor rozhodnúť o právnej kvalifikácii dohôd – z hľadiska článku 101 ZFEÚ –, na základe ktorých výrobca originálnych liekov ekonomicky kompenzoval výrobcu generických liekov ako protihodnotu za to, že sa tento druhý uvedený výrobca vzdal vstupu na trh, t. j. okrem iného vecí, v ktorých boli vydané rozsudky z 30. januára 2020, Generics (UK) a i. (C-307/18, EU:C:2020:52), a z 25. marca 2021, Lundbeck/Komisia (C-591/16 P, EU:C:2021:243), a na rozdiel od ďalších dohôd uzavretých skupinou Servier, ktoré boli predmetom sporného rozhodnutia, dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka nestanovovali žiadnu platbu zo strany výrobcu originálnych liekov v prospech výrobcu generických liekov. Naopak licenčná dohoda Krka stanovovala platby spoločnosti Krka v prospech skupiny Servier.
- 88 Na druhej strane podľa odôvodnení 1731 až 1749 sporného rozhodnutia dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka umožnili skupine Servier oddialiť vstup generických liekov vyrábaných spoločnosťou Krka na trh. Na území Únie si tieto dva podniky rozdelili vnútroštátne trhy do dvoch sfér vplyvu, zahŕňajúcich pre každý z nich ich hlavné trhy, na ktorých mohli vykonávať svoju činnosť s istotou toho, že pokiaľ ide o Servier, táto nebude zo strany spoločnosti Krka vystavená konkurenčným tlakom presahujúcim hranice vyplývajúce z týchto dohôd a pokiaľ ide o Krka, že jej nebude hroziť riziko toho, že proti nej Servier podnikne právne kroky z dôvodu porušovania práv.
- 89 Hoci teda zo skutočností vyplývajúcich zo sporného rozhodnutia vyplýva, že Servier v rámci dohody o urovnaní Krka nevykonala v prospech spoločnosti Krka reverznú platbu ako takú, podľa názoru Komisie z nich tiež vyplýva, že tieto podniky si geograficky rozdelili jednotlivé vnútroštátne trhy v rámci Únie. Tieto okolnosti teda bude potrebné vziať do úvahy na účely rozhodnutia predovšetkým o druhom a treťom odvolacom dôvode, a posúdiť, či, a prípadne v akom rozsahu je dôvodná argumentácia Komisie smerujúca k spochybneniu právnych kritérií, na základe ktorých Všeobecný súd vyhovel žalobným dôvodom, uvádzaným skupinou Servier na účely spochybnenia kvalifikácie dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.
- 90 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 101 ods. 1 ZFEÚ sú všetky dohody medzi podnikmi, rozhodnutia združení podnikateľov a zosúladené postupy, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ktoré majú za cieľ alebo následok vylúčovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže v rámci vnútorného trhu, zakázané ako nezlučiteľné s vnútorným trhom.
- 91 Platí tak, že na to, aby správanie podnikov spadalo pod zásadný zákaz stanovený v článku 101 ods. 1 ZFEÚ, musí svedčiť o existencii tajnej dohody medzi nimi, t. j. dohody medzi podnikmi, rozhodnutia združení podnikov alebo zosúladeného postupu [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 31].
- 92 Táto posledná uvedená požiadavka predpokladá, pokiaľ ide o dohody o horizontálnej spolupráci uzavreté medzi podnikmi pôsobiacimi na rovnakej úrovni výrobného alebo distribučného reťazca, že uvedený zosúladený postup sa uskutočňuje medzi podnikmi, ktoré si konkurujú, ak nie reálne, tak prinajmenšom potenciálne [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 31, ako aj citovanú judikatúru].

- 93 Okrem toho je potrebné v súlade so samotným znením tohto ustanovenia preukázať, že toto správanie má za buď za cieľ, alebo za následok vylučovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže (rozsudok z 21. decembra 2023, *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, bod 158). Z toho vyplýva, že toto ustanovenie, ako ho vykladá Súdny dvor, jasne rozlišuje medzi pojmom obmedzenie z hľadiska cieľa a pojmom obmedzenie z hľadiska následkov, pričom každé z nich podlieha odlišnému režimu dokazovania [rozsudok z 30. januára 2020, *Generics (UK) a i.*, C-307/18, EU:C:2020:52, bod 63].
- 94 Pokiaľ teda ide o postupy kvalifikované ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, nie je potrebné skúmať, a ani *a fortiori* preukázať ich následky na hospodársku súťaž, keďže skúsenosť ukazuje, že takéto správania vedú k zníženiam produkcie a zvýšeniam cien, čo vedie k zlému rozdeleniu zdrojov na úkor predovšetkým spotrebiteľov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. marca 2015, *Dole Food a Dole Fresh Fruit Europe/Komisia*, C-286/13 P, EU:C:2015:184, bod 115, ako aj z 21. decembra 2023, *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, bod 159).
- 95 Naopak, ak nie je preukázaný protisúťažný cieľ dohody, rozhodnutia združenia podnikov alebo zosúladeného postupu, je potrebné skúmať ich následky, aby bol predložený dôkaz, že hospodárska súťaž bola skutočne značným spôsobom vylúčená, obmedzená alebo skreslená (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. novembra 2015, *Maxima Latvija*, C-345/14, EU:C:2015:784, bod 17).
- 96 Toto rozlišovanie spočíva v tom, že určité formy zosúladených postupov medzi podnikmi možno považovať za škodlivé pre riadne fungovanie hospodárskej súťaže už z dôvodu ich samotnej povahy (rozsudky z 20. novembra 2008, *Beef Industry Development Society a Barry Brothers*, C-209/07, EU:C:2008:643, bod 17, a zo 14. marca 2013, *Allianz Hungária Biztosító a i.*, C-32/11, EU:C:2013:160, bod 35). Pojem obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa sa má vykladať reštriktívne a možno ho uplatniť len na určité dohody medzi podnikmi, ktoré samy osebe a vzhľadom na obsah ich ustanovení, ciele, ktoré sledujú, ako aj o hospodársky a právny kontext, do ktorého patria, svedčia o dostatočnom stupni škodlivosti pre hospodársku súťaž na to, aby bolo možné dospieť k záveru, že preskúmanie ich následkov nie je nevyhnutné (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. novembra 2015, *Maxima Latvija*, C-345/14, EU:C:2015:784, bod 20, a z 21. decembra 2023, *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, body 161 a 162, ako aj citovanú judikatúru).
- 97 Súdny dvor už rozhodol, že dohody o rozdelení trhov predstavujú obzvlášť závažné porušenia hospodárskej súťaže (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. júla 2013, *Gosselin Group/Komisia*, C-429/11 P, EU:C:2013:463, bod 50; z 5. decembra 2013, *Solvay Solexis/Komisia*, C-449/11 P, EU:C:2013:802, bod 82, ako aj zo 4. septembra 2014, *YKK a i./Komisia*, C-408/12 P, EU:C:2014:2153, bod 26). Súdny dvor okrem toho dospel k záveru, že dohody tejto povahy majú samy osebe cieľ obmedzujúci hospodársku súťaž a spadajú do kategórie dohôd výslovne zakázaných článkom 101 ods. 1 ZFEÚ, pričom takýto cieľ nemôže byť odôvodnený prostredníctvom analýzy hospodárskeho kontextu, do ktorého predmetné protisúťažné konanie patrí (rozsudok z 19. decembra 2013, *Siemens a i./Komisia*, C-239/11 P, C-489/11 P a C-498/11 P, EU:C:2013:866, bod 218).
- 98 Pokiaľ ide o takéto kategórie dohôd, výnimku zo zákazu uvedeného v článku 101 ods. 1 ZFEÚ možno týmto dohodám priznať iba na základe článku 101 ods. 3 ZFEÚ a za predpokladu, že sú dodržané všetky podmienky stanovené v tomto ustanovení (pozri v tomto zmysle rozsudky

z 20. novembra 2008, Beef Industry Development Society a Barry Brothers, C-209/07, EU:C:2008:643, bod 21, ako aj z 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, bod 187).

- 99 Uplatnenie zásad, ktoré boli pripomenuté vo vzťahu k zosúladeným postupom vo forme dohôd o horizontálnej spolupráci medzi podnikmi, akými sú dohody Krka, spočíva v tom, že sa v prvom štádiu určí, či tieto postupy možno kvalifikovať ako obmedzenie hospodárskej súťaže zo strany podnikov, ktoré sa nachádzajú v situácii hospodárskej súťaže, hoci aj len potenciálnej. Ak to tak je, v druhom štádiu treba overiť, či sa na uvedené postupy vzhľadom na ich ekonomické charakteristické vlastnosti vzťahuje kvalifikácia ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.
- 100 Pokiaľ ide o prvé štádium tejto analýzy, Súdny dvor už rozhodol, že v osobitnom kontexte otvorenia trhu s liekom výrobcom generických liekov je na účely posúdenia, či sa niektorý z týchto výrobcov napriek tomu, že na trhu nie je prítomný, nachádza v potenciálnom konkurenčnom vzťahu s výrobcom pôvodných originálnych liekov prítomným na tomto trhu, potrebné určiť, či existujú skutočné a konkrétne možnosti, aby sa prvý uvedený výrobca začlenil do uvedeného trhu a konkuroval druhému uvedenému výrobcovi [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 36, ako aj citovanú judikatúru].
- 101 Treba tak po prvé posúdiť, či výrobca generických liekov ku dňu uzavretia takýchto dohôd uskutočnil dostatočné prípravné kroky umožňujúce mu vstúpiť na dotknutý trh v určitej lehote tak, aby vytvoril konkurenčný tlak na výrobcu originálnych liekov. Takéto kroky umožňujú preukázať pevné rozhodnutie, ako aj samotnú schopnosť výrobcu generických liekov vstúpiť na trh s liekom obsahujúcim účinnú látku, ktorá sa stala voľnou, a to aj v prípade existencie patentov týkajúcich sa výrobných postupov, ktoré má výrobca originálnych liekov. Po druhé treba overiť, či vstup takéhoto výrobcu generických liekov na trh nenaráža na prekážky vstupu, ktoré sú neprekonateľné [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 43 až 45].
- 102 Súdny dvor už rozhodol, že prípadné patenty chrániace originálny liek alebo jeden z jeho výrobných postupov sú nesporne súčasťou hospodárskeho a právneho kontextu, ktorý charakterizuje konkurenčné vzťahy medzi majiteľmi týchto patentov a výrobcami generických liekov. Posúdenie práv, ktoré priznáva patent, však nesmie spočívať v preskúmaní sily patentu alebo pravdepodobnosti, s akou by spor medzi jeho majiteľom a výrobcom generických liekov mohol viesť ku konštatovaniu, že patent je platný a porušovaný. Toto posúdenie sa musí skôr týkať otázky, či napriek existencii tohto patentu má výrobca generických liekov skutočné a konkrétne možnosti začleniť sa do trhu v relevantnom čase [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 50].
- 103 Okrem toho konštatovanie potenciálnej hospodárskej súťaže medzi výrobcom generických liekov a výrobcom originálnych liekov môže byť potvrdené ďalšími skutočnosťami, akými sú uzavretie dohody medzi nimi v čase, keď výrobca generických liekov nebol prítomný na dotknutom trhu, či existencia prevodov hodnoty v prospech tohto výrobcu výmenou za oddialenie jeho vstupu na trh [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 54 až 56].

- 104 V druhom štádiu uvedenej analýzy na účely určenia, či sa oddialenie vstupu na trh generických liekov – vyplývajúce z dohody o urovnaní patentového sporu – výmenou za prevody hodnoty zo strany výrobcu originálnych liekov v prospech výrobcu týchto generických liekov má považovať za zosúladený postup predstavujúci obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, treba v prvom rade preskúmať, či tieto prevody hodnoty možno úplne vysvetliť potrebou kompenzovať náklady alebo nepríjemnosti spojené s týmto sporom, akými sú náklady a odmeny poradcov tohto druhého uvedeného výrobcu, alebo potrebou tohto výrobcu zaplatiť výrobcovi originálnych liekov za skutočné a preukázané poskytnutie tovarov alebo služieb. Ak to tak nie je, treba overiť, či tieto prevody hodnoty možno vysvetliť výlučne obchodným záujmom týchto výrobcov liekov na tom, aby si nekonkurovali na základe zásluh. Na účely tohto preskúmania treba v každom konkrétnom prípade posúdiť, či čistý pozitívny zostatok prevodov hodnoty bol dostatočne významný na to, aby skutočne motivoval výrobcu generických liekov k tomu, aby sa vzdal vstupu na dotknutý trh, a teda aby nekonkuroval na základe svojich zásluh výrobcovi originálnych liekov, pričom sa nevyžaduje, aby bol tento čistý pozitívny zostatok nevyhnutne vyšší ako zisk, ktorý by tento výrobca generických liekov dosiahol, ak by mal úspech v patentovom konaní [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 84 až 94].
- 105 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že spochybnenie platnosti a rozsahu patentu je súčasťou normálneho fungovania hospodárskej súťaže v odvetviach, v ktorých existujú výhradné práva na technológie, a teda platí, že dohody o urovnaní, ktorými výrobca generických liekov, ktorý sa usiluje o vstup na trh, aspoň dočasne uznáva platnosť patentu, ktorého majiteľom je výrobca originálnych liekov, a preto sa zaväzuje, že ho nebude spochybňovať, a ani nevstúpi na tento trh, môžu obmedzovať hospodársku súťaž [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 81 a citovanú judikatúru].
- 106 Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prináležalo Všeobecnému súdu uplatniť kritériá uvedené v bodoch 104 a 105 tohto rozsudku na to, aby rozhodol o časti argumentácie skupiny Servier, uvádzanej najmä v rámci deviateho žalobného dôvodu, ktorý sa týkal existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, a aby tak určil, či Komisia mohla v spornom rozhodnutí platne konštatovať existenciu takéhoto obmedzenia.
- 107 Následne po preukázaní existencie skutočností týkajúcich sa potenciálnej hospodárskej súťaže, ktoré sú predmetom prvého odvolacieho dôvodu, tak Všeobecnému súdu v tomto druhom štádiu prináležalo, aby overil, či dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka predstavovali dohodu o rozdelení trhu, ktorá obmedzovala hospodársku súťaž z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ t. j. pokiaľ ide o kategóriu dohôd výslovne zakázaných týmto ustanovením. V tejto súvislosti mu prináležalo preskúmať ciele týchto dohôd, ako aj hospodárske prepojenie, ktoré medzi nimi podľa sporného rozhodnutia existovalo, a konkrétnejšie otázku, či prevod hodnoty zo strany skupiny Servier v prospech spoločnosti Krka na základe licenčnej dohody Krka bol dostatočne významný na to, aby stimuloval spoločnosť Krka k tomu, aby si rozdelila trhy so skupinou Servier, a súčasne aby upustila, hoci aj len dočasne, od vstupu na hlavné trhy skupiny Servier za protihodnotu v podobe záruky, že bude môcť predávať svoju generickú verziu perindoprilu na svojich vlastných hlavných trhoch bez toho, aby jej hrozilo riziko, že proti nej Servier podá žaloby pre porušovanie práv.
- 108 Okrem toho mal Všeobecný súd zohľadniť úmysly zúčastnených podnikov, aby overil, či tieto úmysly s ohľadom na skutočnosti uvedené v predchádzajúcom bode zodpovedajú jeho analýze objektívnych cieľov, ktoré uvedené podniky sledovali vo vzťahu k hospodárskej súťaži, pričom však treba uviesť, že podľa judikatúry Súdneho dvora skutočnosť, že tieto podniky konali bez úmyslu vylúčiť, obmedziť alebo skresliť hospodársku súťaž, a skutočnosť, že sledovali určité

legitímne ciele, nie sú rozhodujúce na účely uplatnenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ (rozsudok z 21. decembra 2023, *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, bod 167 a citovaná judikatúra).

4. O prvom odvolacom dôvode

a) O účinnosti prvého odvolacieho dôvodu

1) Argumentácia účastníkov konania

- 109 Servier tvrdí, že prvý odvolací dôvod, podľa ktorého sa Všeobecný súd dopustil nesprávnych právnych posúdení, keď dospel k záveru, že Krka nebola v čase uzatvorenia dohôd Krka zdrojom konkurenčného tlaku na skupinu Servier, je neúčinný. Skutočnosť, že Všeobecný súd nerozhodol o potenciálnej hospodárskej súťaži, nemôže spochybniť jeho posúdenia týkajúce sa neexistencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa. Preukázanie potenciálnej hospodárskej súťaže totiž nie je dostatočnou podmienkou pre zvolenie tejto kvalifikácie. Servier dodáva, že vzhľadom na to, že Všeobecný súd konštatoval, že Komisia nesprávne zvolila túto kvalifikáciu, keď vychádzala z dôvodov nesúvisiacich s postavením spoločnosti Krka ako potenciálneho konkurenta, nebolo potrebné takéto postavenie skúmať, tak ako to navyše vyplýva z bodu 1234 napadnutého rozsudku.
- 110 Podľa Komisie je prvý odvolací dôvod účinný.

2) Posúdenie Súdnym dvorom

- 111 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že odvolací dôvod smerujúci proti odôvodneniu napadnutého rozsudku, ktoré nemá vplyv na jeho výrok, je neúčinný, a preto ho treba zamietnuť (rozsudok z 27. apríla 2023, *Fondazione Cassa di Risparmio di Pesaro a i./Komisia*, C-549/21 P, EU:C:2023:340, bod 80, ako aj citovaná judikatúra).
- 112 Okrem toho má Všeobecný súd po uvedení dôvodov, na základe ktorých musí byť žalobný dôvod na zrušenie vyhlásený za dôvodný, možnosť z dôvodov hospodárnosti konania konštatovať, že nie je potrebné odpovedať na všetky tvrdenia uvedené na podporu tohto žalobného dôvodu, keďže tieto dôvody postačujú na odôvodnenie výroku napadnutého rozsudku (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. februára 2012, *Rada a Komisia/Interpipe Niko Tube a Interpipe NTRP*, C-191/09 P a C-200/09 P, EU:C:2012:78, bod 111).
- 113 V prejednávanej veci bod 1 výroku napadnutého rozsudku, ktorým Všeobecný súd zrušil článok 4 sporného rozhodnutia, v ktorom sa konštatovala existencia porušenia článku 101 ZFEÚ z dôvodu dohôd Krka, vychádza jednak z dôvodov uvedených v bodoch 943 až 1060 napadnutého rozsudku, v ktorých Všeobecný súd rozhodol, že Komisia nesprávne dospela k záveru, že tieto dohody predstavovali obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, a jednak z dôvodov uvedených v bodoch 1061 až 1232 tohto rozsudku, v ktorých Všeobecný súd rozhodol, že Komisia nesprávne konštatovala existenciu obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska následku. Všeobecný súd teda po tom, čo v bode 1233 uvedeného rozsudku v podstate konštatoval, že Komisia nepreukázala, že skupina Servier sa tým, že uzavrela dohody Krka, dopustila porušenia článku 101 ZFEÚ, v bode 1234 tohto rozsudku rozhodol, že je potrebné zrušiť článok 4 sporného rozhodnutia „bez

preskúmania ostatných výhrad uvádzaných [skupinou Servier] v rámci tohto žalobného dôvodu a bez preskúmania žalobného dôvodu týkajúceho sa postavenia spoločnosti Krka ako potenciálneho konkurenta“.

- 114 V rozpore s tým, čo tvrdí Servier, toto posúdenie Všeobecného súdu neznamena, že prvý odvolací dôvod Komisie smeruje proti odôvodneniu napadnutého rozsudku, ktoré nemá vplyv na jeho výrok. Tento odvolací dôvod totiž smeruje k spochybneniu odôvodnenia tohto rozsudku týkajúceho sa kvalifikácie dohôd Krka ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, t. j. odôvodnenia, ktoré viedlo Všeobecný súd k zrušeniu článku 4 sporného rozhodnutia. V uvedenom odvolacom dôvode Komisia v podstate tvrdí, že Všeobecný súd v rámci svojej analýzy kvalifikácie dohôd Krka so zreteľom na pojem obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa zohľadnil údajné uznanie platnosti patentu 947 zo strany spoločnosti Krka, a to predovšetkým na základe nesprávneho právneho kritéria, čiastočného, ba až selektívneho posúdenia dôkazov uvedených v spornom rozhodnutí, a tiež skreslenia niektorých z týchto dôkazov. Komisia osobitne tvrdí, že Všeobecný súd sa nemohol vyjadriť k tomu, či Krka uznala platnosť patentu 947, bez toho, aby preskúmal dôkazy uvedené v spornom rozhodnutí na účely preukázania toho, že Krka bola potenciálnym konkurentom skupiny Servier. Podľa tejto inštitúcie tieto dôkazy preukazujú, že Krka, ktorá bola pevne rozhodnutá a zároveň schopná vstúpiť na trh s perindoprilom, uzavrela dohodu o urovnaní Krka nie preto, lebo nebola presvedčená o platnosti tohto patentu, ale preto, lebo licenčná dohoda Krka ju stimulovala k uzavretiu dohody so skupinou Servier o geografickom rozdelení vnútroštátnych trhov, pričom každý z týchto podnikov sa vzdal toho, že bude slobodne konkurovať tomu druhému na jeho hlavných trhoch.
- 115 V tejto súvislosti treba uviesť, že Všeobecný súd najprv v bode 970 napadnutého rozsudku konštatoval, že v čase uzavretia dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka existovali „zhodujúce sa nepriame dôkazy, na základe ktorých sa strany mohli domnievať, že patent 947 bol platný“, a následne v bode 971 tohto rozsudku konštatoval, že rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 potvrdzujúce platnosť patentu 947 bolo teda „jedným zo spúšťačov vedúcich k dohode o urovnaní a licenčnej dohode“. Napokon z toho v bode 972 uvedeného rozsudku vyvodil, že „spojenie týchto dvoch dohôd bolo opodstatnené a preto nepredstavuje závažný nepriamy dôkaz existencie reverznej platby zo strany skupiny Servier v prospech spoločnosti Krka, ku ktorej by viedla licenčná dohoda“.
- 116 Rovnako Všeobecný súd v bode 1026 napadnutého rozsudku rozhodol, že okolnosť, že Krka pokračovala v konaniach proti patentom skupiny Servier a naďalej predávala svoj výrobok, hoci námietkové oddelenie EPÚ potvrdilo platnosť patentu 947, nie je rozhodujúca pre konštatovanie, že existuje obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, keďže takéto zachovanie konkurenčného tlaku vyvíjaného spoločnosťou Krka na skupinu Servier možno vysvetliť tým, že Krka chcela napriek rizikám sporov, ktoré očakávala, posilniť svoju pozíciu v rokovaniach, ktoré mohla začať so skupinou Servier s cieľom uzavrieť dohodu o urovnaní.
- 117 Toto odôvodnenie je však pochopiteľné len vtedy, ak sa vezme do úvahy, že Všeobecný súd nevyhnutne rozhodol, že po tom, čo EPÚ potvrdil platnosť patentu 947, perindopril spoločnosti Krka, ktorý je zložený z kryštalickej alfa formy erbumínu chránenej týmto patentom, už nemohol konkurovať erbumínu skupiny Servier, čím ukončil akúkoľvek potenciálnu hospodársku súťaž medzi týmito podnikmi. Z tohto hľadiska dohoda o urovnaní Krka, na základe ktorej sa tento podnik vzdal vstupu na trhy skupiny Servier, len odráža práva vyplývajúce z tohto patentu, a teda nemôže byť vnímaná ako skutočná protihodnota za udelenie licencie na uvedený patent skupinou Servier na hlavných trhoch spoločnosti Krka. Všeobecný súd pritom v bode 1234 napadnutého rozsudku výslovne uviedol, že článok 4 sporného rozhodnutia treba zrušiť „bez preskúmania

žalobného dôvodu týkajúceho sa postavenia spoločnosti Krka ako potenciálneho konkurenta“. Z dôvodov, ktoré viedli k zrušeniu tohto rozhodnutia, však vyplýva, že Všeobecný súd v skutočnosti preskúmal určité výhrady uvádzané v rámci tohto žalobného dôvodu, ako aj viaceré odôvodnenia uvedeného rozhodnutia, ktoré sa týkajú otázky potenciálnej hospodárskej súťaže medzi spoločnosťou Krka a skupinou Servier.

- 118 Z posúdení uvedených predovšetkým v bodoch 943 až 1032 a 1140 až 1233 napadnutého rozsudku totiž vyplýva, že Všeobecný súd sa rozhodujúcim spôsobom oprel o údajné uznanie platnosti patentu 947 spoločnosťou Krka v nadväznosti na rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 a rozhodnutie High Court z 3. októbra 2006, a to tak pokiaľ ide o kvalifikáciu dohôd Krka ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, ako aj obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska následku. Vzhľadom na to, že Všeobecný súd usúdil, že možnosť spoločnosti Krka vstúpiť na hlavné trhy skupiny Servier s cieľom jej konkurovať závisela hlavne od toho, či Krka v čase uzatvorenia dohôd Krka uznala platnosť patentu 947, a keďže postavenie spoločnosti Krka ako potenciálneho konkurenta skupiny Servier vyplýva z možnosti spoločnosti Krka vstúpiť na tieto trhy, treba konštatovať, že existuje úzka súvislosť medzi týmto údajným uznaním a postavením spoločnosti Krka ako potenciálneho konkurenta skupiny Servier.
- 119 Za týchto okolností v rozpore s tým, čo tvrdí Servier, skutočnosť, že Všeobecný súd po tom, čo prijal argumentáciu tohto podniku týkajúcu sa existencie porušenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ, v bode 1234 napadnutého rozsudku uviedol, že nie je potrebné rozhodnúť o „žalob[om] dôvod[e] týkajú[om] sa postavenia spoločnosti Krka ako potenciálneho konkurenta“, tak neznamena, že by prvý odvolací dôvod Komisie smeroval proti odôvodneniu, ktoré nemá vplyv na výrok tohto rozsudku, a to preto, že predovšetkým z bodov 967, 968 a 970 až 972 tohto rozsudku vyplýva, že Všeobecný súd nevyhnutne preskúmal určité výhrady uvádzané skupinou Servier v prvostupňovom konaní, týkajúce sa potenciálnej hospodárskej súťaže.
- 120 Z uvedeného vyplýva, že prvý odvolací dôvod je účinný.

b) O prvej až tretej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

- 121 V prvej časti svojho prvého odvolacieho dôvodu sa Komisia kriticky vyjadruje k bodu 1026 napadnutého rozsudku. Podľa jej názoru Všeobecný súd neuplatnil správne kritérium, keď zrejme usudzoval, že Krka prestala byť potenciálnym konkurentom v nadväznosti na rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 a pretože už nemala motiváciu vstúpiť na trh. V tejto súvislosti treba na jednej strane určiť, či by v prípade neexistencie dohôd existovali skutočné a konkrétne možnosti vstúpiť na trh a konkurovať etablovaným podnikom. Na druhej strane Všeobecný súd nahradil posúdenie Komisie svojím vlastným posúdením, keď uviedol, že Krka po tomto rozhodnutí EPÚ naďalej vyvíjala konkurenčný tlak na skupinu Servier už len s cieľom posilniť svoje postavenie pri rokovaniach s týmto podnikom, pričom nevysvetlil dôvody, pre ktoré by Krka v prípade neexistencie predmetných dohôd nebola schopná vstúpiť na trh.
- 122 V druhej časti svojho prvého odvolacieho dôvodu napáda Komisia body 970 a 1028 napadnutého rozsudku. Všeobecný súd v podstate usúdil, že Komisii sa nepodarilo preukázať, že dohodu o urovnaní Krka uzavrel tento podnik z iných dôvodov, než je skutočnosť, že rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 ho presvedčilo o platnosti patentu 947. Všeobecný súd však nepreskúmal dôkazy a úvahy svedčiacie o opaku, ktoré sú obsiahnuté v odôvodneniach 1686 až 1690 sporného

rozhodnutia. Podľa Komisie tak Všeobecný súd porušil pravidlá týkajúce sa vykonávania dôkazov, ako aj rozsah preskúmania zákonnosti, ktoré mu prináleží vykonať na základe článku 263 ZFEÚ vo vzťahu k rozhodnutiam Komisie týkajúcim sa postupov vedenia konania podľa článkov 101 a 102 ZFEÚ.

- 123 V tretej časti svojho prvého odvolacieho dôvodu Komisia poukazuje na rozpor medzi bodom 361 a bodom 970 napadnutého rozsudku. V prvom uvedenom bode sa tvrdí, že rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 samo osebe nestačilo na to, aby zabránilo rozvoju potenciálnej hospodárskej súťaže, zatiaľ čo podľa druhého uvedeného bodu uvedené rozhodnutie EPÚ presvedčilo Krka o platnosti patentu 947, čo ju tak viedlo k tomu, aby so skupinou Servier dospela k zmierlivému urovnaniu.
- 124 Servier v prvom rade tvrdí, že prvá časť vychádza z nesprávneho výkladu napadnutého rozsudku, pretože Všeobecný súd nevytlúčil postavenie spoločnosti Krka ako potenciálneho konkurenta. Všeobecný súd nenahradil posúdenie Komisie svojím posúdením, ale odmietol relevantnosť toho, že Krka po vydaní rozhodnutia EPÚ z 27. júla 2006 pokračovala v súdnych sporoch. Servier ďalej tvrdí, že druhá časť je neprípustná, pretože Komisia žiada Súdny dvor o to, aby opätovne preskúmal skutkový stav vo svetle dôkazov uvedených v spornom rozhodnutí, najmä v jeho odôvodneniach 1680 až 1700. Napokon tvrdí, že tretia časť je nedôvodná.

2) Posúdenie Súdnym dvorom

- 125 Na úvod treba zamietnuť tvrdenie skupiny Servier, že argumentácia Komisie uvedená v prvých troch častiach prvého odvolacieho dôvodu spočíva na nesprávnom výklade napadnutého rozsudku. Ako totiž vyplýva z bodov 114 až 119 tohto rozsudku, keď Všeobecný súd predovšetkým v bode 970 napadnutého rozsudku rozhodol, že v čase uzavretia dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka existovali zhodujúce sa nepriame dôkazy, na základe ktorých sa Servier a Krka mohli domnievať, že patent 947 je platný, uvedený súd z týchto nepriamych dôkazov vyvodil, že hospodárska súťaž medzi týmito podnikmi na vnútroštátnych trhoch v rámci Únie už bola vylúčená, a že tak už medzi nimi neexistovala potenciálna hospodárska súťaž.
- 126 V prvom rade treba preskúmať tretiu časť prvého odvolacieho dôvodu, pretože táto sa týka údajného nedostatku odôvodnenia napadnutého rozsudku. Hoci existuje určité napätie medzi bodmi 970 a 1154 napadnutého rozsudku na jednej strane a bodom 361 tohto rozsudku na druhej strane, znenie posledného uvedeného bodu obsahuje opatrné formulácie, ktoré nemožno považovať za priamo odporujúce ďalším dvom uvedeným bodom. V tomto bode 361 totiž Všeobecný súd uviedol, že skutočnosť, že rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 vyhlásilo patent 947 za platný, „sama osebe“ nestačí na to, aby zabránila rozvoju potenciálnej hospodárskej súťaže. Toto konštatovanie pritom nie je v rozpore s konštatovaním, ktoré, tak ako bolo rozhodnuté v bode 125 tohto rozsudku, vyplýva z bodu 970 napadnutého rozsudku, podľa ktorého Všeobecný súd usúdil, že Servier a Krka neboli pred uzavretím dohôd Krka potenciálnymi konkurentmi, predovšetkým vzhľadom na „zhodujúce sa nepriame dôkazy“, na základe ktorých sa tieto podniky mohli domnievať, že patent 947 je platný.
- 127 Pokiaľ ide o prípustnosť druhej časti prvého odvolacieho dôvodu, treba pripomenúť, že výhrady týkajúce sa skutkových zistení a ich posúdenia v napadnutom rozhodnutí sú prípustné v štádiu odvolacieho konania, ak sa tvrdí, že Všeobecný súd dospel k zisteniam, ktorých vecná nesprávnosť vyplýva z písomností v spise, alebo že skreslil dôkazy, ktoré mu boli predložené (rozsudok z 18. januára 2007, PKK a KNK/Rada, C-229/05 P, EU:C:2007:32, bod 35).

- 128 Skreslenie musí zjavne vyplývať z dokumentov v spise bez toho, aby bolo potrebné vykonať nové posúdenie skutkových okolností a dôkazov (rozsudok z 28. januára 2021, Qualcomm a Qualcomm Europe/Komisia, C-466/19 P, EU:C:2021:76, bod 43). Hoci takéto skreslenie môže spočívať vo výklade dokumentu, ktorý je v rozpore s jeho obsahom, toto skreslenie musí zjavne vyplývať zo spisu a jeho predpokladom je, že Všeobecný súd zjavne prekročil medze primeraného posúdenia týchto dôkazov. V tejto súvislosti nestačí preukázať, že dokument by mohol byť vykladaný odlišne od výkladu, ktorý zvolil Všeobecný súd (rozsudok zo 17. októbra 2019, Alcogroup a Alcodis/Komisia, C-403/18 P, EU:C:2019:870, bod 64, ako aj citovaná judikatúra).
- 129 V rozpore s tým, čo tvrdí Servier, Komisia sa v druhej časti svojho prvého odvolacieho dôvodu nesnaží dosiahnuť nové posúdenie dôkazov, ktoré by skutočne nepatrilo do právomoci Súdneho dvora v rámci odvolacieho konania. Komisia svojou argumentáciou v podstate namieta nesprávne uplatnenie článku 101 ods. 1 ZFEÚ spočívajúce v tom, že Všeobecný súd v rámci preskúmania zákonnosti sporného rozhodnutia nezohľadnil všetky relevantné skutočnosti na účely rozhodnutia o tom, či Komisia mohla oprávnenne konštatovať, že dohody Krka možno kvalifikovať ako obmedzenie hospodárskej súťaže, hoci aj len potenciálnej. Komisia teda namieta nesprávne právne posúdenie, ktoré patrí do právomoci Súdneho dvora v rámci odvolacieho konania.
- 130 Z hmotnoprávneho hľadiska, pokiaľ ide o prvú a druhú časť prvého odvolacieho dôvodu, Všeobecnému súdu prináležalo, aby uplatnil kritériá uvedené v bodoch 100 až 103 tohto rozsudku s cieľom rozhodnúť o časti argumentácie, ktorú Servier uviedla predovšetkým v rámci deviateho žalobného dôvodu a ktorá sa týkala potenciálnej hospodárskej súťaže, a aby tak určil, či Komisia mohla v spornom rozhodnutí oprávnenne dospieť k záveru, že Krka bola v čase uzatvorenia dohôd Krka potenciálnym konkurentom skupiny Servier.
- 131 Vzhľadom na charakteristické znaky porušenia článku 101 ZFEÚ konštatovaného v spornom rozhodnutí tak mal Všeobecný súd preskúmať, či tieto dohody boli uzavreté medzi podnikmi, ktoré sa nachádzajú vo vzťahu potenciálnej hospodárskej súťaže, a či ich bolo možné kvalifikovať ako obmedzenie hospodárskej súťaže. Na tento účel bol tento súd povinný overiť, či Komisia správne konštatovala, že v čase uzavretia uvedených dohôd existovali skutočné a konkrétne možnosti toho, že Krka vstúpi na relevantný trh a bude konkurovať skupine Servier, a to berúc do úvahy dostatočné prípravné kroky a neexistenciu takých prekážok tohto vstupu, ktoré by boli neprekonateľné, pričom konštatovanie potenciálnej hospodárskej súťaže bolo možné prípadne potvrdiť ďalšími skutočnosťami, ako napríklad existenciou prevodu hodnoty v prospech spoločnosti Krka výmenou za oddialenie jej vstupu na trh.
- 132 Je pravda, že v prípade, že by platnosť patentu chrániaceho originálny liek alebo niektorý z jeho výrobných postupov bola s konečnou platnosťou preukázaná na všetkých súdoch, ktoré sa touto otázkou zaoberali, bolo by ťažko predstaviteľné, že by ďalšie faktory hospodárskeho a právneho kontextu, ktorými sa objektívne vyznačujú konkurenčné vzťahy medzi majiteľom týchto patentov a výrobcom generických liekov, mohli odôvodniť záver, že medzi nimi stále existuje vzťah potenciálnej hospodárskej súťaže. Platí však, že pokiaľ medzi nimi stále prebiehajú súdne spory týkajúce sa platnosti predmetného patentu, správny orgán alebo príslušnému súdu prináleží preskúmať všetky relevantné skutočnosti predtým, ako dospeje k záveru, že tento majiteľ a tento výrobca nie sú potenciálnymi konkurentmi, tak ako to vyplýva z judikatúry pripomenutej v bode 102 tohto rozsudku.

- 133 Všeobecný súd pritom namiesto toho, aby uplatnil kritériá uvedené v bodoch 100 až 103, 131 a 132 tohto rozsudku na účely overenia toho, či bola Krka potenciálnym konkurentom skupiny Servier, tak ako mu to prináležalo uskutočniť, sa obmedzil iba na to, že predovšetkým v bodoch 970, 1026 a 1028 napadnutého rozsudku v podstate uviedol, že tieto dva podniky boli presvedčené, že patent 947 je platný, a bez osobitného odôvodnenia alebo podporných dôkazov ďalej uviedol, že správanie spoločnosti Krka spočíva v udržiavaní konkurenčného tlaku na skupinu Servier a dalo vysvetliť jej snahou posilniť svoje postavenie pri rokovaniach, ktoré mohla začať so skupinou Servier s cieľom dospieť k dohode o urovnaní spojenej s licenčnou dohodou, keďže získanie takejto licencie sa stalo obchodným riešením, ktoré bolo uprednostňované na trhu s perindoprilom.
- 134 Z uvedeného vyplýva, že prvá časť prvého odvolacieho dôvodu je dôvodná. Všeobecný súd totiž pochybil, pokiaľ ide o právnu relevantnosť konštatovanej patentovej situácie na dotknutých trhoch, ako aj pokiaľ ide o subjektívne úmysly účastníkov konania, a dopustil sa nesprávneho právneho posúdenia pri uplatnení článku 101 ods. 1 ZFEÚ, keď pojem potenciálna hospodárska súťaž posúdil podľa nesprávnych kritérií.
- 135 Pokiaľ ide o druhú časť prvého odvolacieho dôvodu, v súlade s tým, čo bolo rozhodnuté v bode 132 tohto rozsudku a vzhľadom na judikatúru citovanú v bode 102 tohto rozsudku, prináležalo Všeobecnému súdu, aby zohľadnil všetky relevantné skutočnosti, na základe ktorých Komisia v spornom rozhodnutí konštatovala, že Krka a skupina Servier boli vo vzťahu potenciálnej hospodárskej súťaže. Všeobecný súd však túto povinnosť porušil, keď svoju analýzu, ktorá sa týkala vzťahu medzi týmito dvomi podnikmi ku dňu uzavretia dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka, v podstate obmedzil len na patentovú situáciu, a osobitne na to, ako Krka mohla vnímať platnosť patentu 947, ako aj na úmysly strán, konkrétne so zreteľom na rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 a rozhodnutie High Court z 3. októbra 2006.
- 136 Všeobecný súd sa totiž nielenže dopustil nesprávneho právneho posúdenia, pokiaľ ide o preskúmanie, ktoré mu prináleží vykonať vo vzťahu k rozhodnutiam Komisie týkajúcim sa postupov vedenia konania podľa článkov 101 a 102 ZFEÚ, ale okrem toho porušil povinnosť odôvodniť rozsudky, ktorá mu vyplýva z článku 36 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, uplatniteľného na Všeobecný súd na základe článku 53 prvého odseku tohto Štatútu, keďže v bode 970 napadnutého rozsudku neuviedol dôvody, o ktoré sa opieral, keď v tomto bode implicitne konštatoval, že Servier a Krka už neboli potenciálnymi konkurentmi, a to napriek tomu, že skutočnosti uvedené najmä v odôvodneniach 1686 až 1690 sporného rozhodnutia mali preukázať opak. Skutočnosť, že Všeobecný súd výslovne neuviedol, že vylúčil existenciu potenciálnej hospodárskej súťaže medzi spoločnosťou Krka a skupinou Servier, nie je takej povahy, že by mohla spochybniť toto konštatovanie týkajúce sa nedostatku odôvodnenia. Nemožno totiž pripustiť, aby sa Všeobecný súd na základe toho, že neuviedol podstatnú etapu svojich vlastných úvah, mohol zbaviť svojej povinnosti odôvodniť svoje rozsudky a zabrániť tak Súdneho dvoru, aby tento mohol vykonať svoje preskúmanie v odvolacom konaní.
- 137 Z uvedeného vyplýva, že prvej a druhej časti prvého odvolacieho dôvodu treba vyhovieť. Tretiu časť prvého odvolacieho dôvodu naopak treba zamietnuť.

c) O štvrtej a šiestej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

- 138 Štvrtou časťou svojho prvého odvolacieho dôvodu Komisia Všeobecnému súdu vytýka, že v bodoch 967, 968 a 970 napadnutého rozsudku skreslil dôkazy, ktoré sú v ňom citované, týkajúce sa rozhodnutia EPÚ z 27. júla 2006 a rozhodnutia High Court z 3. októbra 2006.
- 139 V šiestej časti tohto odvolacieho dôvodu Komisia v prvom rade tvrdí, že Všeobecný súd skreslil dôkazy uvedené v bodoch 968, 1017 a 1024 napadnutého rozsudku, z ktorých podľa tohto súdu vyplýva, že tieto rozhodnutia podstatne zmenili kontext, v ktorom boli uzatvorené dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka, predovšetkým pokiaľ ide o to, ako Krka a Servier mohli vnímať platnosť patentu 947.
- 140 Tieto skreslenia zneplatňujú posúdenia vykonané Všeobecným súdom jednak v bodoch 970, 1025 a 1028 uvedeného rozsudku, pokiaľ ide o uznanie platnosti patentu 947 spoločnosťou Krka, a jednak v bode 999 tohto rozsudku, pokiaľ ide o skutočnosť, že toto uznanie vysvetlilo, prečo sa Krka namiesto tzv. „riskantného“ vstupu na trhy všetkých členských štátov radšej obmedzila na svoje hlavné trhy, na ktoré sa vzťahuje licenčná dohoda Krka. Komisia ďalej tvrdí, že tieto posúdenia sú v rozpore s dôkazmi uvedenými v odôvodneniach 1687, 1693 a 1826 sporného rozhodnutia, ktoré Všeobecný súd nepreskúmal. Napokon tvrdí, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je nedostatočné a rozporné.
- 141 Podľa skupiny Servier treba v prvom rade výhradu spočívajúcu v skreslení zamietnuť, keďže Komisia neidentifikovala žiadny dôkaz, ktorý by bol skreslený. Ďalej táto výhrada, keďže sa v skutočnosti týka len rozhodnutia High Court z 3. októbra 2006, je neúčinná. Aj keby sa teda malo usudzovať, že na základe predbežných opatrení spočívajúcich v zákaze nedošlo k zmene vo vnímaní platnosti patentu 947 zo strany spoločnosti Krka, nespochybnila by sa tým skutočnosť, že na základe rozhodnutia EPÚ z 27. júla 2006 k zmene tohto vnímania došlo.
- 142 Argumentácia Komisie je napokon nedôvodná. Všeobecný súd zohľadnil skutočnosť, že Krka pokračovala v súdnych sporoch aj po rozhodnutí EPÚ z 27. júla 2006 potvrdzujúcim platnosť patentu 947, ale z pozície authority usúdil, že táto okolnosť nespochybňuje konštatovanie, že sa Krka zmluvne dohodla z dôvodu toho, ako vnímala platnosť tohto patentu. Vo zvyšnej časti vychádza argumentácia Komisie z nesprávneho výkladu napadnutého rozsudku. Všeobecný súd vôbec neodôvodnil svoje rozhodnutie protichodnými dôvodmi, ale poukázal na to, že viaceré nepriame dôkazy mohli viesť Krka k presvedčeniu, že patent 947 je platný, čo ju stimulovalo k tomu, aby dospela k zmierlivému urovnaniu. Všeobecný súd rozhodol, že tak táto okolnosť, ako aj neexistencia reverznej platby prispeli k tomu, že sa vylúčila kvalifikácia ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, pričom sa však nevylúčilo postavenie spoločnosti Krka ako potenciálneho konkurenta.
- 143 Pokiaľ ide o rozhodnutie High Court z 3. októbra 2006, Servier tvrdí, že dočasná povaha predbežného opatrenia spočívajúceho v zákaze nie je v rozpore so skutkovým posúdením Všeobecného súdu, podľa ktorého tento zákaz prispel k zmene kontextu, v ktorom boli uzavreté dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka. Okrem toho sa týmito zákazmi zmenil kontext dohôd.

2) Posúdenie Súdnyim dvorom

- 144 Na úvod treba poukázať na to, že bez ohľadu na skutočnosť, že prvým dvom častiam prvého odvolacieho dôvodu sa vyhovel, čo má za dôsledok konštatovanie, že odôvodnenie Všeobecného súdu týkajúce sa potenciálnej hospodárskej súťaže má vadu spočívajúcu v nesprávnom právnom posúdení, naďalej je potrebné preskúmať ostatné časti tohto odvolacieho dôvodu, a to s cieľom rozhodnúť o tom, či – nezávisle od skutočnosti, že Všeobecný súd neuplatnil právne kritériá, ktoré mal povinnosť uplatniť, a nezohľadnil všetky relevantné dôkazy – má ním zvolený výklad dôkazov, ktoré skutočne preskúmal, vadu spočívajúcu v nezákonnosti, a predovšetkým v prípadnom skreslení týchto dôkazov, tak ako to tvrdí Komisia.
- 145 V bode 965 napadnutého rozsudku Všeobecný súd preskúmal, či medzi skupinou Servier a spoločnosťou Krka existovali skutočné spory a či má licenčná dohoda Krka zrejme dostatočne priamu súvislosť s urovaním týchto sporov na to, aby jej spojenie s dohodou o urovaní Krka bolo odôvodnené. V bodoch 967 a 968 tohto rozsudku Všeobecný súd poukázal na existenciu sporov medzi skupinou Servier a spoločnosťou Krka, ktoré viedli jednak k rozhodnutiu EPÚ z 27. júla 2006 a jednak k rozhodnutiu High Court z 3. októbra 2006. V bode 970 uvedeného rozsudku Všeobecný súd uviedol, že v čase uzavretia dohody o urovaní a licenčnej dohody Krka existovali „zhodujúce sa nepriame dôkazy, na základe ktorých sa strany mohli domnievať, že patent 947 bol platný“, a v tejto súvislosti odkázal na znenie bodov 967 a 968 tohto rozsudku.
- 146 Na účely posúdenia, či Všeobecný súd skreslil rozhodnutie High Court z 3. októbra 2006 a rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006, sa preskúmanie Súdnyim dvorom obmedzuje na overenie toho, či Všeobecný súd zjavne neprekročil hranice primeraného posúdenia uvedených dôkazov. Súdnyim dvorom neprináleží samostatne posúdiť, či Komisia uniesla svoje dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, ale určiť, či Všeobecný súd v rámci toho, ako dospel k záveru, že to tak nebolo, uskutočnil taký výklad týchto dôkazov, ktorý je zjavne v rozpore s ich znením (pozri analogicky rozsudok z 10. februára 2011, Activision Blizzard Germany/Komisia, C-260/09 P, EU:C:2011:62, bod 57).
- 147 Práve s prihliadnutím na tieto úvahy treba preskúmať výhrady Komisie spočívajúce v skreslení dôkazov.

i) O rozhodnutí High Court z 3. októbra 2006

- 148 Bod 968 napadnutého rozhodnutia znie:

„... Spoločnosť Krka podala 1. septembra 2006 protinávrh na zrušenie patentu 947 a 8. septembra 2006 ďalší protinávrh na zrušenie patentu 340. Dňa 3. októbra 2006 High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (patents court) [Vrchný súd (Anglicko a Wales), oddelenie pre majetkové spory (patentový súd)], vyhovel návrhu na nariadenie predbežného zákazu, ktorý podala Servier, a zamietol návrh podaný spoločnosťou Krka 1. septembra 2006. Súdne konanie sa 1. decembra 2006 v súlade s dohodou o urovaní uzavretou medzi účastníkmi konania skončilo a predbežný zákaz bol zrušený.“

- 149 Z formulácie tohto bodu 968 vyplýva, že keď Všeobecný súd uviedol zamietnutie „návrh[u] podan[ého] spoločnosťou Krka 1. septembra 2006“, myslel tým zamietnutie protinávrhu tohto podniku rozhodnutím High Court z 3. októbra 2006.

- 150 V tomto rozhodnutí, ktoré je uvedené v prílohe A.174 k žalobe skupiny Servier, sa však na jednej strane uvádza, že sa vyhovuje návrhu skupiny Servier na nariadenie predbežného opatrenia spočívajúceho v zákaze, a na druhej strane, že sa zamietá nie protinávrh spoločnosti Krka, ale návrh na to, aby sa tomuto protinávrahu na vyhlásenie neplatnosti patentu 947 vyhovel v skrátrenom konaní.
- 151 Z toho vyplýva, že v bode 968 napadnutého rozsudku Všeobecný súd skreslil jasné a presné znenie rozhodnutia High Court z 3. októbra 2006, a to napriek tomu, že ho v bodoch 23 a 1196 tohto rozsudku verne citoval.
- 152 Na základe tohto skreslenia Všeobecný súd najprv v bode 970 napadnutého rozsudku uviedol, že „v čase uzavretia dohody o urovnaní a licenčnej dohody [Krka] existovali zhodujúce sa nepriame dôkazy, na základe ktorých sa strany mohli domnievať, že patent 947 bol platný“, a ďalej v bode 1017 tohto rozsudku uviedol, že dané dve udalosti, ktorými sú rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 a rozhodnutie High Court z 3. októbra 2006 „podstatne zmenili kontext, v ktorom boli uzavreté dohody, predovšetkým pokiaľ ide o vnímanie platnosti patentu 947, ktoré mohla mať Krka, ale aj skupina Servier“. Napokon na základe tohto posledného uvedeného konštatovania Všeobecný súd v bode 1024 uvedeného rozsudku usúdil, že tým, že došlo k týmto dvom udalostiam, sa „značne obmedzuje“ relevantnosť dokumentu skupiny Servier týkajúceho sa jej stratégie voči spoločnosti Krka. Okrem toho Všeobecný súd v bode 999 tohto rozsudku potvrdil, že Krka sa so skupinou Servier zmluvne dohodla nie z dôvodu poskytnutia protihodnoty v podobe ziskov plynúcich z licenčnej dohody Krka, ale z dôvodu skutočnosti, že Krka „uznala platnosť patentu 947“, ktorá bola v tejto súvislosti „určujúca“.
- 153 Rozhodnutie High Court z 3. októbra 2006 vzhľadom na jeho dočasnú povahu a skutočnosť, že bolo prijaté v konaní o nariadení predbežného opatrenia, nijako neprejudikovalo rozhodnutie sporu vo veci samej, tak ako to navyše Všeobecný súd v podstate uviedol v bodoch 367 a 368 napadnutého rozsudku. Vnútroštátny súd sa totiž v skutočnosti v súlade s kritériami na vydanie skráteneho rozsudku obmedzil na konštatovanie, že protinávrh spoločnosti Krka nie je zjavne dôvodný, a súčasne v tejto súvislosti v bode 70 tohto rozhodnutia zdôraznil, že nemá „žiadnu pochybnosť o tom, že Krka mohla preukázať, že existuje vážna otázka, o ktorej treba v prejednávanej veci rozhodnúť, v danom prípade otázka, či predaj tabliet [perindoprilu skupiny Servier] pred dátumom vzniku práva prednosti zbavuje patent [947] novosti“, pričom však uviedol, že nie je „presvedčený o tom, že Servier nemá skutočné možnosti, ktoré by mohla uplatniť na obranu patentu [947] proti takémuto útoku“.
- 154 V dôsledku toho, že Všeobecný súd skreslil jasné a presné znenie rozhodnutia High Court z 3. októbra 2006, majú body 968, 970, 999, 1017 a 1024 napadnutého rozsudku vadu spočívajúcu v nezákonnosti.

ii) O rozhodnutí EPÚ z 27. júla 2006

- 155 Bod 967 napadnutého rozhodnutia znie:

„V roku 2004 totiž desať spoločností vykonávajúcich činnosť v oblasti generických liekov, vrátane spoločnosti Krka, podalo na EPÚ námietku proti patentu 947 s cieľom dosiahnuť jeho zrušenie v celom rozsahu, pričom uvádzali dôvody založené na neexistencii novosti a vynálezcovskej činnosti, ako aj na nedostatočnom objasnení vynálezu. Dňa 27. júla 2006 námietkové oddelenie EPÚ potvrdilo platnosť tohto patentu v nadväznosti na drobné zmeny pôvodných patentových

nárokov skupiny Servier. Sedem spoločností následne podalo proti rozhodnutiu EPÚ z 27. júla 2006 sťažnosť. Krka vystúpila z námietkového konania 11. januára 2007 v súlade s dohodou o urovnaní uzavretou so skupinou Servier.“

- 156 Všeobecný súd tak podrobne opísal obsah rozhodnutia EPÚ z 27. júla 2006.
- 157 Treba však konštatovať, že tvrdenie uvedené v bode 970 napadnutého rozsudku, podľa ktorého „v čase uzavretia dohody o urovnaní a licenčnej dohody [Krka] existovali zhodujúce sa nepriame dôkazy, na základe ktorých sa strany mohli domnievať, že patent 947 bol platný“, je prinajmenšom čiastočne založené na skreslení rozhodnutia High Court z 3. októbra 2006, z ktorého Všeobecný súd vychádzal aj v bodoch 1017 a 1024 tohto rozsudku.
- 158 Toto tvrdenie Všeobecného súdu navyše nezohľadňuje viaceré ďalšie dôkazy zmienené v spornom rozhodnutí, ktoré podľa názoru Komisie preukazujú, že hoci rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 predstavovalo pre Krka obrat, tento podnik ani zďaleka nerezignoval, s tým, že by uznal platnosť patentu 947. V spornom rozhodnutí sa predovšetkým v odôvodneniach 1687 až 1689 uvádza, že Krka, ktorá proti tomuto rozhodnutiu EPÚ podala odvolanie, tiež naďalej spochybňovala patent 947, keď 1. septembra 2006 v Spojenom kráľovstve podala proti skupine Servier protinávrh na určenie neplatnosti tohto patentu. Rozhodnutie High Court z 3. októbra 2006 zdôrazňuje, že Krka mala „solídny základ“ pre spochybnenie patentu 947. V spornom rozhodnutí sa zmieňujú aj vyhlásenia zamestnancov spoločnosti Krka v reakcii na uvedené rozhodnutie, ktoré vyvracajú akúkoľvek rezignáciu vo vzťahu k rozhodnutiu EPÚ z 27. júla 2006, ako aj skutočnosť, že Krka v septembri 2006 dosiahla zamietnutie žaloby pre porušenie patentu 947, ktorú podala Servier v Maďarsku, a pokračovala v predávaní svojej generickej verzie perindoprilu na trhu v tomto členskom štáte.
- 159 Práve na základe týchto skutočností sa v spornom rozhodnutí v odôvodnení 1640 uvádza nasledujúce konštatovanie, pokiaľ ide o postavenie spoločnosti Krka v nadväznosti na rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006:
- „Posúdenie patentovej situácie zo strany spoločnosti Krka bolo určite ovplyvnené rozhodnutím o námietkach a nariadením predbežných opatrení spočívajúcich v zákaze proti spoločnostiam Krka a Apotex v Spojenom kráľovstve. Vyššie uvedené však silne nasvedčuje tomu, že z pohľadu *ex ante* nič nebránilo skutočnej a konkrétnej možnosti spoločnosti Krka dosiahnuť vyhlásenie patentu 947 za neplatný v konaní vo veci samej.“
- 160 Zo znenia týchto viet je teda jasné, že cieľom sporného rozhodnutia posudzovaného ako celok bolo na základe súboru zhodujúcich sa nepriamych dôkazov preukázať, že Krka po rozhodnutí EPÚ z 27. júla 2006 nerezignovala, s tým, že by uznala platnosť patentu 947, a to napriek pochybnostiam, ktoré toto rozhodnutie mohlo vyvolať, pokiaľ ide o šance dosiahnuť zrušenie tohto patentu. V bode 970 napadnutého rozsudku pritom Všeobecný súd uviedol bez primeraného odôvodnenia, keďže nepreskúmal všetky dôkazy uvedené v tejto súvislosti v spornom rozhodnutí, že „v čase uzavretia dohody o urovnaní a licenčnej dohody existovali zhodujúce sa nepriame dôkazy, na základe ktorých sa strany mohli domnievať, že patent 947 bol platný“. Platí teda, že tak ako uviedla generálna advokátka v bode 105 svojich návrhov, Všeobecný súd nielenže opomenul vziať do úvahy skutočnosti uvedené v bodoch 158 a 159 tohto rozsudku, ale tiež nevysvetlil dôvody tohto opomenutia, pričom však platí, že existenciu porušenia pravidiel hospodárskej súťaže možno správne posúdiť iba vtedy, ak nepriame dôkazy, na ktoré sa odvoláva

sporné rozhodnutie, nie sú posudzované jednotlivo, ale v ich súhrne, s prihliadnutím na vlastnosti relevantného tovarového trhu (rozsudok zo 14. júla 1972, Imperial Chemical Industries/Komisia, 48/69, EU:C:1972:70, bod 68).

- 161 Všeobecný súd tým skreslil zmysel a rozsah sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa týka účinkov rozhodnutia EPÚ z 27. júla 2006 o uznaní platnosti patentu 947 zo strany spoločnosti Krka (pozri analogicky rozsudok z 11. septembra 2003, Belgicko/Komisia, C-197/99 P, EU:C:2003:444, body 66 a 67). Okrem toho porušil povinnosť odôvodniť svoje rozsudky, ktorá mu vyplýva z článku 36 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, uplatniteľného na Všeobecný súd na základe článku 53 prvého odseku tohto Štatútu, keďže v bode 970 napadnutého rozsudku neuviedol dôvody, z ktorých vychádzal, dostatočným spôsobom na to, aby umožnil dotknutým osobám oboznámiť sa s týmito dôvodmi a Súdnemu dvoru mať dostatok podkladov na uskutočnenie svojho preskúmania v rámci odvolacieho konania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. novembra 2020, Komisia/GEA Group, C-823/18 P, EU:C:2020:955, bod 42 a citovanú judikatúru).
- 162 Preto nad rámec skreslenia rozhodnutia High Court z 3. októbra 2006, konštatovaného v bode 154 tohto rozsudku, je bod 970 napadnutého rozsudku založený na skreslení sporného rozhodnutia a má vadu spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení.
- 163 Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je štvrtej a šiestej časti prvého odvolacieho dôvodu potrebné vyhovieť.

d) O piatej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

- 164 V piatej časti svojho prvého odvolacieho dôvodu Komisia vytýka Všeobecnému súdu to, že v bode 1000 napadnutého rozsudku konštatoval, že skutočnosť, že Krka odhadla náklady obetovanej príležitosti v prípade, že by sa nedospelo k zmierlivému urovnaniu so skupinou Servier, na desať miliónov eur za tri roky, je nepriamym dôkazom toho, že Krka uznala platnosť patentu 947. Po prvé bol tento odhad poskytnutý počas vyšetrovania, a teda ho nebolo možné použiť retroaktívne ako dôkaz o vnímaní spoločnosti Krka ku dňu uzavretia dohody o urovaní a licenčnej dohody Krka. Po druhé zisk očakávaný spoločnosťou Krka bol jedným z dôvodov, pre ktorý licenčná dohoda Krka predstavovala stimul na zmierlivé urovanie. Po tretie žiadny dôkaz neumožnil tvrdiť, tak ako to urobil Všeobecný súd v bode 1000 tohto rozsudku, že bolo málo pravdepodobné, že sa Krka rozhodne s rizikom vstúpiť na svoje hlavné trhy, na ktoré sa vzťahovala licenčná dohoda Krka. Naopak v odôvodnení 1675 sporného rozhodnutia boli uvedené závažné dôkazy o takomto úmysle spoločnosti Krka.

- 165 Podľa skupiny Servier je táto časť neprípustná, keďže Komisia nenamieta žiadne skreslenie.

2) Posúdenie Súdnyim dvorom

- 166 Treba poukázať na to, že Komisia v piatej časti svojho prvého odvolacieho dôvodu nenamieta žiadne skreslenie, ale snaží sa dosiahnuť nové posúdenie dôkazov, čo nepatrí do právomoci Súdneho dvora v rámci odvolacieho konania.
- 167 Piatu časť prvého odvolacieho dôvodu preto treba zamietnuť ako neprípustnú.

e) Záver k prvému odvolaciemu dôvodu

- 168 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy je potrebné tretiu a piatu časť prvého odvolacieho dôvodu zamietnuť a prvej, druhej, štvrtej, ako aj šiestej časti tohto odvolacieho dôvodu je potrebné vyhovieť.

5. O druhom odvolacom dôvode

a) O druhej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

- 169 V druhej časti svojho druhého odvolacieho dôvodu Komisia vytýka Všeobecnému súdu to, že v bodoch 963 a 965 až 972 napadnutého rozsudku konštatoval, že v prípade, že existuje skutočný patentový spor, spojenie dohody o urovnaní a licenčnej dohody nepredstavuje závažný nepriamy dôkaz o reverznej platbe. Tento formalistický prístup je v rozpore s judikatúrou, predovšetkým s rozsudkom zo 4. októbra 2011, Football Association Premier League a i. (C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, bod 136), ktorý na účely identifikácie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa vyžaduje zohľadniť obsah, cieľ, ako aj hospodársky a právny kontext sporných dohôd.

- 170 Servier na úvod vyjadruje názor, že Komisia nespochybňuje právne kritériá uvedené v bodoch 943 až 963 napadnutého rozsudku, ktoré sa týkajú analýzy dohody o urovnaní patentového sporu spojenej s licenciou na tento patent, ale uplatnenie týchto zásad, ako aj skutkové posúdenia Všeobecného súdu uvedené v bodoch 964 až 1032 tohto rozsudku.

- 171 Servier tvrdí, že druhá časť druhého odvolacieho dôvodu je nejasná a zjavne nedôvodná. V rozpore s tým, čo tvrdí Komisia, dôvod uvedený v bode 972 napadnutého rozsudku sa nezakladá len na forme predmetných dohôd, ale aj na analýze ich kontextu, ktorý je opísaný v bodoch 967, 968, 970 a 971 tohto rozsudku. Okrem toho Všeobecný súd zamietol aj to tvrdenie Komisie, podľa ktorého bolo cieľom dohody rozdelenie trhov.

2) Posúdenie Súdnym dvorom

- 172 So zreteľom na skutočnosť, že druhá časť druhého odvolacieho dôvodu sa týka kritérií, vo vzťahu ku ktorým mal Všeobecný súd posúdiť existenciu obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, je potrebné ju preskúmať ako prvú.

- 173 Treba konštatovať, že v druhej časti druhého odvolacieho dôvodu Komisia spochybňuje právne kritériá, ktoré sú uvedené v bode 963 napadnutého rozsudku, a namieta proti posúdeniu vykonanému na základe týchto kritérií, ktoré je obsahom bodov 965 až 972 tohto rozsudku, pričom predovšetkým tvrdí, že toto posúdenie vychádza „len z formy predmetných dohôd“, a „nemá žiadny základ v judikatúre“. Zo samotného znenia tejto druhej časti druhého odvolacieho dôvodu tak vyplýva, že táto časť zahŕňa vyjadrenie kritiky voči právnym kritériám uvedeným v bodoch 943 až 963 tohto rozsudku. Úvodné tvrdenie skupiny Servier tak vychádza z nesprávneho vnímania obsahu odvolania.

- 174 Pokiaľ ide o kritiku Komisie smerujúcu proti bodu 963 napadnutého rozsudku, treba pripomenúť, že v uvedenom bode Všeobecný súd konštatoval, že keď existuje skutočný patentový spor a licenčná dohoda, ktorá má priamu súvislosť s urovaním tohto sporu, dohoda o urovaní tohto sporu – obsahujúca ustanovenia obmedzujúce hospodársku súťaž, akými sú ustanovenia o nenapadnutí patentov a o neuvádzaní výrobkov na trh –, ktorá je spojená s licenčnou dohodou týkajúcou sa tohto patentu, môže byť kvalifikovaná ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa len vtedy, ak Komisia vie preukázať, že táto licenčná dohoda nepredstavuje transakciu uzavretú za bežných trhových podmienok a zakrýva tak reverznú platbu.
- 175 Zatiaľ čo pritom porušenie článku 101 ZFEÚ, ktoré bolo konštatované v spornom rozhodnutí, spočívalo v tom, že si Servier a Krka rozdelili trhy na dve zóny, z ktorých iba jedna patrí do oblasti tohto porušovania, Všeobecný súd v bodoch 963 až 965 napadnutého rozsudku v podstate uviedol, že sa obmedzuje na preskúmanie toho, či licenčná dohoda Krka mohla byť odôvodnená dohodou o urovaní Krka, alebo či naopak táto licenčná dohoda v skutočnosti zakrývala reverznú platbu, ktorá podnecovala spoločnosť Krka k tomu, aby sa zaviazala dodržiavať ustanovenia o neuvádzaní výrobkov na trh a o nenapadnutí patentov stanovené v tejto dohode o urovaní. Toto odôvodnenie nezohľadňuje jednak skutočnosť, že licenčná dohoda Krka sa týka trhov, ktoré nepatria do oblasti porušovania článku 101 ZFEÚ, a jednak povahu tohto porušenia, ktoré nespočíva jednoducho len v dohode o urovaní patentového sporu výmenou za reverznú platbu, ale v dohode o rozdelení trhu.
- 176 V bodoch 963 až 965 napadnutého rozsudku sa tak uvádzajú kritériá posúdenia existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, ktoré nie sú zlučiteľné s kritériami pripomenutými v bodoch 99 až 105 tohto rozsudku a ktoré sú založené na nesprávnom výklade článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Treba konštatovať, že rozdiely medzi týmito právnymi kritériami uplatnenými Všeobecným súdom a kritériami, ktoré sú pripomenuté v uvedených bodoch 99 až 105 tohto rozsudku, nie sú len sémantickej povahy, ale vedú k podstatne odlišným výsledkom.
- 177 Okrem toho treba pripomenúť, že v bode 972 napadnutého rozsudku Všeobecný súd konštatoval, že „vzhľadom na pôsobnosť ustanovení dohody o urovaní a licenčnej dohody [Krka], ako aj kontext, v ktorom boli tieto dohody uzavreté, tak treba konštatovať, že spojenie týchto dvoch dohôd bolo opodstatnené a preto nepredstavuje závažný nepriamy dôkaz existencie reverznej platby zo strany skupiny Servier v prospech spoločnosti Krka, ku ktorej by viedla licenčná dohoda“, pričom odkázal na znenie bodu 948 tohto rozsudku.
- 178 Je pravda, že skutočnosť, že podniky uzavreli dohodu o urovaní patentového sporu spojenú s licenčnou dohodou týkajúcou sa toho istého patentu, sama osebe nepredstavuje správanie obmedzujúce hospodársku súťaž. Takéto dohody však môžu, a to tak v závislosti od ich obsahu, ako aj od ich hospodárskeho kontextu, predstavovať prostriedok spôsobilý ovplyvniť obchodné správanie predmetných podnikov, čím tak obmedzujú alebo skresľujú hospodársku súťaž na trhu, na ktorom tieto dva podniky vykonávajú svoju obchodnú činnosť (pozri analogicky rozsudok zo 17. novembra 1987, British American Tobacco a Reynolds Industries/Komisia, 142/84 a 156/84, EU:C:1987:490, bod 37).
- 179 Na to, aby sa na zosúladený postup vzťahoval zákaz stanovený v článku 101 ods. 1 ZFEÚ, však tento postup musí spĺňať rôzne podmienky, ktoré nezávisia od právnej povahy tohto postupu alebo právnych nástrojov určených na jeho realizáciu, ale od jeho vzťahu k hospodárskej súťaži. Vzhľadom na to, že uplatnenie tohto ustanovenia je založené na posúdení ekonomických dôsledkov predmetného postupu, uvedené ustanovenie nemožno vykladať tak, že zavádza – nech už akúkoľvek – predpojatosť vo vzťahu k určitej kategórii dohôd určenej svojou právnou povahou,

keďže každá dohoda musí byť posúdená vzhľadom na jej špecifický obsah a jej hospodársky kontext, a najmä s ohľadom na situáciu na dotknutom trhu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. júna 1966, LTM, 56/65, EU:C:1966:38, s. 358, ako aj zo 17. novembra 1987, British American Tobacco a Reynolds Industries/Komisia, 142/84 a 156/84, EU:C:1987:490, bod 40). Ako zdôraznila generálna advokátka okrem iného v bode 127 svojich návrhov, účinnosť práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže by bola vážne ohrozená, ak by sa strany protisúťažných dohôd mohli vyhnúť uplatneniu článku 101 ZFEÚ iba tým, že by tieto dohody uzavreli v určitých formách.

- 180 Okrem skutočnosti, že v prejednávanej veci sa dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka týkajú odlišných trhov a že trhy, na ktoré sa vzťahuje licenčná dohoda Krka, nepatria do oblasti porušovania článku 101 ZFEÚ, treba zdôrazniť, že to, že majiteľ patentu uzavrie dohodu o urovnaní sporu s výrobcem generických liekov obvineným z porušovania práv, síce nepochybne predstavuje vyjadrenie práva duševného vlastníctva tohto majiteľa a umožňuje tomuto majiteľovi okrem iného namietať proti akémukoľvek porušovaniu práv, stále pritom platí, že uvedený patent neopravňuje jeho majiteľa uzatvárať zmluvy, ktoré sú v rozpore s článkom 101 ZFEÚ [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 97].
- 181 Kvalifikácia obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa napokon nezávisí ani od formy zmlúv alebo iných právnych nástrojov určených na vykonanie takéhoto zosúladeného postupu, ani od toho, ako môžu účastníci konania subjektívne vnímať výsledok sporu, ktorý medzi nimi existuje, pokiaľ ide o platnosť patentu.
- 182 Navyše tak ako bolo pripomenuté v bode 108 tohto rozsudku, skutočnosť, že podniky, ktorých správanie by sa dalo kvalifikovať ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, konali bez úmyslu vylúčiť, obmedziť alebo skresliť hospodársku súťaž, a skutočnosť, že sledovali určité legitímne ciele, nie sú rozhodujúce na účely uplatnenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, bod 167 a citovanú judikatúru). Relevantné je len posúdenie stupňa hospodárskej škodlivosti tohto postupu pre riadne fungovanie hospodárskej súťaže na dotknutom trhu. Toto posúdenie musí byť založené na objektívnych kritériách, v prípade potreby po vykonaní podrobnej analýzy uvedenej praxe, ako aj jej cieľov a hospodárskeho a právneho kontextu, do ktorého patrí [pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 84 a 85, ako aj z 25. marca 2021, Lundbeck/Komisia, C-591/16 P, EU:C:2021:243, bod 131].
- 183 Preto je na účely určenia, či zosúladený postup možno kvalifikovať ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, potrebné preskúmať jeho obsah, genézu, ako aj jeho právny a hospodársky kontext, a predovšetkým osobitné charakteristické vlastnosti trhu, na ktorom sa konkrétne prejavia jeho následky. Skutočnosť, že podmienky dohody určenej na vykonanie tohto postupu nesvedčia o protisúťažnom ciele, nie je sama osebe rozhodujúca (pozri v tomto zmysle rozsudky z 8. novembra 1983, IAZ International Belgium a i./Komisia, 96/82 až 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 a 110/82, EU:C:1983:310, body 23 až 25, ako aj z 28. marca 1984, Compagnie royale asturienne des mines a Rheinzink/Komisia, 29/83 a 30/83, EU:C:1984:130, bod 26).
- 184 Všeobecný súd pritom namiesto toho, aby vykonal takéto posúdenie zosúladeného postupu uskutočňovaného prostredníctvom dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka, a to s prihliadnutím na jeho špecifický obsah a ekonomické dôsledky, v bodoch 943 až 963 napadnutého rozsudku vypracoval kritériá, ktorých cieľom bolo všeobecným a abstraktným

spôsobom identifikovať podmienky, za ktorých je spojenie dohody o urovnaní patentového sporu a licenčnej dohody týkajúcej sa tohto patentu možné už vzhľadom na samotné právne charakteristické vlastnosti týchto dohôd kvalifikovať ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Tým, že Všeobecný súd uplatnil tieto kritériá na dohodu o urovnaní a licenčnú dohodu Krka, zameral svoju analýzu skôr na formu a právne charakteristické vlastnosti týchto dohôd, než aby preskúmal ich konkrétne vzťahy s hospodárskou súťažou. Porušil tak zásady, ktorými sa riadi uplatňovanie a výklad článku 101 ods. 1 ZFEÚ, ktoré sú uvedené v bodoch 179 a 183 tohto rozsudku, a spôsobil nezákonnosť bodov 943 až 972 napadnutého rozsudku.

185 Z uvedeného vyplýva, že druhá časť prvého žalobného dôvodu sa musí zamietnuť.

b) O prvej, tretej a štvrtej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

186 V prvej časti svojho druhého odvolacieho dôvodu Komisia namieta rozpornosť odôvodnenia Všeobecného súdu. V bode 1029 napadnutého rozsudku totiž Všeobecný súd uznal, že licenčná dohoda Krka bola podmienkou na to, aby tento podnik súhlasil s ustanoveniami o neuvádzaní výrokov na trh a o nenapadnutí patentov, ktoré, tak ako zdôraznil Všeobecný súd v bode 273 tohto rozsudku, sú „vnútorne obmedzujúc[e]“. Odmietol však z toho vyvodiť záver, že táto licenčná dohoda stimulovala spoločnosť Krka k urovnaniu sporov týkajúcich sa patentu 947 zmierom, pričom sa oprel o dva nesprávne dôvody, a to jednak o vnímanie platnosti tohto patentu účastníkmi konania, a jednak o skutočnosť, že uvedená licenčná dohoda bola uzavretá za bežných trhových podmienok. Všeobecný súd teda tým, že vychádzal z fikcie zmierlivého urovnania založeného na zásluhách patentu 947 a licencie k tomuto patentu poskytnutej za trhových podmienok, nepriznal na účely právnej kvalifikácie týchto dohôd ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa dostatočný význam cieľu sledovanému uvedenými dohodami. Všeobecný súd navyše vôbec nezohľadnil vyhlásenia, v ktorých Krka uznala, že „obetovala“ svoj vstup na hlavné trhy skupiny Servier, aby mohla zotrvať na svojich siedmich hlavných trhoch.

187 V tretej časti sa Komisia kriticky vyjadruje k dôvodom uvedeným v bodoch 806, 963, 975 až 984 a 1029 napadnutého rozsudku, na základe ktorých Všeobecný súd konštatoval, že licenčná dohoda Krka bola uzavretá za trhových podmienok. Toto konštatovanie je pritom irelevantné, pretože rozhodujúcim faktorom je to, že dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka neboli založené na posúdení platnosti patentu 947 zo strany každého účastníka konania, ale na ich spoločnom ciele rozdeliť si trhy, na úkor spotrebiteľov, prostredníctvom dohôd Krka posudzovaných ako celok.

188 Vo štvrtej časti Komisia Všeobecnému súdu vytýka, že v bodoch 806 a 977 až 982 napadnutého rozsudku obmedzil svoju analýzu stimulačnej povahy licenčnej dohody Krka na otázku, či sadzba poplatku stanovená touto dohodou bola neobvykle nízka. Všeobecný súd mal zanalyzovať uvedenú dohodu spoločne s dohodou o urovnaní Krka a preskúmať účinok týchto dohôd na stimuly pre strany navzájom si konkurovať, ako aj zisk – odhadovaný na viac ako 25 miliónov eur –, ktorého sa skupina Servier vzdala, keď uzavrela túto licenčnú dohodu.

189 Servier namieta, že prvá časť druhého odvolacieho dôvodu je nedôvodná, keďže rozpornosť dôvodov vytýkaných Komisiou nie je preukázaná. Dodáva, že Všeobecný súd komplexne zanalyzoval dohodu o urovnaní a licenčnú dohodu Krka a dospel ku skutkovému záveru, že práve

sila patentu 947 presvedčila Krka k tomu, aby dospela k zmierlivému urovnaniu. Argumentácia Komisie je založená na nesprávnom predpoklade, že Krka mohla vstúpiť na hlavné trhy skupiny Servier, pričom však platnosť tohto patentu jej v tom bránila.

- 190 Cieľom tretej časti je spochybníť skutkové posúdenia, a preto je táto časť neprípustná.
- 191 Štvrtá časť je zjavne nedôvodná, pretože Všeobecný súd zohľadnil patentový kontext, prepojenie medzi dohodou o urovnaní Krka a licenčnou dohodou Krka, ako aj hodnotu, ktorú tejto licencií pripisovala Krka. Zisk, ktorého sa Servier vzdala, keď spoločnosti Krka udelila licenciu, nepatrí medzi relevantné právne kritériá. Toto vzdanie sa je nerozlučne spojené s každým zmierlivým urovnaním a výpočet zisku, ktorý Servier údajne obetovala, je nesprávny.
- 192 Podľa názoru EFPIA mala teória pridružených obmedzení priviesť Všeobecný súd k tomu, aby konštatoval neuplatniteľnosť článku 101 ods. 1 ZFEÚ, a to so zreteľom na legitímny cieľ sledovaný dohodou o urovnaní Krka a objektívnu nevyhnutnosť jej ustanovení. V každom prípade Všeobecný súd správne dospel k záveru, že spojenie licencie a zmierlivého urovnania nepredstavuje obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.

2) *Posúdenie Súdnym dvorom*

- 193 Na úvod treba uviesť, že tretia časť druhého odvolacieho dôvodu je prípustná, pretože Komisia svojou argumentáciou nespochybňuje skutkové zistenia, ale kritérium, ktoré Všeobecný súd uplatnil na účely posúdenia stimulu pre Krka k zmierlivému urovnaniu sporov týkajúcich sa patentu 947, a to na základe dohody o urovnaní.
- 194 V prvej, tretej a štvrtej časti druhého odvolacieho dôvodu, ktoré treba preskúmať spoločne, Komisia v podstate Všeobecnému súdu vytyka to, že rozhodol, že licenčná dohoda Krka nestimulovala tento podnik k uzavretiu dohody o urovnaní Krka. Táto inštitúcia tvrdí, že Všeobecný súd vychádzal z obmedzenej a zjednodušenej analýzy obsahu, cieľov a hospodárskeho kontextu porušenia vyplývajúceho z týchto dohôd.
- 195 Pokiaľ ide o prvú časť druhého odvolacieho dôvodu, treba uviesť, že tak ako tvrdí Komisia, bod 1029 napadnutého rozsudku je rozporný. Z tohto bodu totiž vyplýva, že uzavretie licenčnej dohody Krka bolo „podmienkou“ alebo inými slovami stimulom ponúknutým spoločnosti Krka na to, aby súhlasila s ustanoveniami o neuvádzaní výrobkov na trh a o nenapadnutí patentov, obsiahnutými v dohode o urovnaní Krka. Z uvedeného vyplýva, že bez ohľadu na to, či výška poplatku stanoveného v tejto licenčnej dohode bola primeraná s ohľadom na trhové podmienky, práve prístup na jej hlavné trhy bez rizika porušovania práv motivoval Krka k tomu, aby sa vzdala predaja svojho perindoprilu na hlavných trhoch skupiny Servier. Všeobecný súd si teda nutne protirečil, keď v uvedenom bode uviedol, že Komisia nepreukázala, že sadzba poplatku „nebola zvolená na základe obchodných hľadísk, ale preto, aby stimulovala spoločnosť Krka, aby sa podriadila [týmto] ustanoveniam“.
- 196 Vzhľadom na charakteristické vlastnosti porušenia konštatovaného Komisiou, pripomenuté v bodoch 57 a 58 tohto rozsudku prináležalo Všeobecnému súdu, aby na účely rozhodnutia o časti argumentácie skupiny Servier uvedenej v rámci deviateho žalobného dôvodu, ktorá sa týkala existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, uplatnil kritériá, ktoré sú pripomenuté v bodoch 94, 96 až 99, 104, 105 a 107 tohto rozsudku, na protiprávny postup vyplývajúci z dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka. Jeho úlohou bolo teda posúdiť stupeň

hospodárskej škodlivosti tohto postupu, a to na základe vykonania podrobnej analýzy jeho charakteristických vlastností, ako aj jeho cieľov a hospodárskeho a právneho kontextu, do ktorého rámca patrí.

- 197 Ako pritom bolo uvedené v bode 174 tohto rozsudku, Všeobecný súd v bode 963 napadnutého rozsudku v podstate konštatoval, že v prípade, že existuje skutočný spor, spojenie licenčnej dohody s dohodou o urovnaní nepredstavuje závažný nepriamy dôkaz existencie reverznej platby, a že prináleží Komisii „preukázať, že licenčná dohoda nepredstavuje transakciu uzavretú za bežných trhových podmienok“, a teda táto inštitúcia v prejednávanej veci nemohla konštatovať existenciu obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.
- 198 Z toho vyplýva, že Všeobecný súd sa tým, že sa vo svojej analýze zamerával na licenčnú dohodu Krka, pričom však porušenie, ktoré konštatovala Komisia, mal preskúmať ako celok, tak ako toto porušenie vyplývalo zo spojenia tejto dohody a dohody o urovnaní Krka, dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri výklade a uplatnení článku 101 ZFEÚ. Toto nesprávne posúdenie viedlo Všeobecný súd k tomu, že rozsah svojej analýzy kvalifikácie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa obmedzil na otázku, či sa Komisii podarilo preukázať, že sadzba poplatku stanovená v licenčnej dohode Krka bola neobvykle nízka.
- 199 Tak ako zdôraznila generálna advokátka v bode 168 svojich návrhov, Všeobecný súd tým, že sa z dôvodov uvedených v bodoch 973 až 984 napadnutého rozsudku obmedzil na konštatovanie, že Komisia nepreukázala, že by Servier udelila spoločnosti Krka licenciu za neobvykle nízku cenu, vôbec nezohľadnil podstatné prvky porušenia uvedené v bodoch 57 a 58 tohto rozsudku a nepreskúmal – s ohľadom na vzájomné záväzky a stimulačné účastníkov konania –, či licenčná dohoda Krka mohla tento podnik stimulovať k tomu, aby upustil od konkurovania skupine Servier.
- 200 Z uvedeného vyplýva, že Všeobecný súd vychádzal z toho, že sadzba poplatku stanovená v licenčnej dohode Krka nie je neobvykle nízka, pričom neanalyzoval – so zreteľom na hospodársky a právny kontext, v ktorom došlo k rozdeleniu trhu vyplývajúcemu zo spojenia tejto dohody s dohodou o urovnaní Krka –, či prevod hodnoty vyplývajúci z toho, že licenčná dohoda Krka umožnila tomuto podniku uvádzať svoje výrobky na svojich hlavných trhoch bez rizika porušovania práv, bol dostatočne významný na to, aby skutočne stimuloval Krka k tomu, aby sa vzdala vstupu na hlavné trhy skupiny Servier, a tým sa Všeobecný súd dopustil nesprávnych právnych posúdení pri výklade a uplatnení článku 101 ods. 1 ZFEÚ a spôsobil nezákonnosť dôvodov uvedených v bodoch 963, 973 až 984 a 1029 napadnutého rozsudku.
- 201 Preto je prvej, tretej a štvrtej časti druhého odvolacieho dôvodu potrebné vyhovieť.

c) O piatej až ôsmej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

- 202 V piatej časti svojho druhého odvolacieho dôvodu Komisia tvrdí, že dôvody uvedené v bodoch 975 až 984 napadnutého rozsudku sa zakladajú na skreslení viacerých dôkazov. Po prvé v rozpore s bodom 978 tohto rozsudku Komisia nekonštatovala to, že sadzba poplatku stanovená v licenčnej dohode Krka bola oveľa nižšia ako prevádzkový výsledok skupiny Servier, ale že strata, ktorú utrpela skupina Servier, predstavovala prevod čistej hodnoty v prospech spoločnosti Krka. Po druhé Všeobecný súd v bode 979 uvedeného rozsudku skreslil skutočnosť, že tento poplatok predstavoval len malú časť ziskov spoločnosti Krka z trhov, na ktoré sa vzťahuje táto licenčná

dohoda. Po tretie v rozpore s tým, čo je uvedené v bode 981 tohto rozsudku, skutočnosť, že licencia poskytnutá spoločnosti Krka nie je výlučná, nie je prekážkou toho, aby táto licencia predstavovala dostatočný stimul, pretože poskytla tomuto podniku na jeho hlavných trhoch perspektívu vytvorenia faktického duopolu so skupinou Servier.

- 203 V šiestej časti Komisia vytýka Všeobecnému súdu to, že v bodoch 994 až 998 napadnutého rozsudku rozhodol, že by bolo paradoxné konštatovať, že čím sú podmienky patentovej licencie širšie, tým väčší je stimul uzavrieť dohodu o urovnaní obsahujúcu ustanovenia obmedzujúce hospodársku súťaž, a tým jednoduchšie je kvalifikovať tieto dohody ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa. Toto tvrdenie je založené na nesprávnom výklade sporného rozhodnutia, z ktorého vyplýva, že licenčná dohoda Krka slúžila na stimulovanie tejto spoločnosti k tomu, aby sa vzdala vstupu na hlavné trhy skupiny Servier, na ktoré sa licenčná dohoda Krka nevzťahovala.
- 204 V siedmej časti sa Komisia kriticky vyjadruje k bodu 997 napadnutého rozsudku v rozsahu, v akom sa v ňom uvádza, že sporné rozhodnutie ukladá majiteľovi patentu povinnosť poskytnúť licenčnú zmluvu na celé územie, na ktoré sa vzťahuje dohoda o urovnaní. Sporné rozhodnutie podľa jej názoru takúto povinnosť nestanovuje.
- 205 V ôsmej časti Komisia vytýka Všeobecnému súdu to, že v bode 998 napadnutého rozsudku rozhodol, že na to, aby dohodu bolo možné považovať za „stimulujúcu“ vo vzťahu k jednej zo strán, musí táto dohoda danej strane poskytovať náhradu za stratu vyplývajúcu z ustanovení, ktoré jej zakazujú vstúpiť na určité trhy. Toto posúdenie je po prvé v rozpore s judikatúrou, ktorá jednoducho len vyžaduje, aby bol prevod hodnoty dostatočne vysoký na to, aby výrobcu generických liekov stimuloval k vzdaniu sa vstupu na trh, a po druhé skresľuje dôkazy uvedené v poznámke pod čiarou 2348 sporného rozhodnutia, na základe ktorých Komisia usudzovala, že zisky, ktorých dosiahnutie Krka očakávala na svojich hlavných trhoch vďaka licenčnej dohode Krka, boli dostatočne vysoké na to, aby ju presvedčili, aby sa vzdala vstupu na hlavné trhy skupiny Servier.
- 206 Podľa skupiny Servier nie je žiadne skreslenie uvádzané v rámci piatej časti dôvodné.
- 207 Servier tvrdí, že šiesta časť je neúčinná, pretože sa týka doplňujúceho dôvodu napadnutého rozsudku. V každom prípade táto časť nie je dôvodná, pretože Všeobecný súd uplatnil judikatúru, podľa ktorej treba ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa kvalifikovať len tie dohody, ktoré majú dostatočnú škodlivosť pre hospodársku súťaž.
- 208 Siedma časť tiež smeruje proti doplňujúcemu odôvodneniu napadnutého rozsudku, a preto je neúčinná. Okrem toho argumentácia Komisie v rozsahu, v akom smeruje k predpísaniu určitých foriem licencie, nie je zlučiteľná s mierou voľnej úvahy, ktorú má tak držiteľ práva duševného vlastníctva, pokiaľ ide o udelenie licencie tretej osobe, ako aj strany sporu, pokiaľ ide zmierlivé urovanie sporu v dobrej viere.
- 209 Podľa názoru skupiny Servier je ôsma časť založená na skreslení bodu 998 napadnutého rozsudku. Nie je pravda, že by Všeobecný súd odmietol stimulujúcu povahu asymetrickej licencie z dôvodu, že táto licencia nekompensuje ušlý zisk, ale daný súd správne rozhodol, že podnik, ktorý neuznáva platnosť patentu, je racionálne vedený k tomu, aby ako protihodnotu za svoje vzdanie sa vstupu na trh požadoval náhradu pokrývajúcu aspoň určitú stratu očakávaného zisku. V rozpore s tým, čo tvrdí Komisia, Všeobecný súd konštatoval, že keďže licenčná dohoda Krka bola uzavretá za

trhových podmienok, nemožno ju považovať za reverznú platbu, keďže rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá viedla Krka k tomu, že súhlasila s ustanoveniami dohody o urovnaní, bola platnosť patentu 947.

2) Posúdenie Súdnym dvorom

- 210 V piatej časti svojho druhého odvolacieho dôvodu Komisia tvrdí, že Všeobecný súd skreslil viaceré dôkazy v rámci svojich posúdení uvedených v bodoch 975 až 984 napadnutého rozsudku, týkajúcich sa úrovne, na ktorej bola stanovená sadzba poplatku v licenčnej dohode Krka, na účely určenia toho, či táto dohoda mohla stimulovať tento podnik k tomu, aby sa vzdal vstupu na hlavné trhy skupiny Servier. Súdny dvor pritom už v bodoch 198 až 200 tohto rozsudku konštatoval, že tieto úvahy Všeobecného súdu sú založené na uplatnení právne nesprávneho kritéria, ktoré sa týka otázky, či licenčná dohoda Krka bola uzavretá za bežných trhových podmienok. Vzhľadom na to, že body 975 až 984 napadnutého rozsudku sú z dôvodu tohto nesprávneho právneho posúdenia nezákonné, nie je potrebné rozhodnúť o tejto piatej časti.
- 211 V šiestej až ôsmej časti svojho druhého odvolacieho dôvodu Komisia vyjadruje kritiku posúdenia uvedeného v bodoch 992 až 998 napadnutého rozsudku, v ktorých Všeobecný súd zamietol tvrdenie Komisie, podľa ktorého licenčná dohoda Krka predstavovala stimul pre oddialenie jej vstupu na hlavné trhy skupiny Servier, a to v podstate z toho dôvodu, že rozsah pôsobnosti ustanovení o neuvádzaní výrobkov na trh a o nenapadnutí patentov, upravených v dohode o urovnaní spoločnosti Krka, je širší ako v licenčnej dohode Krka. Tieto posúdenia Všeobecného súdu sú pritom založené na predpoklade, že licenčná dohoda, ktorá bola uzavretá za bežných trhových podmienok, z tohto dôvodu spĺňa kritérium zadefinované Všeobecným súdom v bode 963 tohto rozsudku, a teda nemôže predstavovať stimul na uzavretie takej dohody o urovnaní sporov týkajúcich sa tohto patentu, ktorá obsahuje ustanovenia obmedzujúce hospodársku súťaž. Vzhľadom na to, že toto kritérium je z právneho hľadiska nesprávne, posúdenia uvedené v bodoch 994 až 998 uvedeného rozsudku sú založené na predpoklade, ktorý samotný je nesprávny, a preto sú tieto posúdenia nezákonné. Z uvedeného vyplýva, že je potrebné zamietnuť námietku neprípustnosti, ktorú vzniesla Servier, a šiestej až ôsmej časti tohto odvolacieho dôvodu treba vyhovieť.
- 212 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba druhému odvolaciemu dôvodu vyhovieť.

6. O treťom odvolacom dôvode

a) O prvej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

- 213 V prvej časti svojho tretieho odvolacieho dôvodu sa Komisia kriticky vyjadruje k bodu 1006 napadnutého rozsudku, v ktorom Všeobecný súd konštatoval, že dohoda o rozdelení trhu predpokladá „hermeticky uzavreté“ rozdelenie trhov medzi strany. Toto posúdenie je v rozpore s článkom 101 ods. 1 písm. c) ZFEÚ, ktorý, tak ako vyplýva z rozsudku z 27. júla 2005, Brasserie nationale a i./Komisia (T-49/02 až T-51/02, EU:T:2005:298, bod 156), neukladá žiadnu podmienku takejto povahy na účely kvalifikácie dohody o rozdelení trhu, a tak ako vyplýva okrem

iného z rozsudku z 20. januára 2016, Toshiba Corporation/Komisia (C-373/14 P, EU:C:2016:26, bod 28), ani na účely kvalifikácie tohto typu dohody ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.

- 214 Podľa názoru skupiny Servier je táto argumentácia založená na nesprávnom výklade napadnutého rozsudku. Všeobecný súd nevyžadoval „hermeticky uzavreté“ rozdelenie trhov, ale poukázal na to, že spoločnosti Krka nebol vyhradený žiadny trh. Rozsudky Súdneho dvora a Všeobecného súdu, na ktoré sa odvoláva Komisia, sú irelevantné, pretože dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka nemali za cieľ rozdeliť si zákazníkov či zabrániť vstupu zahraničných konkurentov na trh, ale boli založené na uznaní patentu 947.

2) Posúdenie Súdnyim dvorom

- 215 Všeobecný súd po tom, čo v bode 985 napadnutého rozsudku v podstate dospel k takému záveru, že Komisia nemohla kvalifikovať dohodu o urovnaní a licenčnú dohodu Krka ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, konštatoval, že tento záver nemôže vyvrátiť žiadna z ďalších skutočností uvedených v spornom rozhodnutí. Z dôvodov uvedených v bodoch 1003 až 1014 tohto rozsudku tak Všeobecný súd rozhodol, že Komisia nemohla dôvodne usudzovať, že tieto dohody predstavovali rozdelenie trhu medzi Servier a Krka. Konkrétne v bode 1005 uvedeného rozsudku konštatoval, že Servier nebola vylúčená z hlavných trhov spoločnosti Krka. V bode 1006 tohto rozsudku z tohto konštatovania vyvodil, že „neexistovala... časť trhu, ktorá by podľa dohôd bola vyhradená spoločnosti Krka“, a že preto „v prípade tejto časti vnútorného trhu [nebolo možné] dospieť k záveru o existencii rozdelenia trhu v zmysle hermeticky uzavretého rozdelenia medzi strany dohôd“.
- 216 Tak ako uviedla generálna advokátka v bodoch 182 až 194 svojich návrhov, skutočnosť, že dohoda spočívajúca v rozdelení trhov nepredstavuje „hermeticky uzavreté“ rozdelenie trhov, nijako nebráni kvalifikácii tejto dohody ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa. Článok 101 ods. 1 písm. c) ZFEÚ totiž výslovne zakazuje dohody spočívajúce v rozdelení trhov. Z judikatúry uvedenej v bode 97 tohto rozsudku vyplýva, že na dohody o horizontálnej spolupráci medzi podnikmi, ktoré sa týkajú rozdelenia trhov, sa vzhľadom na ich osobitne závažnú povahu vzťahuje kvalifikácia ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.
- 217 Článok 101 ods. 1 písm. c) ZFEÚ v tejto súvislosti neobsahuje žiadnu osobitnú podmienku, ktorá by stanovovala, že zákaz v ňom uvedený sa obmedzuje len na dohody, ktoré zavádzajú „hermeticky uzavreté“ rozdelenie medzi týmito trhmi, napríklad prostredníctvom ustanovení, ktoré vyhradzujú prístup na niektoré z týchto trhov jednému z týchto podnikov, pričom druhý podnik vylučujú, alebo ustanovení zakazujúcich vývoz z jedného trhu na druhý. Vzhľadom na to, že v tejto súvislosti neexistuje žiadne osobitné ustanovenie, tak nie je opodstatnené rozlišovať medzi dohodami o rozdelení trhu na základe podmienky, ktorú článok 101 ods. 1 ZFEÚ nestanovuje a vo vzťahu ku ktorej nemožno usudzovať, že by existovala z dôvodov súvisiacich s účelom alebo štruktúrou tohto ustanovenia.
- 218 Navyše výklad, ktorý zvolil Všeobecný súd, by znamenal, že z kvalifikácie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa by boli vylúčené dohody spočívajúce v rozdelení trhov okrem iného na tom základe, že by sa v nich vyhradzovali určité trhy jednému podniku ako protihodnota za to, že tento podnik udelí licenciu na patent inému podniku, ktorý pôsobí na rovnakej úrovni výrobného alebo distribučného reťazca, umožniac tak tomuto druhému podniku vstúpiť na iné

trhy bez rizika porušovania práv, čím by došlo k zníženiu plnej účinnosti zákazu stanoveného v článku 101 ods. 1 písm. c) ZFEÚ a k vážnemu narušeniu uplatňovania práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže vzhľadom na jasne protisúťažnú povahu takýchto dohôd.

- 219 Keď teda Všeobecný súd v bode 1006 napadnutého rozsudku rozhodol, že vzhľadom na to, že v dohode o urovnaní a licenčnej dohode Krka nebola časť trhu vyhradená pre Krka, „v prípade tejto časti vnútorného trhu teda nemožno dospieť k záveru o existencii rozdelenia trhu v zmysle hermeticky uzavretého rozdelenia medzi strany [týchto] dohôd“, vychádzal z nesprávneho výkladu článku 101 ods. 1 ZFEÚ a spôsobil nezákonnosť uvedeného bodu 1006.
- 220 Z uvedeného vyplýva, že prvej časti tretieho odvolacieho dôvodu treba vyhovieť.

b) O druhej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

- 221 V druhej časti svojho tretieho odvolacieho dôvodu sa Komisia kriticky vyjadruje k bodu 1012 napadnutého rozsudku, z ktorého vyplýva, že zmluvný celok, ktorý je založený na uznaní platnosti dotknutého patentu stranami, nemožno kvalifikovať ako dohodu o vylúčení z trhu. Všeobecný súd údajne skreslil jasný význam dôkazov týkajúcich sa toho, ako zmluvné strany vnímali platnosť patentu 947. Aj keby dohoda o urovnaní Krka bola založená na tomto uznaní, táto dohoda nemôže uniknúť zákazu stanovenému v článku 101 ods. 1 ZFEÚ, pretože cieľom uvedenej dohody bolo rozdelenie trhu.
- 222 Podľa názoru skupiny Servier treba výhradu spočívajúcu v skreslení zamietnuť, keďže Komisia neidentifikovala čo i len najmenšie pochybenie v analýze dôkazov. Všeobecný súd nekonal v rozpore s judikatúrou, na ktorú sa odvoláva Komisia, keď uviedol, že dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka boli založené na tom, že strany uznali platnosť patentu 947.

2) Posúdenie Súdnym dvorom

- 223 V bode 1012 napadnutého rozsudku Všeobecný súd rozhodol, že „že ak nie je preukázaná existencia stimulu..., treba ustanovenia o neuvádzaní výrobkov na trh a o nenapadnutí patentu považovať za dôsledok legitímnej dohody o urovnaní patentového sporu, s ktorou je spojená licenčná dohoda“, a že „takýto zmluvný celok, založený na uznaní platnosti patentu, preto nemožno kvalifikovať ako dohodu o vylúčení z trhu“.
- 224 V súlade s tým, čo bolo uvedené v bodoch 102 a 132 tohto rozsudku, treba konštatovať, že uznanie platnosti patentu, ktorý je predmetom sporu medzi dvomi stranami, síce môže predstavovať relevantnú skutočnosť na účely posúdenia, či, pokiaľ ide o tento trh, obmedzenia hospodárskej súťaže vyplývajúce z dohody o urovnaní tohto sporu môžu byť zmiernené, či dokonca neutralizované, na základe toho, že rovnaké strany medzi sebou uzavrujú licenčnú dohodu na tento patent, avšak toto uznanie samo osebe nepredstavuje rozhodujúci, ba ani len relevantný faktor na určenie toho, či taký zosúladený postup, aký sa v spornom rozhodnutí pripisuje skupine Servier a spoločnosti Krka a ktorý spočíva v rozdelení trhov prostredníctvom dohody o urovnaní patentového sporu, ktorá sa týka predovšetkým trhov patriacich do geografickej oblasti porušovania, a licenčnej dohody na tento patent vzťahujúcej sa na trhy, ktoré do tejto oblasti nepatria, možno kvalifikovať ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.

- 225 Z úvah uvedených v bodoch 102, 132, 178 až 184 a 224 tohto rozsudku pritom vyplýva, že keď Všeobecný súd rozhodol, že kvalifikácia týchto dohôd ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa je neplatná, tento súd sa na základe toho, že vychádzal jednak z uznania patentu 947 spoločnosťou Krka, hoci tento faktor nie je sám osebe rozhodujúci, a jednak z obsahu a formy dohody o urovaní a licenčnej dohody Krka, a nie z konkrétnej analýzy ich škodlivosti pre hospodársku súťaž s ohľadom na kontext, do ktorého patria, dopustil nesprávneho právneho posúdenia.
- 226 Okrem toho je pravda, že dohodu o urovaní patentového sporu a licenčnú dohodu na tento patent je možné – s legitímnym cieľom a úplne legálne – uzavrieť na základe uznania platnosti uvedeného patentu stranami, pokiaľ neexistuje žiadna iná skutočnosť, ktorá by zakladala porušenie článku 101 ZFEÚ. Skutočnosť, že takéto dohody sledujú legitímny cieľ, však nemôže viesť k ich vyňatiu z pôsobnosti článku 101 ZFEÚ, ak sa ukáže, že ich cieľom je aj rozdelenie trhov alebo uskutočnenie iných obmedzení hospodárskej súťaže (pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. januára 1985, BAT Cigaretten-Fabriken/Komisia, 35/83, EU:C:1985:32, bod 33, a z 11. septembra 2014, CB/Komisia, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 70).
- 227 Druhej časti tretieho odvolacieho dôvodu preto treba vyhovieť.

c) O tretej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

- 228 V tretej časti svojho tretieho odvolacieho dôvodu Komisia tvrdí, že Všeobecný súd v bodoch 987 a 988 napadnutého rozsudku skreslil zmluvné podmienky licenčnej dohody Krka. Všeobecný súd uviedol, že prípadné vytvorenie faktického duopolu v siedmich členských štátoch, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda – t. j. na hlavných trhoch spoločnosti Krka –, nevyplývalo zo zmluvných podmienok uvedenej dohody, ale z neskorších rozhodnutí, ktoré individuálne urobili Servier a Krka. Toto tvrdenie je však v rozpore s článkom 2 ods. 2 tejto dohody, podľa ktorého sa Servier zaviazala nepovolíť tretiemu subjektu používať patent 947 na týchto siedmich vnútroštátnych trhoch.
- 229 Servier popiera, že by sa licenčnou dohodou Krka vytvoril faktický duopol. Po prvé na základe tejto dohody mohla Servier udeliť dodatočnú licenciu tretiemu subjektu. Po druhé vzhľadom na to, že Komisia nespochybnila existenciu určitého stupňa hospodárskej súťaže medzi skupinou Servier a spoločnosťou Krka, konštatovaného v bode 991 napadnutého rozsudku, je toto tvrdenie neúčinné.

2) Posúdenie Súdnym dvorom

- 230 V bode 987 napadnutého rozsudku Všeobecný súd konštatoval, že aj keby licenčná dohoda Krka umožňovala vytvorenie „výhodného duopolu“ medzi skupinou Servier a spoločnosťou Krka, „takýto duopol nevyplýval zo samotnej dohody, ale z rozhodnutí skupiny Servier a spoločnosti Krka urobených po jej uzavretí, a to z rozhodnutia skupiny Servier neposkytnúť licenciu inej spoločnosti vykonávajúcej činnosť v oblasti generických liekov a ani sama nepredávať lacnú generickú verziu svojho vlastného perindoprilu... a z rozhodnutia spoločnosti Krka nerealizovať agresívnu politiku založenú na cenách“.

231 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 2 licenčnej dohody Krka, ktorý je zmienený v bode 46 napadnutého rozsudku a ktorý je obsiahnutý v prílohe A.176 žaloby skupiny Servier, znie takto:

„Týmto Servier udeľuje spoločnosti Krka výhradnú a neodvolateľnú licenciu na patent 947 a Krka ju prijíma na účely používania, výroby, predaja, ponúkania na predaj, propagovania a dovozu výrobkov spoločnosti Krka obsahujúcich kryštalickú alfa formu soli perindoprilu tert-butylamín na danom území počas doby platnosti tejto dohody.

Bez toho, aby tým bolo dotknuté vyššie uvedené, si Servier vyhradzuje právo používať patent 947 priamo, alebo prostredníctvom svojich dcérskych spoločností, alebo prostredníctvom iba jednej tretej strany v každej príslušnej krajine na účely uskutočnenia niektorej z vyššie uvedených transakcií na danom území.

Krka nie je oprávnená udeľovať sublicencie bez predchádzajúceho písomného súhlasu skupiny Servier, s výnimkou tých, ktoré udelí svojim dcérskym spoločnostiam.“

232 Z týchto jasných a presných zmluvných podmienok tak vyplýva, že Servier udelila spoločnosti Krka výhradnú a neodvolateľnú licenciu na patent 947, s výhradou práva skupiny Servier používať tento patent „priamo prostredníctvom svojich dcérskych spoločností alebo jednej tretej osoby v každej príslušnej krajine“. Existencia tejto výhrady síce môže prispieť k vysvetleniu toho, prečo sa Komisia vyjadrila tak opatrne, keď predovšetkým v odôvodneniach 1728, 1734 a 1742 sporného rozhodnutia len poukázala na „faktický“ duopol na hlavných trhoch spoločnosti Krka, no nič to nemení na skutočnosti, že znenie tejto výhrady, vnímané s ohľadom na výlučnú a neodvolateľnú povahu licencie udelené spoločnosti Krka, nemožno vykladať tak, že by skupine Servier umožňovalo udeliť licenciu na uvedený patent inému výrobcovi generických liekov, ktorý – hoci by konal nezávisle od skupiny Servier –, by mohol konkurovať spoločnosti Krka. Všeobecný súd tak tým, že v bode 987 napadnutého rozsudku uviedol, že duopol medzi skupinou Servier a spoločnosťou Krka nevyplýval z ustanovení licenčnej dohody Krka, ale z neskoršieho rozhodnutia skupiny Servier „neposkytnúť licenciu inej spoločnosti vykonávajúcej činnosť v oblasti generických liekov“, uskutočnil taký výklad tejto dohody, ktorý nie je zlučiteľný s jej znením. Všeobecný súd tým, že skreslil zmysel uvedenej dohody, spôsobil nezákonnosť bodu 987 tohto rozsudku.

233 Za týchto okolností treba tretej časti tretieho odvolacieho dôvodu vyhovieť.

d) O štvrtej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

234 V štvrtej časti svojho tretieho odvolacieho dôvodu Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 989 a 990 napadnutého rozsudku konštatoval, že sporné rozhodnutie nemohlo vychádzať z vytvorenia duopolu medzi skupinou Servier a spoločnosťou Krka na účely konštatovania existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa bez toho, aby uskutočnil analýzu potenciálnych následkov dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka. Podľa názoru Komisie mali totiž tieto dohody za cieľ podstatne zmeniť štruktúru hlavných trhov skupiny Servier, a to na základe udelenia licencie spoločnosti Krka ako protihodnoty za to, že táto spoločnosť upustila od vstupu na tieto trhy. V dôsledku toho preskúmanie ich následkov nebolo potrebné a v spornom rozhodnutí bolo vykonané len pre úplnosť.

235 Servier usudzuje, že táto argumentácia je založená na nesprávnom výklade napadnutého rozsudku.

2) Posúdenie Súdny dvorom

236 Treba pripomenúť, že tak ako vyplýva z judikatúry citovanej v bode 96 tohto rozsudku, pojem obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa možno uplatniť len na určité dohody medzi podnikmi, ktoré vykazujú dostatočný stupeň škodlivosti pre hospodársku súťaž na to, aby bolo možné dospieť k záveru, že preskúmanie ich následkov nie je nevyhnutné.

237 Na účely posúdenia toho, či určitá dohoda medzi podnikmi má takýto stupeň škodlivosti, sa treba zamerať na obsah jej ustanovení, na ciele, ktoré sa snaží dosiahnuť, ako aj na hospodársky a právny kontext, do ktorého patrí. V rámci posúdenia uvedeného kontextu je potrebné zohľadniť aj povahu dotknutých výrobkov alebo služieb, ako aj skutočné podmienky fungovania a štruktúry relevantného trhu alebo relevantných trhov (rozsudok z 11. septembra 2014, CB/Komisia, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 53).

238 Ako však bolo pripomenuté v bodoch 93 a 94 tohto rozsudku a ako správne zdôrazňuje Komisia, pokiaľ ide o postupy kvalifikované ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, nie je potrebné skúmať, a *a fortiori* ani preukázať ich následky na hospodársku súťaž. Skúsenosť totiž ukazuje, že určité správanie môže mať samo osebe negatívne dôsledky na trhy (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. septembra 2014, CB/Komisia, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 51, a z 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, bod 162). Okrem toho z judikatúry pripomenutej v bode 97 tohto rozsudku vyplýva, že dohody, ktorými sa rozdeľujú trhy, majú samy osebe cieľ obmedzujúci hospodársku súťaž a patria do kategórie dohôd výslovne zakázanej článkom 101 ods. 1 ZFEÚ, pričom tento zákaz nemožno spochybniť prostredníctvom analýzy hospodárskeho kontextu, do ktorého predmetné protisúťažné správanie patrí.

239 Preto tak ako na to samotný Všeobecný súd poukázal v bodoch 221 a 989 napadnutého rozsudku, z judikatúry Súdneho dvora pripomenutej v bodoch 236 až 238 tohto rozsudku vyplýva, že preukázanie existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa nemôže, najmä pod zámienkou preskúmania hospodárskeho a právneho kontextu danej dohody, viesť k posúdeniu následkov tejto dohody, pretože inak by stratilo svoj potrebný účinok rozlišovanie medzi obmedzením hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa a z hľadiska následku zavedené v článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Všeobecný súd pritom v tom istom bode 989 tohto rozsudku, ktorý odkazuje na judikatúru citovanú v bode 304 uvedeného rozsudku, uviedol aj to, že Komisia a súd Únie nemôžu pri preskúmaní obmedzujúceho cieľa dohody, a predovšetkým v rámci zohľadnenia jej hospodárskeho a právneho kontextu, úplne ignorovať jej potenciálne následky. V bode 990 tohto rozsudku tak uviedol, že „údajné potenciálne následky, teda duopol uvádzaný Komisiou, [sa] zakladajú na okolnostiach, ktoré sú hypotetické a teda objektívne nepredvídateľné v čase uzavretia dohody“.

240 Treba konštatovať, že bod 989 napadnutého rozsudku obsahuje vnútorný rozpor, pretože sa v ňom zároveň uvádza to, že následky obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa sa nemôžu posudzovať na účely preukázania existencie tohto obmedzenia, a to, že takéto následky nemožno pri preskúmaní obmedzujúceho cieľa dohody ignorovať. Tieto dve tvrdenia sú pritom nezlučiteľné.

- 241 Okrem toho body 304 a 989 napadnutého rozsudku obsahujú nesprávne právne posúdenie v rozsahu, v akom Všeobecný súd uviedol, že Komisia a súd Únie nemôžu pri preskúmaní obmedzujúceho cieľa dohody úplne ignorovať jej potenciálne následky. Táto poznámka, ktorá sa nezakladá na žiadnom rozsudku Súdneho dvora, je totiž v priamom rozpore s judikatúrou pripomenutou v bodoch 236 až 238 tohto rozsudku, podľa ktorej, pokiaľ ide o postupy kvalifikované ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, nie je potrebné skúmať, a ani *a fortiori* preukázať ich následky na hospodársku súťaž.
- 242 V tomto nesprávnom posúdení sa okrem toho zamieňa skúmanie spočívajúce v overení toho, či určité správanie môže už svojou povahou systematicky poškodzovať hospodársku súťaž z dôvodu charakteristických vlastností, ktorými sa vyznačuje, a či má teda dostatočný stupeň škodlivosti na to, aby ho bolo možné kvalifikovať ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, so skúmaním spočívajúcim v analýze skutočných alebo potenciálnych následkov špecifického správania v konkrétnom prípade, ktoré je relevantné len na účely posúdenia existencie prípadného obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska následku.
- 243 Na účely zistenia toho, či určité správanie má takýto stupeň škodlivosti, totiž nie je vôbec potrebné skúmať a už vôbec nie preukazovať účinky tohto správania na hospodársku súťaž, či už skutočné alebo potenciálne, negatívne alebo pozitívne (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2023, *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, body 159, 162 a 166, ako aj citovanú judikatúru).
- 244 Vzhľadom na judikatúru pripomenutú v bodoch 236 až 238 a 243 tohto rozsudku, ktorá vylučuje zohľadnenie následkov dohody alebo postupu, sa Všeobecný súd v bode 990 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď vo svojom odôvodnení týkajúcom sa obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa – ktoré bolo konštatované v spornom rozhodnutí a bolo založené na skutočnosti, že dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka viedli k rozdeleniu geografických trhov v Únii – uviedol zretele týkajúce sa údajne hypotetickej povahy potenciálnych následkov týchto dohôd, t. j. zretele, ktoré Komisii v tejto súvislosti neprináležalo vziať do úvahy.
- 245 Preto je štvrtej časti tretieho odvolacieho dôvodu potrebné vyhovieť.

e) O piatej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

- 246 V piatej časti svojho tretieho odvolacieho dôvodu Komisia vytýka Všeobecnému súdu to, že v bode 1023 napadnutého rozsudku odmietol vyhlásenie spoločnosti Lupin uvedené v odôvodnení 1730 sporného rozhodnutia, podľa ktorého „sa zdá, že z pohľadu skupiny Servier je [dohody o urovnaní Krka] odôvodnen[á] ochranou hlavných trhov, na ktorých prevláda vysoká úroveň substitúcie a/alebo predpisovania [liekov s uvedením medzinárodného nechráneného názvu]“, a to z dôvodu, že toto vyhlásenie neumožňuje preukázať úmysel skupiny Servier uzavrieť so spoločnosťou Krka dohody o rozdelení alebo o vylúčení z trhu. Cieľom tohto vyhlásenia pritom podľa názoru Komisie nebolo preukázať úmysel skupiny Servier, ale potvrdiť neskoršie vyhlásenie spoločnosti Krka, na základe ktorého by sa dalo preukázať, že dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka umožnili určitú formu rozdelenia trhu, čo by prispelo k preukázaniu protisúťažného cieľa týchto dohôd.

247 Servier tvrdí, že táto piata časť je neprípustná, pretože jej cieľom je spochybníť posúdenie dôkazov Všeobecným súdom.

2) Posúdenie Súdnym dvorom

248 Treba pripomenúť, že z článku 256 ods. 1 ZFEÚ a článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že odvolanie sa obmedzuje len na právne otázky a že len Všeobecný súd má preto právomoc zistiť a posúdiť relevantné skutočnosti, ako aj dôkazy. Posúdenie skutkových okolností a dôkazov tak s výnimkou prípadu ich skreslenia nepredstavuje právnu otázku, ktorá ako taká podlieha preskúmaniu Súdnym dvorom v rámci odvolacieho konania (rozsudok zo 16. februára 2023, Komisia/Taliansko, C-623/20 P, EU:C:2023:97, bod 116 a citovaná judikatúra).

249 V prejednávanej veci treba konštatovať, že Komisia nenamieta, že by došlo ku skresleniu, a piata časť tretieho odvolacieho dôvodu je preto neprípustná.

f) O šiestej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

250 V šiestej časti svojho tretieho odvolacieho dôvodu Komisia tvrdí, že Všeobecný súd v bodoch 248, 958 a 965 napadnutého rozsudku poskytol nesprávny výklad nariadenia č. 772/2004 a usmernenia k uplatňovaniu článku 101 ZFEÚ na dohody o transfere technológií, ktoré je zmienené v bode 53 tohto rozsudku.

251 Servier odmieta, že by došlo k akémukoľvek nesprávnemu právnemu posúdeniu, ktorého by sa Všeobecný súd dopustil pri uplatnení pojmu obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.

2) Posúdenie Súdnym dvorom

252 Treba konštatovať, že bod 248 napadnutého rozsudku, v ktorom sa v podstate len pripomínajú a komentujú určité body usmernenia uvedeného v bode 250 tohto rozsudku, je súčasťou úvodných úvah, ktoré viedli Všeobecný súd k tomu, aby v bode 252 napadnutého rozsudku vyhlásil, že „treba nájsť rovnováhu medzi nevyhnutnosťou umožniť podnikom uzatvárať urovnania, ktorých nárast je v prospech spoločnosti na jednej strane a nevyhnutnosťou zabrániť riziku zneužitia dohôd o urovnani v rozpore s právom hospodárskej súťaže vedúcemu k zachovaniu neplatných patentov a predovšetkým v sektore liekov k neopodstatnenej finančnej záťaži pre verejné rozpočty“. Keďže pritom takéto úvodné úvahy z dôvodu svojej všeobecnosti nemajú žiadny vplyv na výrok tohto rozsudku, výhrada smerujúca proti bodu 248 uvedeného rozsudku je tak neúčinná. Okrem toho z úvah uvedených v bodoch 179 až 184 tohto rozsudku – v odpovedi na druhú časť druhého odvolacieho dôvodu – vyplýva, že body 943 až 972 napadnutého rozsudku sú nezákonné. Na výhrady, ktorými sa spochybňujú body 958 a 965 napadnutého rozsudku, preto nie je potrebné odpovedať.

253 Vzhľadom na to, že prvá až štvrtá časť, ako aj šiesta časť tretieho odvolacieho dôvodu sú dôvodné, treba tretiemu odvolaciemu dôvodu vyhovieť.

7. O štvrtom odvolacom dôvode

254 Komisia svojim štvrtým odvolacím dôvodom spochybňuje posúdenia Všeobecného súdu, pokiaľ ide o úmysel strán zmlúv Krka. Tento odvolací dôvod sa člení na štyri časti.

a) O prvej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

255 V prvej časti svojho štvrtého odvolacieho dôvodu Komisia vytýka Všeobecnému súdu to, že v bode 1015 napadnutého rozsudku uviedol, že v spornom rozhodnutí sa nepreukázalo, že Servier alebo Krka mali v úmysle uzavrieť protisúťažné dohody. Takýto dôkaz sa totiž nevyžaduje, pretože porušenie pripisované týmto podnikom je obmedzením hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa. Aj keby uvedené podniky nemali úmysel obmedziť hospodársku súťaž, táto okolnosť nemá vplyv na skutočnosť, že dohody Krka mali na hlavných trhoch skupiny Servier dostatočný stupeň škodlivosti pre hospodársku súťaž na to, aby odôvodňovali ich kvalifikáciu ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.

256 Servier tvrdí, že vzhľadom na to, že na kvalifikáciu obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa sa nevyžaduje dôkaz o úmysle strán, štvrtý odvolací dôvod ako celok smeruje proti doplňujúcemu odôvodneniu napadnutého rozsudku a z tohto dôvodu je neúčinný.

2) Posúdenie Súdnym dvorom

257 Všeobecný súd po tom, čo v bode 985 napadnutého rozsudku v podstate uviedol, že Komisia nemohla kvalifikovať dohody o urovaní a licenčnú dohodu Krka ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, usúdil, že toto posúdenie nemôže byť vyvrátené inými okolnosťami uvedenými v spornom rozhodnutí. V rámci týchto okolností sa v bode 1015 uvádza, že „Komisia nepreukázala, že skupina Servier alebo spoločnosť Krka mali v úmysle uzavrieť dohodu o rozdelení alebo o vylúčení z trhu alebo že skupina Servier chcela stimulovať spoločnosť Krka, aby jej prestala konkurovať alebo že spoločnosť Krka mala v úmysle prestať s vyvíjaním konkurenčného tlaku na skupinu Servier výmenou za stimulujúcu výhodu“. Z dôvodov uvedených v bodoch 1016 až 1024 uvedeného rozsudku Všeobecný súd následne odmietol určité dôkazy týkajúce sa úmyslov zmluvných strán dohôd Krka, uvedené v spornom rozhodnutí, a v bode 1025 tohto rozsudku konštatoval, že Komisia v každom prípade nebola schopná predložiť relevantné a zhodujúce sa nepriame dôkazy, na základe ktorých by sa dal spochybníť záver, ku ktorému došiel v bode 985 napadnutého rozsudku.

258 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že tak ako bolo uvedené v bodoch 108 a 182 tohto rozsudku, okolnosť, že podniky, ktorých správanie by mohlo byť kvalifikované ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, konali bez toho, aby mali v úmysle vylúčiť, obmedziť alebo skresliť hospodársku súťaž, a skutočnosť, že sledovali určité legitímne ciele, nie sú rozhodujúce na účely uplatnenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, bod 167 a citovanú judikatúru). Platí teda, že skutočnosť, že obchodná stratégia – spočívajúca v tom, že podniky pôsobiace na rovnakej úrovni výrobného reťazca medzi sebou rokujú o takýchto dohodách s cieľom ukončiť spor týkajúci sa platnosti patentu – je z pohľadu týchto podnikov ekonomicky racionálna, nijako nepreukazuje, že uskutočňovanie tejto stratégie je odôvodnené z hľadiska práva hospodárskej súťaže. Hoci dôkazy týkajúce sa úmyslov strán dohody môžu v určitých prípadoch prispieť k preukázaniu

toho, aké sú objektívne ciele, ktoré táto dohoda sleduje vo vzťahu k hospodárskej súťaži, z judikatúry pripomenutej v tomto bode vyplýva, že keď Všeobecný súd Komisii vytkol, že v podstate nepreukázala, že Servier alebo Krka mali úmysel obmedziť hospodársku súťaž medzi sebou, pričom sa však takéto preukázanie na účely konštatovania, že došlo k obmedzeniu hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, nevyžadovalo, dopustil sa tým nesprávneho právneho posúdenia a spôsobil nezákonnosť bodu 251 napadnutého rozsudku.

259 Prvej časti štvrtého odvolacieho dôvodu sa preto musí vyhovieť.

b) O druhej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

260 V druhej časti svojho štvrtého odvolacieho dôvodu Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa tým, že v bodoch 1016 až 1024 napadnutého rozsudku rozhodol o úmysle skupiny Servier a spoločnosti Krka rozdeliť si trhy, dopustil pochybení pri výklade zásad, ktorými sa riadi analýza dôkazov. Komisia v tejto súvislosti uvádza štyri výhrady.

261 Po prvé, pokiaľ ide o to, že Servier a Krka uznali platnosť patentu 947, Všeobecný súd sa v bodoch 1017 až 1024 tohto rozsudku obmedzil na preskúmanie určitých dokumentov uvedených v spornom rozhodnutí, pričom však bol povinný overiť, či všetky listinné dôkazy, analyzované ako celok, umožňujú preukázať porušenie v súlade s požadovaným dôkazným štandardom. Všeobecný súd tak nezohľadnil dokumenty uvedené v odôvodneniach 873, 874 a 1759 sporného rozhodnutia.

262 Po druhé, pokiaľ ide o význam, ktorý sa v bode 1016 uvedeného rozsudku priznáva obsahu dohody o urovaní a licenčnej dohody Krka, Všeobecný súd v podstate použil nesprávnu argumentáciu, a to argumentáciu typu „*a contrario*“, a poskytol nesprávny výklad judikatúry vyplývajúcej z rozsudku zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 57), týkajúcu sa záverov, ktoré možno vyvodíť z nepriamych dôkazov v prípade, že si strany neuchovali listinné dôkazy o obsahu svojej dohody. Všeobecný súd z toho totiž vyvodil, že skutočnosť, že obsah dohody je k dispozícii, relativizuje relevantnosť ostatných listinných dôkazov. Ak by k tomuto nesprávnemu právnomu posúdeniu nedošlo, Všeobecný súd mal zohľadniť e-mail spoločnosti Krka z 29. septembra 2005, v ktorom bola identifikovaná sledovaná stratégia narušujúca hospodársku súťaž, ako aj vyhlásenie spoločnosti Lupin uvedené v odôvodneniach 1730 a 1748 sporného rozhodnutia, potvrdzujúce existenciu tejto stratégie.

263 Po tretie sa Všeobecný súd v bode 1016 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď všeobecne a abstraktne rozhodol, že dokumenty pochádzajúce z obdobia uzavretia dohôd „nemôžu jednoducho spochybniť záver založený na samotnom obsahu dohôd“. Takáto hierarchia pri vykonávaní dôkazov totiž neexistuje. Všeobecný súd nezohľadnil hlavnú úlohu dôkazu, ktorou je presvedčivo preukázať opodstatnenosť tvrdenia, a dopustil sa nesprávneho právneho posúdenia, keď neoveril dôveryhodnosť všetkých dôkazov uvedených v odôvodneniach 1758 až 1760 sporného rozhodnutia.

- 264 Po štvrté Komisia tvrdí, že bod 1019 napadnutého rozsudku nie je dostatočne odôvodnený. V tomto rozsudku sa predovšetkým nevysvetľuje, prečo dôkazy uvedené v odôvodneniach 1758 až 1760 sporného rozhodnutia v spojení s odôvodneniami 1687 až 1690 tohto rozhodnutia nestačili na preukázanie toho, že Krka neuznala platnosť patentu 947.
- 265 Servier tvrdí, že Všeobecný súd vysvetlil dôvody, pre ktoré tým, že Krka pokračovala v súdnych konaniach, nie je spochybnená skutočnosť, že tento podnik uznal platnosť patentu 947, pričom daný súd neporušil svoju povinnosť zanalyzovať všetky relevantné dôkazy ani svoju povinnosť odôvodnenia. Pokiaľ ide o druhú a tretiu výhradu, Servier pripomína, že vzhľadom na to, že dohody Krka boli zverejnené, to, že Všeobecný súd rozlišoval medzi týmito dohodami a tajnými kartelmi, bolo relevantné.

2) Posúdenie Súdnym dvorom

- 266 Keďže Komisia v rámci svojej prvej výhrady uviedla tvrdenia, ktoré sa prekrývajú s tvrdeniami uvádzanými v štvrtej časti jej štvrtého odvolacieho dôvodu, treba všetky tieto tvrdenia preskúmať v rámci posúdenia tejto štvrtej časti.
- 267 Pokiaľ ide o štvrtú výhradu, ktorá je založená na nedostatku odôvodnenia, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdného dvora musia z odôvodnenia rozsudku jasne a jednoznačne vyplývať úvahy Všeobecného súdu, aby sa dotknuté osoby mohli oboznámiť s dôvodmi prijatého rozhodnutia a aby Súdny dvor mohol vykonať svoje preskúmanie (rozsudok z 9. marca 2023, Les Mousquetaires a ITM Entreprises/Komisia, C-682/20 P, EU:C:2023:170, bod 40, ako aj citovaná judikatúra).
- 268 Všeobecný súd v bode 1019 napadnutého rozsudku odmietol dôkazy uvedené v odôvodneniach 849 až 854 a 1758 až 1760 sporného rozhodnutia, a to z dôvodu, že sú príliš „zlomkovité alebo nejednoznačné“ na to, aby vyvrátili konštatovanie Všeobecného súdu, podľa ktorého Krka napokon uznala platnosť patentu 947. Hoci je pravda, že toto odôvodnenie je stručné, predsa len s prihliadnutím na bod 1016 tohto rozsudku postačuje na pochopenie dôvodov, pre ktoré Všeobecný súd tieto dôkazy zamietol. Keďže je štvrtá výhrada nedôvodná, treba ju zamietnuť.
- 269 Pokiaľ ide o druhú a tretiu výhradu, ktoré treba preskúmať spoločne, Komisia v podstate tvrdí, že v bode 1016 napadnutého rozsudku došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu spočívajúcemu v tom, že Všeobecný súd rozhodol, že dokumenty pochádzajúce z obdobia uzavretia dohôd nemôžu ľahko spochybniť záver založený na samotnom obsahu týchto dohôd.
- 270 V bode 1016 napadnutého rozsudku Všeobecný súd s odkazom na rozsudok z 25. januára 2007, Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel/Komisia (C-403/04 P a C-405/04 P, EU:C:2007:52, bod 51), správne pripomenul, že ak aj Komisia objaví písomnosti výslovne potvrdzujúce protiprávne nadviazanie kontaktu medzi hospodárskymi subjektmi, tieto písomnosti obyčajne budú len zlomkovité a vzácne do tej miery, že je často nutné rekonštruovať niektoré detaily prostredníctvom dedukcií. Daný súd však v tomto bode 1016 konštatoval, že dohoda o urovaní a licenčná dohoda Krka sú „skutočnými zmluvami, ktoré boli okrem toho predmetom širokej publicity (odôvodnenie 915 [sporného] rozhodnutia)“, že „keďže Komisia mohla mať ľahko k dispozícii úplný obsah daných dohôd, je uplatnenie práve citovanej judikatúry menej zrejme“, a že „dedukcie vyvedené z čiastočných výňatkov z listov alebo z iných dokumentov, ktoré majú

preukazovať úmysly strán, tak nemôžu jednoducho spochybniť záver založený na samotnom obsahu dohôd, teda na záväzných právnych vzťahoch, ktoré sa strany rozhodli medzi sebou vytvoriť“.

- 271 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v práve Únie je prevládajúcou zásadou zásada voľného hodnotenia dôkazov a jediným kritériom na posúdenie predložených dôkazov je ich dôveryhodnosť (rozsudky z 25. januára 2007, *Dalmine/Komisia*, C-407/04 P, EU:C:2007:53, body 49 a 63, ako aj z 27. apríla 2017, *FSL a i./Komisia*, C-469/15 P, EU:C:2017:308, bod 38).
- 272 Aby Komisia uniesla svoje dôkazné bremeno, musí na odôvodnenie pevného presvedčenia, že došlo k uvádzanému porušeniu, zhromaždiť dostatočne presné a zhodujúce sa dôkazy (pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. marca 1984, *Compagnie royale asturienne des mines a Rheinzink/Komisia*, 29/83 a 30/83, EU:C:1984:130, bod 20, ako aj z 25. januára 2007, *Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel/Komisia*, C-403/04 P a C-405/04 P, EU:C:2007:52, body 42 a 45).
- 273 Každý z dôkazov, ktoré Komisia predloží, však nemusí nevyhnutne zodpovedať týmto kritériám vo vzťahu ku každej zložke porušenia. Stačí, že tejto požiadavke zodpovedá súbor nepriamych dôkazov, o ktoré sa táto inštitúcia opiera, posudzovaný celkovo (pozri v tomto zmysle rozsudky z 15. októbra 2002, *Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, EU:C:2002:582, body 513 až 523, ako aj zo 14. mája 2020, *NKT Verwaltungs a NKT/Komisia*, C-607/18 P, EU:C:2020:385, bod 180).
- 274 Tak ako uviedla generálna advokátka v bodoch 97 a 220 svojich návrhov, tieto zásady týkajúce sa vykonávania dôkazov sa uplatňujú nielen vtedy, keď Komisia musí vyvodiť samotnú existenciu zosúladeného postupu zo zlomkovitých a vzácnych dôkazov, ale aj vtedy, keď Komisia mohla disponovať obsahom dohôd určených na vykonanie tohto postupu. V takejto situácii totiž nie je nevyhnutne možné na základe samotného obsahu dohôd určiť, či uvedené dohody patria do rámca protisúťažného postupu, a už vôbec nie to, či má tento postup dostatočný stupeň škodlivosti na to, aby ho bolo možné kvalifikovať ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.
- 275 Tak ako už pritom bolo uvedené v bode 183 tohto rozsudku v odpovedi na druhú časť druhého odvolacieho dôvodu, skutočnosť, že podmienky dohôd určených na vykonanie zosúladeného postupu nesvedčia o protisúťažnom cieľi, nie je sama osebe rozhodujúca. Práve preto je potrebné zohľadniť nielen obsah týchto dohôd, ale aj ich ciele, ako aj hospodársky a právny kontext, do ktorého patria (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. novembra 2015, *Maxima Latvija*, C-345/14, EU:C:2015:784, bod 20, ako aj z 23. januára 2018, *F. Hoffmann-La Roche a i.*, C-179/16, EU:C:2018:25, body 78 a 79). V tejto súvislosti platí, že hoci úmysel dotknutých osôb nie je prvkom nevyhnutným na určenie obmedzujúcej povahy dohody medzi podnikmi, orgánom pre hospodársku súťaž ani súdom členského štátu alebo Únie nič nebráni v tom, aby tento úmysel zohľadnili (rozsudok z 11. septembra 2014, *CB/Komisia*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 54 a citovaná judikatúra), a to predovšetkým s cieľom pochopiť skutočný cieľ tejto dohody s prihliadnutím na kontext, v ktorom bola uzavretá, tak ako bolo uvedené v bode 258 tohto rozsudku.
- 276 Všeobecný súd teda po prvé porušil zásadu voľného hodnotenia dôkazov v práve Únie, keď v bode 1016 napadnutého rozsudku rozhodol, že pokiaľ ide o zohľadnenie zlomkovitých a vzácnych dôkazov na účely preukázania existencie porušenia, z právneho hľadiska existuje rozdiel medzi situáciami, v ktorých Komisia disponuje obsahom protisúťažných dohôd,

a situáciami, v ktorých ním nedisponuje. Po druhé sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v tomto bode 1016 poznamenal, že „dedukcie vyvedené z čiastočných výňatkov z listov alebo z iných dokumentov, ktoré majú preukazovať úmysly strán, tak nemôžu jednoducho spochybniť záver založený na samotnom obsahu dohôd, teda na záväzných právnych vzťahoch, ktoré sa strany rozhodli medzi sebou vytvoriť“. Všeobecný súd tým spôsobil, že jeho posúdenia uvedené v bodoch 1016 až 1025 tohto rozsudku sú nezákonné.

277 Druhej časti štvrtého odvolacieho dôvodu, pokiaľ ide o druhú a tretiu v nej uvádzanú výhradu, treba preto vyhovieť.

c) O tretej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

278 V tretej časti svojho štvrtého odvolacieho dôvodu Komisia tvrdí, že z dôvodov uvedených v rámci šiestej časti jej prvého odvolacieho dôvodu majú body 1017 a 1024 vadu spočívajúcu v nesprávnom právnom posúdení.

279 Podľa skupiny Servier sa táto tretia časť musí zamietnuť, a to z rovnakých dôvodov, ako sú dôvody, pre ktoré by mala byť zamietnutá šiesta časť prvého odvolacieho dôvodu.

2) Posúdenie Súdnym dvorom

280 Vzhľadom na to, že šiestej časti prvého odvolacieho dôvodu sa v bode 163 tohto rozsudku vyhovel, nie je potrebné samostatne rozhodnúť o tretej časti štvrtého odvolacieho dôvodu.

d) O štvrtej časti

1) Argumentácia účastníkov konania

281 Vo štvrtej časti svojho štvrtého odvolacieho dôvodu Komisia vytýka Všeobecnému súdu to, že v bodoch 999, 1000, 1010 a 1026 napadnutého rozsudku porušil zásady, ktoré mu ukladajú povinnosť úplne a nestranne analyzovať všetky dôkazy. Všeobecný súd „uprednostnil“ subjektívne dôkazy, ktoré vznikli po dátume uzavretia dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka, pred dôkazmi z obdobia uzavretia týchto dohôd, uvedenými v bodoch 1015 až 1024 tohto rozsudku, pričom by však na základe týchto dôkazov mohol overiť, či Krka skutočne uznala platnosť patentu 947. Aj keby tento podnik tvrdil, že rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 ho privedlo k presvedčeniu, že patent 947 je platný, takéto tvrdenie by nemohlo obstať pri úplnom a nestrannom posúdení všetkých dôkazov. Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď nepreskúmal všetky dôkazy uvedené v oddiele 5.5 sporného rozhodnutia.

282 Podľa skupiny Servier je štvrtá časť štvrtého odvolacieho dôvodu založená na nesprávnom výklade napadnutého rozsudku. Všeobecný súd zanalyzoval tak dôkazy, ktoré vznikli po dátume uzavretia dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka, ako aj dôkazy z obdobia uzavretia týchto dohôd. V každom prípade tieto druhé uvedené dôkazy nemali dôkaznú hodnotu, pretože časovo predchádzali rozhodnutiu EPÚ z 27. júla 2006. Okrem toho Komisia nemôže Všeobecnému súdu vytýkať, že nepreskúmal všetky dôkazy uvedené v časti 5.5 sporného rozhodnutia. Táto výhrada je predovšetkým neprípustná preto, lebo Komisia jasne neuvádza, ktoré konkrétne dôkazy mal podľa

jej názoru Všeobecný súd preskúmať v tejto časti, ktorá má 55 strán. Podľa názoru skupiny Servier neprináleží Všeobecnému súdu, aby preskúmal sporné rozhodnutie nad rámec dôkazov, ktoré Komisia predložila v čase konania o žalobe, a ani Súdnemu dvoru, aby posúdenie Všeobecného súdu nahradil svojim posúdením.

2) *Posúdenie Súdny dvorom*

- 283 V druhej časti štvrtého odvolacieho dôvodu v rámci svojej prvej výhrady, ako aj vo štvrtej časti tohto odvolacieho dôvodu Komisia v podstate tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď sa vyjadril k existencii obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa na základe neúplného a selektívneho posúdenia dôkazov o tom, že Krka uznala platnosť patentu 947, a úmyslov zmluvných strán dohôd Krka.
- 284 V tejto súvislosti bolo v bodoch 160 až 162 tohto rozsudku rozhodnuté, že Všeobecný súd tým, že nezohľadnil skutočnosti uvedené v bodoch 158 a 159 tohto rozsudku týkajúce sa toho, ako Krka vnímala platnosť patentu 947, a tým, že nevysvetlil dôvody toho nezohľadnenia – pričom však platí, že existenciu porušenia pravidiel hospodárskej súťaže možno správne posúdiť len vtedy, ak sú nepriame dôkazy, na ktoré sa poukazuje v spornom rozhodnutí, posúdené ako celok –, skreslil sporné rozhodnutie a spôsobil, že napadnutý rozsudok má vadu spočívajúcu v nedostatku odôvodnenia. Za týchto okolností je potrebné vyhovieť prvej výhrade druhej časti, a tiež štvrtej časti štvrtého odvolacieho dôvodu.
- 285 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy je prvej časti, druhej časti, pokiaľ ide o prvú až tretiu v nej uvádzanú výhradu, ako aj štvrtej časti štvrtého odvolacieho dôvodu, potrebné vyhovieť.

8. *O piatom odvolacom dôvode*

a) Argumentácia účastníkov konania

- 286 Vo svojom piatom odvolacom dôvode sa Komisia kriticky vyjadruje k bodom 1007 až 1009, ako aj 1031 napadnutého rozsudku, v ktorých Všeobecný súd zohľadnil pozitívne účinky licenčnej dohody Krka na hlavných trhoch spoločnosti Krka. Všeobecný súd sa údajne dopustil troch pochybení. V prvom rade, keďže na týchto trhoch nebolo zistené žiadne porušenie, údajné pozitívne účinky podľa jeho názoru neodôvodňujú obmedzenie hospodárskej súťaže na iných trhoch. Ďalej Všeobecný súd nezohľadnil rozsudok z 13. júla 1966, Consten a Grundig/Komisia (56/64 a 58/64, EU:C:1966:41), podľa ktorého v podstate dohoda o výhradnej distribúcii, ktorá zavádza absolútnu územnú ochranu, predstavuje obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa. Všeobecný súd napokon konal v rozpore s ustálenou judikatúrou, podľa ktorej zvážením pozitívnych a negatívnych účinkov dohody na hospodársku súťaž možno vykonať len v rámci článku 101 ods. 3 ZFEÚ.
- 287 Servier proti tejto argumentácii namieta. Odmieta akúkoľvek analógiu s vecou, v ktorej bol vydaný rozsudok z 13. júla 1966, Consten a Grundig/Komisia (56/64 a 58/64, EU:C:1966:41), a ktorá sa netýkala zmierlivého urovnania patentového sporu. Dohody Krka podľa jej názoru neposkytujú absolútnu územnú ochranu. Servier bola naďalej oprávnená predávať na hlavných trhoch spoločnosti Krka, zatiaľ čo Krka mohla naďalej slobodne vyvíjať výrobok neporušujúci práva v ostatných častiach územia Únie. Tvrdenie, že potenciálna hospodárska súťaž bola na týchto trhoch odstránená, je nesprávne, pretože dohoda o urovaní Krka len zakazovala spoločnosti Krka porušovať patent 947, ktorého platnosť bola práve potvrdená. Podľa názoru skupiny Servier

navyššie Krka aktívne pracovala na vývoji formy perindoprilu neporušujúcej práva z patentu. V každom prípade Všeobecný súd podľa názoru skupiny Servier mohol v bodoch 304 a 996 napadnutého rozsudku na účely vyvrátenia kvalifikácie ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa opodstatnene zohľadniť pozitívne účinky licenčnej dohody Krka na hospodársku súťaž ako prvky kontextu.

b) Posúdenie Súdny dvorom

- 288 Treba pripomenúť, že tak ako rozhodol Súdny dvor, na účely zistenia, či má určité správanie stupeň škodlivosti vyžadovaný na konštatovanie toho, že došlo k obmedzeniu hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ, nie je vôbec potrebné skúmať a už vôbec nie preukazovať účinky tohto správania na hospodársku súťaž, či už skutočné alebo potenciálne, negatívne alebo pozitívne (rozsudok z 21. decembra 2023, *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, body 159 a 166, ako aj citovaná judikatúra). Z toho vyplýva, že prípadné pozitívne účinky daného správania či účinky podporujúce hospodársku súťaž nemožno vziať do úvahy na účely posúdenia, či treba toto správanie kvalifikovať ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa podľa článku 101 ods. 1 ZFEÚ, a to platí aj v rámci prípadného skúmania otázky, či má predmetné správanie stupeň škodlivosti vyžadovaný na účely takejto kvalifikácie.
- 289 V každom prípade, tak ako bolo uvedené v bode 175 tohto rozsudku, licenčná dohoda Krka sa týka trhov, ktoré nepatria do geografickej oblasti porušenia článku 101 ZFEÚ. Za týchto okolností prípadné následky priaznivé pre hospodársku súťaž, ktoré by táto dohoda mohla mať na týchto trhoch – za predpokladu, že existujú –, sú z logického hľadiska úplne irelevantné na účely posúdenia toho, či došlo k porušeniu konštatovanému v prejednávanej veci na hlavných trhoch skupiny Servier.
- 290 Preto keď Všeobecný súd v bode 1031 napadnutého rozsudku, ako aj v jeho bode 1032, ktorý z neho vyvodzuje dôsledky, vychádzal z pozitívnych účinkov na hospodársku súťaž, ktoré konštatoval na hlavných trhoch spoločnosti Krka v bodoch 1007 až 1009 tohto rozsudku, dopustil sa nesprávneho výkladu a nesprávneho uplatnenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ a spôsobil nezákonnosť všetkých týchto bodov.
- 291 V dôsledku uvedeného treba piatemu odvolaciemu dôvodu vyhovieť.

9. Predbežný záver týkajúci sa prvého až piateho odvolacieho dôvodu

- 292 V napadnutom rozsudku Všeobecný súd v podstate konštatoval, že na to, aby bolo dohodu o urovnaní a licenčnú dohodu Krka možné kvalifikovať ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, bolo úlohou Komisie preukázať na jednej strane, že medzi týmito dvomi dohodami existovala dostatočne priama súvislosť na to, aby ich spojenie bolo odôvodnené, a na druhej strane, že v prípade neexistencie takejto súvislosti prináležalo Komisii preukázať, že licenčná dohoda Krka nebola uzavretá za bežných trhových podmienok, ale zakrývala reverznú platbu skupiny Servier v prospech spoločnosti Krka, ktorej cieľom bolo oddialiť vstup spoločnosti Krka na hlavné trhy skupiny Servier.
- 293 Ako však vyplýva z bodov 133 až 135 a 179 až 184 tohto rozsudku, Všeobecný súd vôbec nevzal do úvahy samotnú povahu porušenia článku 101 ZFEÚ pripisovaného skupine Servier a spoločnosti Krka, t. j. porušenia, ktoré sa neobmedzovalo na dohodu o zmierlivom urovnaní patentového

sporu odmenou za reverznú platbu, ale sledovalo širší cieľ spočívajúci v rozdelení trhov medzi tieto podniky. Rovnako vôbec nezohľadnil geografickú oblasť tohto porušovania, ktorá nezahŕňala hlavné trhy spoločnosti Krka.

- 294 Tak ako vyplýva z bodov 178 až 184 tohto rozsudku, toto nesprávne právne posúdenie priviedlo Všeobecný súd k tomu, že kvalifikáciu protiprávneho postupu, ktorý bol pripísaný skupine Servier a spoločnosti Krka, ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa overoval tak, že analyzoval formu a právne charakteristické vlastnosti dohôd určených na realizáciu tohto postupu, a nie tak, že by zohľadnil hospodárske dôsledky uvedeného postupu. Práve vzhľadom na tieto nesprávne kritériá Všeobecný súd pripísal rozhodujúci význam tomu, že Krka uznala platnosť patentu 947, a otázke, či sadzba poplatku za licenčnú dohodu Krka zodpovedala bežným trhovým podmienkam, pričom však ako vyplýva z bodov 196 až 200 a 223 až 226 tohto rozsudku, tieto skutočnosti neboli samy osebe rozhodujúce.
- 295 Okrem toho, keď Všeobecný súd na základe týchto nesprávnych právnych posúdení skúmal, či uzavretie dohody o urovaní a licenčnej dohody Krka bolo odôvodnené okolnosťou, že Krka po tom, čo sa dozvedela o dvoch pre ňu nepriaznivých súdnych rozhodnutiach, už nebola presvedčená o neplatnosti patentu 947, tento súd, tak ako to vyplýva z bodov 145 až 162 tohto rozsudku, skreslil jasný a presný význam jedného z týchto súdnych rozhodnutí, a pokiaľ ide o druhé súdne rozhodnutie, skreslil sporné rozhodnutie a porušil svoju povinnosť odôvodnenia.
- 296 Okrem toho na účely podporenia záveru – ktorý, tak ako je zhrnuté bezprostredne vyššie, je dôsledkom nesprávnych právnych posúdení –, že Komisia nemohla dohodu o urovaní a licenčnú dohodu Krka kvalifikovať ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, Všeobecný súd odmietol sedem skutočností, ktoré podľa sporného rozhodnutia preukazovali, že licenčná dohoda Krka bola protihodnotou za to, že sa tento podnik vzdal konkurovania skupine Servier na jej hlavných trhoch.
- 297 Po prvé Všeobecný súd v bodoch 987 až 991 napadnutého rozsudku vyvrátil perspektívu vytvorenia faktického duopolu medzi skupinou Servier a spoločnosťou Krka na hlavných trhoch spoločnosti Krka, a to z dôvodu, že tento duopol nie je dôsledkom licenčnej dohody Krka, ale neskorších rozhodnutí zmluvných strán tejto dohody. Toto konštatovanie je však založené na preskúmaní len samotného obsahu ustanovení tejto dohody, bez toho, aby bol zohľadnený jej hospodársky kontext, a na skreslení znenia jedného z týchto ustanovení, tak ako to vyplýva z bodov 178 až 184 a 230 až 232 tohto rozsudku.
- 298 Po druhé Všeobecný súd v bodoch 992 až 999 napadnutého rozsudku odmietol možnosť, že by licenčná dohoda Krka mohla predstavovať protihodnotu za dohodu o urovaní Krka, a to z dôvodu, že rozhodujúcim prvkom jej rozhodnutia spočívajúceho v zmierlivom urovaní bolo to, že Krka uznala platnosť patentu 947. Toto posúdenie sa však zakladá jednak na nesprávnom právnom posúdení konštatovanom v bodoch 223 až 226 tohto rozsudku, pokiaľ ide o rozhodujúci charakter tohto uznania, a jednak na skresleniach a nedostatku odôvodnenia, konštatovaných v bodoch 145 až 162, ako aj v bodoch 283 až 285 tohto rozsudku.
- 299 Po tretie Všeobecný súd v bodoch 1000 až 1002 napadnutého rozsudku uviedol, že posúdenie nákladov obetovanej príležitosti v prípade rozhodnutia spoločnosti Krka neuzavrieť dohodu o urovaní neumožňuje preukázať, že licenčná dohoda Krka bola protihodnotou za dohodu o urovaní Krka, ale skôr potvrdzuje, že tento podnik uznal platnosť patentu 947. Ako však vyplýva z bodov 223 až 226 tohto rozsudku, táto druhá uvedená okolnosť sama osebe nie je rozhodujúca.

- 300 Po štvrté Všeobecný súd v bodoch 1003 až 1014 napadnutého rozsudku najprv konštatoval, že vzhľadom na to, že neexistovali trhy, ktoré by boli vyhradené spoločnosti Krka, Komisia nepreukázala existenciu „hermeticky uzavretého“ rozdelenia trhov, ďalej uviedol, že licencia mala pozitívny účinok na hospodársku súťaž na hlavných trhoch spoločnosti Krka, a napokon že žiadna časť trhu nebola protiprávne vyhradená skupine Servier. Z bodov 216 až 219, 225 a 226 tohto rozsudku však vyplýva, že tieto posúdenia sú založené jednak skôr na formalistickej analýze dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka, než na konkrétnej analýze ich škodlivosti pre hospodársku súťaž, a jednak na nesprávnom výklade článku 101 ods. 1 ZFEÚ, keďže zákaz dohôd, ktorých cieľom je rozdelenie trhov, sa uplatňuje nielen na dohody, ktorými sa uskutočňuje „hermeticky uzavreté“ rozdelenie týchto trhov.
- 301 Po piate Všeobecný súd v bodoch 1015 až 1025 napadnutého rozsudku uviedol, že Komisia nepreukázala, že Servier a Krka mali v úmysle uzavrieť dohodu o rozdelení trhov. Platí však, že okrem toho, že tak ako bolo uvedené v bode 258 tohto rozsudku, Komisia nebola povinná preukázať, že Servier alebo Krka mali úmysel obmedziť hospodársku súťaž medzi sebou, z bodov 145 až 162 a 269 až 276 tohto rozsudku vyplýva, že toto posúdenie je založené na skreslení sporného rozhodnutia a rozhodnutia High Court z 3. októbra 2006, ako aj na porušení povinnosti odôvodniť rozsudky a na nesprávnom uplatnení zásad týkajúcich sa vykonávania dôkazov.
- 302 Po šieste Všeobecný súd v bodoch 1026 až 1028 napadnutého rozsudku konštatoval, že skutočnosť, že Krka pokračovala v konaniach proti patentom skupiny Servier aj po rozhodnutí EPÚ z 27. júla 2006, neznamená, že by toto rozhodnutie nemalo rozhodujúci vplyv na to, ako Krka vníma platnosť patentu 947, a že Krka naďalej vyvíjala konkurenčný tlak na skupinu Servier. Podľa Všeobecného súdu toto pokračovanie v súdnych konaniach možno vysvetliť tým, že Krka chcela posilniť svoju pozíciu v rokovaní so skupinou Servier a že bola presvedčená o tom, že jej hrozí len obmedzené riziko, že na ňu budú podané žaloby pre porušovanie patentov. Z bodov 130 až 137 a 145 až 162 tohto rozsudku však vyplýva, že toto konštatovanie Všeobecného súdu je založené na nesprávnej premise spočívajúcej v tom, že uznanie platnosti patentu 947 spoločnosťou Krka malo rozhodujúcu povahu, pričom samotná táto premisa je založená na skreslení, a to nielen dôkazu, ale aj sporného rozhodnutia ako takeého, a tiež na nedostatku odôvodnenia napadnutého rozsudku.
- 303 Po siedme Všeobecný súd v bodoch 1029 až 1031 napadnutého rozsudku zopakoval svoje stanovisko, podľa ktorého po prvé bola licenčná dohoda Krka založená na tom, že tento podnik uznal platnosť patentu 947, a po druhé Komisia nepreukázala, že táto dohoda nebola uzavretá za bežných trhových podmienok. Z bodov 90 až 104, 131 až 134 a 196 až 200 tohto rozsudku však vyplýva, že tieto úvahy sú založené na uplatnení kritérií, ktoré sú z právneho hľadiska nesprávne.
- 304 So zreteľom na všetky vyššie uvedené úvahy a vzhľadom na rozsah, povahu a významnosť nesprávnych právnych posúdení, ktorých sa dopustil Všeobecný súd a ktoré boli identifikované v rámci analýzy prvého až piateho odvolacieho dôvodu, treba konštatovať, že tieto nesprávne právne posúdenia majú vplyv na celé odôvodnenie týkajúce sa kvalifikácie dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, vyjadrené v bodoch 943 až 1032 napadnutého rozsudku.

10. O šiestom odvolacom dôvode

a) Argumentácia účastníkov konania

- 305 Vo svojom šiestom odvolacom dôvode Komisia Všeobecnému súdu vytýka, že z dôvodov uvedených v bodoch 1041 až 1060 napadnutého rozsudku odmietol uznať, že dohoda Krka o prevode a o poskytnutí licencie predstavuje obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, z dôvodu, že táto kvalifikácia spočívala na nesprávnom zistení existencie rozdelenia trhu medzi spoločnosťou Krka a skupinou Servier. Vzhľadom na to, že toto posúdenie vychádza z nesprávnej premisy, nemôže obstáť. Komisia sa okrem toho domnieva, že Všeobecný súd uvedené posúdenie nedostatočne odôvodnil.
- 306 Podľa názoru skupiny Servier je tento žalobný dôvod založený na premise opodstatnenosti prvého až piateho odvolacieho dôvodu, proti ktorej namieta.

b) Posúdenie Súdnym dvorom

- 307 V bodoch 1053, 1054 a 1059 napadnutého rozsudku Všeobecný súd poukázal na to, že Komisia v spornom rozhodnutí kvalifikovala dohodu Krka o prevode a o poskytnutí licencie ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, pričom vychádzala z konštatovania existencie dohody o rozdelení trhu, vyplývajúcej z dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka. V rámci toho, ako Všeobecný súd toto konštatovanie zrušil, uviedol, že už len z tohto dôvodu treba tiež odmietnuť kvalifikáciu ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa vo vzťahu k dohode Krka o prevode a o poskytnutí licencie.
- 308 Z preskúmania prvého až piateho odvolacieho dôvodu však vyplýva, že odôvodnenie Všeobecného súdu týkajúce sa kvalifikácie dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka, uvedené v bodoch 943 až 1032 napadnutého rozsudku, má ako celok vadu spočívajúcu v nezákonnosti. Vzhľadom na to, že premisa, z ktorej vychádza odôvodnenie, na základe ktorého Všeobecný súd odmietol kvalifikáciu dohody o Krka o prevode a o poskytnutí licencie ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, má takúto vadu, šiestemu odvolaciemu dôvodu treba vyhovieť.

B. O siedmom odvolacom dôvode týkajúcom sa existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska následku v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ

1. Relevantné body sporného rozhodnutia a napadnutého rozsudku

a) Sporné rozhodnutie

- 309 V odôvodneniach 1214 až 1218 sporného rozhodnutia Komisia uviedla, že na účely posúdenia protisúťažných následkov dohody je potrebné zohľadniť konkrétne podmienky, za ktorých dochádza k týmto následkom, a to nielen z hľadiska skutočnej hospodárskej súťaže, ale aj z hľadiska potenciálnej hospodárskej súťaže. V odôvodneniach 1219 a 1220 tohto rozhodnutia Komisia spresnila, že toto posúdenie sa musí vykonať na základe skutkových okolností v čase uzavretia tejto dohody, pričom sa zohľadní jej skutočné vykonávanie.

- 310 V odôvodneniach 1221 až 1227 sporného rozhodnutia Komisia uviedla, že následky dohody sa musia porovnať s tým, k čomu by došlo v prípade neexistencie uvedenej dohody, osobitne pokiaľ ide o potenciálnu hospodársku súťaž. Podľa odôvodnení 1228 až 1243 tohto rozhodnutia hlavný konkurenčný tlak vyvíjaný na trhu s perindoprilom vyplýval zo vstupu generických verzií tohto lieku na tento trh, pričom bez tohto vstupu mohla Servier udržať svoje ceny na vyššej úrovni, než je konkurenčná cena. Dohody o urovnaní, ktoré tento podnik uzavrel s výrobcami generických liekov, tak priamo vyvolávali protisúťažné účinky. V odôvodneniach 1244 až 1269 uvedeného rozhodnutia Komisia zdôraznila, že po uzavretí dohôd o urovnaní so spoločnosťami Niche, Matrix, Teva, Krka a Lupin, iba dvaja výrobcovia generických liekov – Apotex a Sandoz – predstavovali významnú hrozbu vstupu na hlavné trhy skupiny Servier, čo smeruje k preukázaniu toho, že v situácii, keď existuje malý počet potenciálnych konkurentov, odstránenie jediného konkurenta stačí na podstatné zníženie pravdepodobnosti takéhoto vstupu.
- 311 Pokiaľ ide konkrétne o kvalifikáciu dohôd Krka ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska následku na trhoch vo Francúzsku, v Holandsku a v Spojenom kráľovstve, ktoré boli jedinými trhmi zohľadnenými na účely konštatovania tohto porušenia, z odôvodnení 1813 až 1850 sporného rozhodnutia vyplýva, že Krka bola potenciálnym konkurentom skupiny Servier na týchto trhoch a mala skutočné a konkrétne možnosti na ne v blízkej budúcnosti vstúpiť. V Spojenom kráľovstve Krka podala návrhy na začatie súdneho konania a pripravovala svoj vstup na uvedené trhy. Dohody Krka tým, že tento podnik stimulovali k ustúpeniu od tohto projektu, mali za následok odstránenie zdroja potenciálnej hospodárskej súťaže.
- 312 Tieto dohody navyše významne znížili riziko vstupu ostatných výrobcov generických liekov, ktorým by Krka mohla dodávať výrobky na báze perindoprilu. Na základe týchto skutočností Komisia konštatovala, že uvedené dohody mali za následok výrazné obmedzenie potenciálnej hospodárskej súťaže, pričom v tejto súvislosti v odôvodnení 1850 tohto rozhodnutia poznamenala, že tieto dohody „výrazne zvýšili pravdepodobnosť toho, že exkluzivita skupiny Servier na trhu zostane počas dlhšieho obdobia nespochybnená a že spotrebiteľia prídu o značné zníženie cien, ktoré by vyplývalo zo skutočného uvedenia generických liekov na trh v danom čase“.

b) Napadnutý rozsudok

- 313 Z dôvodov uvedených v bodoch 1075 až 1234 napadnutého rozsudku Všeobecný súd v prvostupňovom konaní vyhovel desiatemu žalobnému dôvodu, ktorým Servier spochybnila kvalifikáciu dohôd Krka ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska následku na troch dotknutých geografických trhoch.
- 314 V prvom rade Všeobecný súd po tom, čo v bodoch 1078 až 1104 tohto rozsudku pripomenul dôvody, ktoré viedli Komisiu k zvoleniu tejto kvalifikácie, v bodoch 1107 až 1139 uvedeného rozsudku konštatoval, že judikatúra týkajúca sa zohľadnenia potenciálnych následkov dohody, predovšetkým judikatúra vyplývajúca z rozsudkov z 21. januára 1999, Bagnasco a i. (C-215/96 a C-216/96, EU:C:1999:12, bod 34); z 23. novembra 2006, Asnef-Equifax a Administración del Estado (C-238/05, EU:C:2006:734, bod 50); z 28. februára 2013, Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas (C-1/12, EU:C:2013:127, bod 71), a z 26. novembra 2015, Maxima Latvija (C-345/14, EU:C:2015:784, bod 30), sa neuplatňuje v prípade, že táto dohoda už bola vykonaná. Podľa Všeobecného súdu Komisia nemôže konštatovať obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska následku len na základe obmedzenia, či dokonca odstránenia zdroja potenciálnej hospodárskej súťaže. Dôkaz o takýchto následkoch si v záujme reálnosti vyžaduje zohľadniť celý vývoj relevantných skutkových okolností, najmä tých, ktoré nastali po uzavretí dotknutej dohody.

- 315 V druhom rade Všeobecný súd v bodoch 1140 až 1217 napadnutého rozsudku konštatoval, že Komisia tým, že vychádzala výlučne z narušenia potenciálnej hospodárskej súťaže a hypotetických úvah, nesprávne kvalifikovala dohodu o urovnaní Krka a dohodu Krka o prevode a o poskytnutí licencie ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska následku.
- 316 Všeobecný súd najprv z dôvodov uvedených v bodoch 1142 až 1187 tohto rozsudku uviedol, že Komisia nepreukázala, že ak by ustanovenie o neuvádzaní výrobkov na trh, uvedené v dohode o urovnaní Krka, neexistovalo, Krka by pravdepodobne vstúpila na trhy vo Francúzsku, v Holandsku a v Spojenom kráľovstve. Podľa uvedeného rozsudku Komisia vôbec nezohľadnila skutočnosť, že Krka uznala platnosť patentu 947, a nepreukázala, že v prípade neexistencie tejto dohody by hospodárska súťaž bola pravdepodobne otvorenejšia, pretože nešpecifikovala pravdepodobné následky takejto situácie na ceny, výrobu alebo inováciu.
- 317 Všeobecný súd ďalej v bodoch 1188 až 1213 uvedeného rozsudku konštatoval, že Komisia nepreukázala, že v prípade neexistencie ustanovenia o nenapadnutí patentov, uvedeného v dohode o urovnaní Krka, by pokračovanie v súdnych sporoch týkajúcich sa patentu 947 pravdepodobne, či dokonca realisticky umožnilo rýchlejšie alebo úplnejšie vyhlásenie tohto patentu za neplatný. Podľa Všeobecného súdu tak Komisia nepreukázala, že by toto ustanovenie malo za následok obmedzenie hospodárskej súťaže.
- 318 Napokon Všeobecný súd v bodoch 1214 a 1215 tohto rozsudku uviedol, že Komisia nepreukázala, že dohoda Krka o prevode a o poskytnutí licencie mala za následok obmedzenie hospodárskej súťaže, keďže táto dohoda nestanovuje žiadne opatrenie spočívajúce vo vylúčení, ktoré by bolo analogické ustanoveniu o neuvádzaní výrobkov na trh.
- 319 V treťom rade Všeobecný súd po tom, čo v bodoch 1216 a 1217 napadnutého rozsudku vyhovel žalobnému dôvodu založenému na neexistencii protisúťažných následkov dohôd Krka, preskúmal, „či sa Komisia [v spornom rozhodnutí] dopustila navyše nesprávneho právneho posúdenia“. V tejto súvislosti Všeobecný súd v bodoch 1219 až 1232 tohto rozsudku konštatoval, že Komisia tým, že vôbec nezohľadnila priebeh udalostí pozorovateľných v čase prijatia sporného rozhodnutia a analýzu hospodárskej súťaže v prípade, že by nedošlo k uzavretiu dohôd Krka, uskutočnila na základe hypotetických úvah, neodôvodnene obmedzila svoje preskúmanie následkov týchto dohôd na hospodársku súťaž, a to tak z hľadiska judikatúry týkajúcej sa zohľadnenia potenciálnych následkov na hospodársku súťaž, ako aj z hľadiska judikatúry týkajúcej sa odstránenia potenciálnej hospodárskej súťaže. Takéto neúplné preskúmanie je podľa Všeobecného súdu v rozpore s rozlišovaním, ktoré stanovuje článok 101 ods. 1 ZFEÚ, medzi obmedzeniami hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa a obmedzeniami hospodárskej súťaže z hľadiska následku.

2. Argumentácia účastníkov konania

- 320 Siedmy odvolací dôvod sa skladá zo siedmich častí.
- 321 V prvej časti Komisia vytyka Všeobecnému súdu to, že v bodoch 1128, 1178, 1179 a 1227 až 1231 napadnutého rozsudku konštatoval, že následok spočívajúci v obmedzení potenciálnej hospodárskej súťaže, hoci je aj skutočný, nepostačuje na konštatovanie existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska následku.

- 322 V druhej časti Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa v bodoch 1107 až 1128 a 1225 napadnutého rozsudku dopustil nesprávneho výkladu a uplatnenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ, keď dospel k záveru, že zohľadnenie potenciálnych následkov nepostačuje na preukázanie následkov dohody, ktorá už bola vykonaná.
- 323 V tretej časti sa Komisia kriticky vyjadruje proti bodom 399, 1160, 1165, 1168, 1169, 1173, 1174, 1178, 1204, 1206, 1207, 1209, 1221 a 1223 napadnutého rozsudku. Všeobecnému súdu vytýka to, že konštatoval, že bola povinná preukázať, že v prípade, že by dohody Krka neexistovali, by Krka pravdepodobne vstúpila na trh s perindoprilom vo Francúzsku, v Holandsku a Spojenom kráľovstve, a to okrem iného špekulujúc o výsledku sporov týkajúcich sa patentu 947.
- 324 Vo štvrtnej časti sa Komisia podporovaná Spojeným kráľovstvom kriticky vyjadruje k bodom 1089 až 1092, 1130 až 1133, 1151, 1170, 1181, 1210 a 1219 napadnutého rozsudku. Všeobecný súd osobitne v bode 1130 tohto rozsudku údajne vyžadoval, aby Komisia zohľadnila vývoj skutkového stavu následne po uzavretí dohôd. Dohoda by sa pritom mala analyzovať ku dňu jej uzavretia, v závislosti od pravdepodobného vývoja, ku ktorému by na trhu došlo v prípade, že by táto dohoda neexistovala.
- 325 V piatej časti Komisia tvrdí, že Všeobecný súd v bodoch 1148 až 1151 a 1154 napadnutého rozsudku skreslil sporné rozhodnutie, keď uviedol, že toto rozhodnutie nezohľadnilo účinky patentu 947 a uznanie platnosti tohto patentu spoločnosťou Krka.
- 326 V šiestej časti Komisia vytýka Všeobecnému súdu to, že zistenia uvedené v spornom rozhodnutí nahradil svojím vlastným posúdením skutkových okolností, čím tak prekročil hranice preskúmania zákonnosti. Všeobecný súd tak v bodoch 1162 až 1170 napadnutého rozsudku konštatoval jednak to, že rozhodnutie spoločnosti Krka pokračovať v konaniach proti patentu 947 po rozhodnutí EPÚ z 27. júla 2006 bolo iba pózou, ktorej cieľom bolo posilnenie jej pozície pri rokovaní so skupinou Servier, pričom však toto posúdenie nie je založené na žiadnom dôkaze pochádzajúcom z obdobia uzavretia dohôd, a jednak to, že Krka by pravdepodobne nevstúpila na hlavné trhy skupiny Servier.
- 327 V siedmej časti sa Komisia kriticky vyjadruje k bodom 1198 až 1207 napadnutého rozsudku. Všeobecný súd údajne nesprávne uložil Komisii dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie toho, že pokračovanie v súdnych konaniach týkajúcich sa patentov zo strany spoločnosti Krka by umožnilo rýchlejšie alebo vo väčšom rozsahu určiť neplatnosť patentu 947.
- 328 Pokiaľ ide o prvú časť, Servier odmieta, že by vylúčenie zdroja potenciálnej hospodárskej súťaže mohlo stačiť na preukázanie existencie negatívnych účinkov na hospodársku súťaž. V tejto súvislosti sa Servier a EFPIA domnievajú, že Všeobecný súd preskúmal hospodársku súťaž v reálnom rámci, v akom by k nej došlo v prípade, že by dohoda o urovnaní Krka nebola uzavretá.
- 329 Pokiaľ ide o druhú časť, Servier sa domnieva, že rozlišovanie medzi dohodami podľa toho, či boli alebo neboli vykonané, je opodstatnené. Na porovnanie štruktúry hospodárskej súťaže vyplývajúcej z dohôd, ktoré už boli vykonané, so štruktúrou, ktorá by existovala v prípade, že by tieto dohody neboli uzavreté, je potrebné zohľadniť skutočnosti, ktoré nastali po uzavretí týchto dohôd. Toto rozlišovanie, ktoré podľa názoru EFPIA nie je nové, je v súlade s bodom 29 oznámenia Komisie s názvom „Pravidlá uplatňovania článku [101 ZFEÚ] na dohody o horizontálnej spolupráci“ (Ú. v. ES C 3, 2001, s. 2; Mim. vyd. 08/002, s. 25). Druhá časť teda nie je dôvodná.

- 330 Pokiaľ ide o tretiu časť, podľa názoru skupiny Servier a EFPIA Všeobecný súd nevyžadoval preukázanie pravdepodobného vstupu spoločnosti Krka na trh, ale jednoducho len zrušil časť odôvodnenia uvedeného v spornom rozhodnutí. V každom prípade takáto požiadavka nezaväzuje Komisiu k tomu, aby špekulovala o výsledku sporu týkajúceho sa patentu, pretože tzv. „rizikový“ vstup na hlavné trhy skupiny Servier už zo svojej podstaty znamená, že Krka nečakala na výsledok tohto sporu na to, aby takýto vstup uskutočnila. Kontrafaktuálna analýza by sa nemala zakladať len na špekuláciách, ale na hmatateľných dôkazoch. Okrem toho skutočnosť, že článok 101 ZFEÚ chráni hospodársku súťaž ako takú, nezbavuje Komisiu povinnosti preukázať konkrétne následky na hospodársku súťaž.
- 331 Pokiaľ ide o štvrtú časť, argumentácia Komisie týkajúca sa zohľadnenia následkov, ku ktorým došlo po uzavretí dohôd Krka, v napadnutom rozsudku smeruje proti skutkovému posúdeniu Všeobecného súdu. Podľa názoru skupiny Servier treba túto argumentáciu vyhlásiť za neprípustnú.
- 332 Z hmotnoprávneho hľadiska Servier poukazuje na rozpornosť argumentácie Komisie. Hoci sa táto inštitúcia kriticky vyjadruje k zohľadneniu udalostí, ktoré nastali po uzavretí dohôd Krka, súčasne tvrdí, že takéto udalosti zohľadnila, a to z dôvodu, že ich bolo možné rozumne predvídať.
- 333 Servier nesúhlasí s tým, že by došlo k akémukoľvek nesprávnemu právnemu posúdeniu pri porovnaní situácie vyplývajúcej z dohôd Krka so situáciou vyplývajúcou z kontrafaktuálneho scenára. Zohľadnenie pravdepodobného vývoja sa týka kontrafaktuálneho scenára. Komisia sa pritom v spornom rozhodnutí na účely charakterizovania situácie vyplývajúcej z uvedených dohôd opierala výlučne o hypotetické úvahy.
- 334 Servier a EFPIA namietajú neprípustnosť piatej časti, ktorá je založená na skreslení, keďže Komisia sa obmedzila len na odkaz na znenie mnohých odôvodnení sporného rozhodnutia.
- 335 Podľa názoru skupiny Servier a EFPIA je šiesta časť neprípustná, pretože Komisia sa kriticky vyjadruje voči posúdeniu skutkového stavu zo strany Všeobecného súdu. Okrem toho argumentácia Komisie nie je jasná a neidentifikuje sa v nej presne nesprávne právne posúdenie, ktorého sa údajne dopustil Všeobecný súd, pričom sa v nej iba opakuje to, že sporné rozhodnutie je dôvodné. Táto časť je okrem toho neúčinná, pretože nemôže viesť k zrušeniu napadnutého rozsudku. Uvedená časť je v každom prípade nedôvodná, pretože sporné rozhodnutie nevyklučuje, že Krka mohla konať z taktických dôvodov. Nemožno konštatovať žiadne prekročenie hraníc súdneho preskúmania.
- 336 Siedma časť sa zakladá na nesprávnom výklade napadnutého rozsudku. Komisia si zamieňa analýzu situácie, ktorá vznikla na základe dohôd Krka, s analýzou kontrafaktuálnej situácie. Neplatnosť patentu 947, ktorej vyhlásenie dosiahla Apotex, nie je kontrafaktuálnou hypotézou, ale skutočnosťou. Komisii prináležalo, aby predstavila pravdepodobnú kontrafaktuálnu situáciu, ktorá by bola konkurencieschopnejšia ako situácia vyplývajúca z dohôd Krka.

3. Posúdenie Súdny dvorom

- 337 Vo svojom siedmom odvolacom dôvode Komisia v podstate Všeobecnému súdu vytýka to, že konštatoval, že sporné rozhodnutie nepreukázalo, že dohody Krka mali za následok obmedzenie potenciálnej hospodárskej súťaže, keďže sa tejto inštitúcii nepodarilo preukázať, že v prípade, že by tieto dohody neboli uzavreté, by Krka pravdepodobne vstúpila na hlavné trhy skupiny Servier.

- 338 Tak ako zdôraznila generálna advokátka v bode 292 svojich návrhov, dohoda medzi podnikmi môže patriť do pôsobnosti článku 101 ods. 1 ZFEÚ nielen z dôvodu svojho cieľa, ale aj z dôvodu svojich následkov na hospodársku súťaž, a to aj v prípade, že tieto následky narúšajú potenciálnu hospodársku súťaž zo strany jedného alebo viacerých podnikov, ktoré napriek tomu, že nie sú prítomné na relevantnom trhu, majú schopnosť na tento trh vstúpiť, a na tomto základe ovplyvňujú správanie podnikov, ktoré sú už na tomto trhu prítomné. Dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie takýchto následkov na potenciálnu hospodársku súťaž, nesie Komisia.
- 339 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora, ktorú Všeobecný súd pripomenul v bode 1076 napadnutého rozsudku, je na účely posúdenia existencie protisúťažných účinkov spôsobených dohodou medzi podnikmi potrebné porovnať situáciu v oblasti hospodárskej súťaže vyplývajúcu z tejto dohody a situáciu, ktorá by existovala v prípade, že by táto dohoda nebola uzavretá (pozri v tomto zmysle rozsudky z 30. júna 1966, LTM, 56/65, EU:C:1966:38, s. 360; z 11. septembra 2014, MasterCard a i./Komisia, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, bod 161, ako aj z 18. novembra 2021, Visma Enterprise, C-306/20, EU:C:2021:935, bod 74).
- 340 Cieľom tejto tzv. „kontrafaktuálnej“ metódy je v rámci uplatnenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ identifikovať existenciu príčinnej súvislosti medzi dohodou medzi podnikmi na jednej strane a štruktúrou alebo fungovaním hospodárskej súťaže na trhu, na ktorom táto dohoda vyvoláva svoje účinky, na druhej strane. Umožňuje tak zabezpečiť, že kvalifikácia ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska následku je vyhradená pre tie dohody, ktoré nie sú len v korelácii so zhoršením situácie v oblasti hospodárskej súťaže na tomto trhu, ale ktoré sú príčinou tohto zhoršenia.
- 341 Zmysel kontrafaktuálnej metódy spočíva v tom, že zistenie takejto príčinnej súvislosti naráža na nemožnosť pozorovať reálne a v rovnakom čase stav na trhu v prípade existencie a neexistencie dotknutej dohody, keďže tieto dva stavy sa už zo svojej podstaty navzájom vylučujú. Je preto potrebné porovnať pozorovateľnú situáciu, t. j. situáciu vyplývajúcu z tejto dohody, so situáciou, ktorá by nastala, ak by uvedená dohoda nebola prijatá. Uvedená metóda tak ukladá povinnosť porovnať pozorovateľnú situáciu so scenárom, ktorý je už zo svojej podstaty hypotetický, v tom zmysle, že sa neuskutočnil. Posúdenie následkov dohody medzi podnikmi z hľadiska článku 101 ZFEÚ pritom zahŕňa nutnosť vziať do úvahy konkrétny rámec, do ktorého táto dohoda patrí, najmä hospodársky a právny kontext, v ktorom pôsobia dotknuté podniky, povahu dotknutých tovarov alebo služieb, ako aj skutočné podmienky fungovania a štruktúry daného trhu alebo trhov. Z toho vyplýva, že kontrafaktuálny scenár, vychádzajúci z neexistencie uvedenej dohody, musí byť realistický a hodnoverný [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 115 až 120].
- 342 Na účely správneho uplatnenia kontrafaktuálnej metódy je tak nevyhnutné zabezpečiť, aby vykonané porovnanie spočívalo na spoľahlivých a overiteľných základoch, a to tak pokiaľ ide o pozorovanú situáciu – t. j. situáciu, ktorá vyplýva z dohody medzi podnikmi –, ako aj o kontrafaktuálny scenár. Na tento účel musí byť časový referenčný bod umožňujúci vykonať takéto porovnanie rovnaký pre pozorovanú situáciu a pre kontrafaktuálny scenár, pričom protisúťažnú povahu aktu treba posúdiť v čase, keď k nemu došlo (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. decembra 2012, AstraZeneca/Komisia, C-457/10 P, EU:C:2012:770, bod 110).
- 343 Z uvedeného vyplýva, tak ako uviedla generálna advokátka v bode 318 svojich návrhov, že vzhľadom na to, že cieľom kontrafaktuálneho scenára je poskytnúť realistický obraz o situácii na trhu, ktorá by vznikla v prípade neexistencie uzavretej dohody, tento scenár nemôže vychádzať

z udalostí, ktoré nastali po dátume uzavretia tejto dohody, a to práve preto, že k tomuto dátumu k týmto udalostiam nedošlo, a pokiaľ ide o okolnosti prejednávanej veci, z dôvodu existencie dohôd Krka k nim v budúcnosti nemohlo dôjsť.

- 344 Na rozdiel od kontrafaktuálneho scenára je pozorovaná situácia situáciou, ktorá zodpovedá podmienkam hospodárskej súťaže, ktoré existujú v čase uzavretia dohody a ktoré z nej vyplývajú. Táto situácia je skutočná, a tak pri jej posudzovaní nie je potrebné vychádzať z realistických hypotéz. Preto je na účely konštatovania porušenia článku 101 ZFEÚ možné pri posudzovaní tejto situácie zohľadniť udalosti, ktoré nastali po uzavretí tejto dohody. V súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 342 tohto rozsudku sú však takéto udalosti relevantné len vtedy, pokiaľ prispievajú k určeniu podmienok hospodárskej súťaže existujúcich v čase spáchania tohto porušenia, tak ako tieto priamo vyplývajú z existencie uvedenej dohody.
- 345 V prejednávanej veci Všeobecný súd v bodoch 1078 až 1103 napadnutého rozsudku zanalyzoval prístup, ktorý Komisia zvolila v spornom rozhodnutí na účely kvalifikácie dohôd o urovnaní patentového sporu medzi skupinou Servier a výrobcami generických liekov, ktorých sa toto rozhodnutie týka, a zdôraznil hypotetickú povahu tohto prístupu. Okrem toho v bodoch 1107 až 1139 tohto rozsudku uviedol, že judikatúra, podľa ktorej dohoda medzi podnikmi možno kvalifikovať ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska následku, a to z dôvodu jej potenciálnych následkov, sa prestáva uplatňovať, keď už bola táto dohoda vykonaná.
- 346 Vzhľadom na to, že skutočné následky takejto dohody na hospodársku súťaž možno pozorovať s ohľadom na udalosti, ktoré nastali po jej uzavretí, Všeobecný súd v bodoch 1122 a 1123 uvedeného rozsudku konštatoval, že by bolo paradoxné umožniť Komisii preukázať existenciu protisúťažných účinkov tým, že sa obmedzí na vykonanie kontrafaktuálnej analýzy len na základe potenciálnych následkov dohody, keď pritom platí, že jednak má táto inštitúcia k dispozícii pozorovateľné údaje, pokiaľ ide o skutočné následky tejto dohody, a jednak len v prípade existencie obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa môže byť dôkazné bremeno, ktoré nesie Komisia, pokiaľ ide o preukázanie protisúťažných následkov, odľahčené.
- 347 Všeobecný súd tým tromi hlavnými spôsobmi nerešpektoval charakteristické vlastnosti kontrafaktuálnej metódy, ktorá je vnútorne obsiahnutá v posudzovaní obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska následku, na účely uplatnenia článku 101 ZFEÚ.
- 348 V prvom rade Všeobecný súd uviedol, že posúdenie protisúťažných účinkov dohody o urovnaní Krka bolo založené na hypotetickom prístupe a neúplnom preskúmaní týchto účinkov, keďže Komisia do kontrafaktuálneho scenára nezahrnula skutočný priebeh udalostí, ktoré nastali po tejto dohode. Toto odôvodnenie Všeobecného súdu však nezohľadňuje skutočnosť, že, tak ako bolo pripomenuté v bodoch 341 až 343 tohto rozsudku, na zistenie protisúťažných účinkov dohody je potrebné použiť kontrafaktuálny scenár, ktorý je už zo svojej podstaty hypotetický, a to v tom zmysle, že k nemu nedošlo, a ktorý sa tak nemôže zakladať na skutočnostiach, ktoré nastali po uzavretí uvedenej dohody. Z uvedeného vyplýva, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri výklade a uplatnení článku 101 ods. 1 ZFEÚ a spôsobil nezákonnosť dôvodov uvedených v bodoch 1078 až 1103, 1089, 1090, 1102, 1151, 1170, 1181, 1203, 1210, 1219 až 1223 a 1227 napadnutého rozsudku.
- 349 V druhom rade, keď Všeobecný súd v bodoch 1107 až 1139 napadnutého rozsudku uviedol, že judikatúra, podľa ktorej dohoda medzi podnikmi možno kvalifikovať ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska následku, a to z dôvodu jej potenciálnych následkov, sa prestáva uplatňovať, keď už bola táto dohoda vykonaná, a to z dôvodu, že možno pozorovať skutočné

následky uvedenej dohody na hospodársku súťaž, daný súd založil svoje odôvodnenie na nedokonalom pochopení zmyslu, účelu a fungovania kontrafaktuálnej metódy, ktoré sú pripomenuté v bodoch 340 až 344 tohto rozsudku.

- 350 Je pravda, že pokiaľ ide o dohodu, ktorej vykonaním došlo k zmene počtu alebo správania podnikov, ktoré už boli prítomné na tom istom trhu, uplatnenie kontrafaktuálnej metódy môže byť z praktického hľadiska a v závislosti od skutkových okolností podobné porovnaniu medzi stavom hospodárskej súťaže medzi týmito podnikmi pred uzavretím tejto dohody na jednej strane a koordináciou medzi uvedenými podnikmi vyplývajúcou z vykonávania tejto dohody, ktorá môže byť prípadne potvrdená udalosťami, ktoré nastali po jej uzavretí, na druhej strane.
- 351 Naopak, ak dohoda nevedie k zmene, ale naopak k zachovaniu počtu alebo správania konkurenčných podnikov, ktoré sú už prítomné vnútri tohto trhu, na základe toho, že odloží alebo oddiali vstup nového konkurenta na tento trh, jednoduché porovnanie situácií konštatovaných na uvedenom trhu pred a po vykonaní tejto dohody nepostačuje na to, aby bolo možné dospieť k záveru o neexistencii protisúťažného následku. V takejto situácii totiž protisúťažný následok spočíva v nepochybnom zániku – z dôvodu uvedenej dohody – zdroja hospodárskej súťaže, ktorý je v čase uzavretia tejto dohody stále len potenciálny, keďže ho vykonáva podnik, ktorý napriek tomu, že ešte nie je na dotknutom trhu prítomný, je napriek tomu schopný ovplyvniť správanie podnikov, ktoré už sú prítomné na tomto trhu, a to z dôvodu istej hrozby svojho vstupu na tento trh.
- 352 Navyše, tak ako uviedla generálna advokátka v bode 326 svojich návrhov, rozlišovanie medzi dohodami, ktoré uzavreli podniky, podľa toho, či tieto dohody boli vykonané alebo nie, t. j. rozlišovanie, ktoré uviedol Všeobecný súd v bodoch 1107 až 1139 napadnutého rozsudku na účely kvalifikácie ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska následku, je v rozpore s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora, podľa ktorej následky obmedzujúce hospodársku súťaž môžu byť tak skutočné, ako aj potenciálne, ale musia byť dostatočne citeľné (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. júla 1969, *Völk*, 5/69, EU:C:1969:35, bod 7, ako aj z 23. novembra 2006, *Asnef-Equifax a Administración del Estado*, C-238/05, EU:C:2006:734, bod 50), a znamenalo by zníženie plnej účinnosti zákazu stanoveného v článku 101 ods. 1 ZFEÚ.
- 353 V treťom rade, tak ako bolo pripomenuté v bode 340 tohto rozsudku, cieľom kontrafaktuálnej metódy nie je predvídať, aké by bolo správanie zmluvnej strany, ak by neuzavrela dohodu so svojím konkurentom alebo konkurentmi, ale preukázať príčinnú súvislosť medzi touto dohodou a zhoršením situácie v oblasti hospodárskej súťaže na trhu, a to na základe kontrafaktuálneho scenára, ktorý napriek tomu, že je hypotetický, musí byť realistický a hodnoverný. V tejto súvislosti už Súdny dvor mal príležitosť v kontexte dohody o urovnaní patentového sporu odmenou za reverznú platbu uviesť, že jediným cieľom kontrafaktuálneho scenára je preukázať skutočné možnosti správania sa výrobcu generických liekov v prípade, že by táto dohoda nebola uzavretá. Hoci uvedený kontrafaktuálny scenár nemôže byť indiferentný k šanciam tohto výrobcu na úspech v patentovom konaní, alebo k pravdepodobnosti uzavretia menej obmedzujúcej dohody, tieto skutočnosti sú len jednými z viacerých, ktoré treba zohľadniť. V dôsledku toho subjektu, ktorý nesie dôkazné bremeno, pokiaľ ide o existenciu citeľných potenciálnych alebo skutočných účinkov na hospodársku súťaž, neprináleží, aby pri vypracovaní kontrafaktuálneho scenára urobil konečné konštatovanie týkajúce sa šance výrobcu generických liekov na úspech v patentovom spore alebo pravdepodobnosti uzavretia menej obmedzujúcej dohody [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, *Generics (UK) a i.*, C-307/18, EU:C:2020:52, body 119 až 121].

- 354 Z týchto skutočností vyplýva, že Komisia je povinná preukázať, že kontrafaktuálny scenár uvedený v rozhodnutí, v ktorom sa konštatuje existencia obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska účinku, je realistický a hodnoverný.
- 355 V prejednávanej veci bolo úlohou Všeobecného súdu overiť, či kontrafaktuálny scenár použitý Komisiou spĺňal tieto kritériá. Keďže pritom obmedzenie hospodárskej súťaže konštatované v spornom rozhodnutí spočívalo v jednoznačnom a úmyselnom odstránení zdroja potenciálnej hospodárskej súťaže vo vzťahu ku skupine Servier zo strany spoločnosti Krka, ktorá by jej konkurovala prostredníctvom svojho perindoprilu, ktorý pozostáva z kryštalickej alfa formy erbumínu chránenej patentom 947, analýza kontrafaktuálneho scenára v podstate zodpovedala analýze existencie tejto potenciálnej hospodárskej súťaže, pretože odstránenie takejto konkurencie – za predpokladu, že je preukázané – už zo svojej podstaty predstavuje dostatočne citeľný následok na túto hospodársku súťaž v zmysle judikatúry pripomenutej v bode 352 tohto rozsudku. Na účely určenia toho, či dohody Krka tým, že zakázali spoločnosti Krka vstúpiť na trhy vo Francúzsku, v Holandsku a v Spojenom kráľovstve, vyvolali preukázaný účinok na potenciálnu hospodársku súťaž, bolo potrebné v súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 101 a s tým, čo bolo pripomenuté v bode 351 tohto rozsudku, overiť, či mala Krka skutočnú a konkrétnu možnosť začleniť sa do týchto trhov v takej lehote, že by mohla vyvíjať konkurenčný tlak na skupinu Servier, a teda že hrozbu takéhoto vstupu bolo možné považovať za realistickú a hodnovernú.
- 356 Platí pritom, že v rámci toho, ako Všeobecný súd v bodoch 1142 až 1168 napadnutého rozsudku rozhodol, že Komisia nepreukázala, že ak by ustanovenie o neuvádzaní výrobkov na trh, uvedené v dohode o urovaní Krka, neexistovalo, Krka by pravdepodobne vstúpila na trhy vo Francúzsku, v Holandsku a Spojenom kráľovstve, a v bodoch 1188 až 1213 tohto rozsudku, že Komisia nepreukázala, že v prípade, že by neexistovalo ustanovenie o nenapadnutí patentov uvedené v tejto dohode, pokračovanie v konaniach o spore týkajúcom sa platnosti patentu 947 by – podľa znenia bodu 1203 uvedeného rozsudku – „pravdepodobne, ba dokonca skutočne, umožnilo, aby neplatnosť tohto patentu bola určená rýchlejšie alebo v úplnejšom rozsahu“, sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho výkladu a uplatnenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ a spôsobil nezákonnosť bodov 1147 až 1168, ako aj 1188 až 1213 napadnutého rozsudku.
- 357 Takto identifikované nesprávne právne posúdenia spôsobujú nezákonnosť celého odôvodnenia Všeobecného súdu týkajúceho sa kvalifikácie dohôd Krka ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska následku, uvedeného v bodoch 1075 až 1234 napadnutého rozsudku.
- 358 Vzhľadom na vyššie uvedené treba siedmemu odvolaciemu dôvodu vyhovieť, pričom nie je potrebné osobitne rozhodnúť o každej z častí tohto odvolacieho dôvodu, a predovšetkým o piatej časti, ktorá je založená na skreslení sporného rozhodnutia, ako aj o šiestej časti, podľa ktorej Všeobecný súd nahradil posúdenie Komisie svojím vlastným posúdením.

C. O ôsmom až jedenástom odvolacom dôvode, ktoré sa týkajú porušenia článku 102 ZFEÚ

- 359 Ôsmy a deviaty odvolací dôvod sú založené na nesprávnom právnom posúdení významu, ktorý sa na účely určenia relevantného trhu s výrobkom pripisuje cene a terapeutickému zastupiteľnosti perindoprilu. Desiaty odvolací dôvod je založený na neprípustnosti určitých dokumentov, ktoré Servier predložila v prílohe ku svojim vyjadreniam v prvostupňovom konaní. Jedenásty žalobný dôvod je založený na nesprávnom právnom posúdení, pokiaľ ide o vymedzenie trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky perindoprilu.

1. Relevantné body sporného rozhodnutia a napadnutého rozsudku

a) Sporné rozhodnutie

- 360 Komisia na účely uplatnenia článku 102 ZFEÚ najprv v spornom rozhodnutí vymedzila relevantný trh ako trh s perindoprilom, a to na základe pozorovaní uskutočnených v rokoch 2000 až 2009 vo Francúzsku, v Holandsku, Poľsku a Spojenom kráľovstve, pričom vychádzala hlavne z dvoch faktorov.
- 361 Po prvé v odôvodneniach 2445 až 2457 tohto rozhodnutia konštatovala, že spomedzi šiestnástich liekov typu ACE inhibítory, ktoré majú rovnaký spôsob účinku a podobné terapeutické indikácie a vedľajšie účinky, má perindopril určité osobitné vlastnosti, ktoré Servier vyzdvihovala v rámci svojich propagačných aktivít určených pre lekárov, s cieľom uplatňovať politiku diferenciacie vo vzťahu k ostatným liekom typu ACE inhibítory.
- 362 Po druhé Komisia v odôvodneniach 2460 až 2495, 2528 a 2546 uvedeného rozhodnutia uviedla, že prudký pokles cien ostatných liekov typu ACE inhibítory v nadväznosti na vstup generických verzií nevedol k zníženiu cien perindoprilu a výdavkov skupiny Servier na propagáciu, ktoré počas celého posudzovaného obdobia zostali stabilné, a ani k zníženiu predaných objemov perindoprilu, ktoré sa neustále zvyšovali. Tento pokles cien sa tak nepremietol do toho, že by sa dopyt po perindopriľe presunul k týmto ostatným liekom typu ACE inhibítory. Komisia z toho vyvodila záver, že vzhľadom na neexistenciu významného konkurenčného tlaku zo strany ostatných liekov typu ACE inhibítory počas tohto istého obdobia sa tak Servier mohla do značnej miery správať nezávisle od výrobcov týchto liekov. Podľa Komisie je táto situácia v ostrom kontraste so situáciou, ktorá vyplynula zo vstupu generických verzií perindoprilu na trh, v ktorého dôsledku došlo k zníženiu priemerných cien tohto lieku o 27 % vo Francúzsku, o 81 % v Holandsku, o 17 % v Poľsku a o 90 % v Spojenom kráľovstve.
- 363 Komisia ďalej v odôvodneniach 2561 až 2600 sporného rozhodnutia konštatovala, že Servier mala dominantné postavenie na trhu s perindoprilom vo Francúzsku, v Holandsku, Poľsku a Spojenom kráľovstve. Táto inštitúcia okrem toho v odôvodneniach 2601 až 2758 tohto rozhodnutia konštatovala, že Servier mala dominantné postavenie aj na trhu s technológiou týkajúcou sa aktívnej látky tohto lieku.
- 364 Komisia napokon v odôvodneniach 2759 až 2998 uvedeného rozhodnutia uviedla, že jednotná a nepretržitá stratégia skupiny Servier, ktorej cieľom bolo oddialiť vstup generických verzií perindoprilu na trh, a to okrem iného na základe nadobudnutia technológie týkajúcej sa účinnej látky tohto lieku v kombinácii s dohodami o urovaní týkajúcich sa patentu odmenou za reverznú platbu, predstavuje jediné a pokračujúce porušenie článku 102 ZFEÚ.

b) Napadnutý rozsudok

- 365 Všeobecný súd v bodoch 1367 až 1592 napadnutého rozsudku konštatoval, že Komisia nesprávne obmedzila vymedzenie relevantného trhu s výrobkom len na perindopril, pričom vylúčila ostatné lieky typu ACE inhibítory.
- 366 Po tom, čo Všeobecný súd najprv zamietol prvú výhradu skupiny Servier založenú na nezohľadnení všetkých okolností hospodárskeho kontextu, následne vyhovel výhrade založenej na nesprávnom posúdení zastupiteľnosti ostatných liekov typu ACE inhibítory vo vzťahu

k perindoprilu. V tejto súvislosti Všeobecný súd v bodoch 1418 až 1482 napadnutého rozsudku uviedol, že Komisia sa dopustila pochybenia, keď konštatovala, že medzi perindoprilom a ostatnými liekmi typu ACE inhibítory existujú terapeutické rozdiely, ďalej v bodoch 1483 až 1513 tohto rozsudku, že Komisia nepreukázala, že zotrvačnosť a vernosť lekárov predpisujúcich perindopril prispievali k obmedzeniu konkurenčného tlaku vyvíjaného ostatnými liekmi typu ACE inhibítory, v bodoch 1514 až 1540 uvedeného rozsudku, že Komisia podcenila náchylnosť pacientov liečených perindoprilom zmeniť liek, a v bodoch 1541 až 1566 tohto rozsudku, že Komisia nezohľadnila význam propagačných aktivít skupiny Servier.

- 367 Všeobecný súd napokon z dôvodov uvedených v bodoch 1567 až 1585 napadnutého rozsudku vyhovel výhrade, v ktorej Servier tvrdila, že Komisia pri určovaní relevantného trhu prikladala neprimerane veľký význam cenám. V bode 1586 tohto rozsudku konštatoval, že už nie je potrebné sa vyjadriť k výhrade skupiny Servier založenej na metodologických chybách majúcich vplyv na ekonometrickú analýzu Komisie.
- 368 Všeobecný súd v bodoch 1595 až 1608 a 1611 až 1622 uvedeného rozsudku vyhlásil za neplatné zistenia Komisie týkajúce sa existencie dominantného postavenia na trhu s perindoprilom, ako aj na trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky tohto lieku. Vzhľadom na neexistenciu správneho vymedzenia relevantného trhu s výrobkom Všeobecný súd z dôvodov uvedených v bodoch 1625 až 1632 tohto rozsudku vyhlásil zistenia uvedené v spornom rozhodnutí, týkajúce sa zneužitia dominantného postavenia pripisovaného skupine Servier, za neplatné.
- 369 So zreteľom na tieto skutočnosti Všeobecný súd zrušil článok 6 a článok 7 ods. 6 sporného rozhodnutia.

2. O ôsmom odvolacom dôvode

a) Argumentácia účastníkov konania

- 370 Vo svojom ôsmom odvolacom dôvode Komisia Všeobecnému súdu vytýka, že rozhodol, že sporné rozhodnutie priznalo pri vymedzení relevantného trhu s výrobkom neprimerane veľký význam cenám. Tento odvolací dôvod sa skladá zo šiestich častí.
- 371 V prvej, tretej a piatej časti svojho ôsmeho odvolacieho dôvodu sa Komisia v podstate kriticky vyjadruje voči posúdeniam Všeobecného súdu uvedeným v bodoch 1380 až 1405 a 1567 až 1586 napadnutého rozsudku, týkajúcim sa vymedzenia relevantného trhu.
- 372 Komisia v prvom rade tvrdí, že v bodoch 1567 až 1586 tohto rozsudku Všeobecný súd na účely tohto vymedzenia minimalizoval význam, ktorý bolo potrebné priznať cenám perindoprilu, a uprednostnil faktory týkajúce sa kvality tohto lieku. Všeobecný súd údajne nezohľadnil skutočnosť, že ceny perindoprilu zostali stabilné a že objemy predajov tohto lieku sa zvýšili, zatiaľ čo ceny ostatných liekov typu ACE inhibítory po príchode generických verzií týchto liekov prudko poklesli (v Poľsku o 28 % – 90 %, vo Francúzsku o 47 % – 58 %, v Spojenom kráľovstve o 88 % – 90 % a v Holandsku o 94 % – 97 %). Všeobecný súd vychádzal z rozlišovania medzi kvalitatívnymi a „sadzobnými“ obmedzeniami, ktoré je umelé, abstraktné, v rozpore s metódou stanovenou na vymedzenie relevantného trhu a so závermi vyplývajúcimi z rozsudku zo 6. decembra 2012, AstraZeneca/Komisia (C-457/10 P, EU:C:2012:770).

- 373 Komisia ďalej tvrdí, že Všeobecný súd pri hodnotení charakteristických vlastností dopytu po perindoprile nadhodnotil význam úlohy lekárov predpisujúcich lieky. Po prvé Všeobecný súd v bodoch 1393 až 1395 napadnutého rozsudku nesprávne uviedol, že dopyt bol určovaný iba týmito lekármi predpisujúcimi lieky, pričom nevzal do úvahy ďalšie relevantné faktory. Po druhé podľa názoru Komisie skutočnosť, že lekári predpisujúci lieky nie sú citliví na ceny, priznáva väčšiu voľnosť skupine Servier, ktorá nemusí upravovať svoje ceny na účely toho, aby presvedčila týchto lekárov, aby predpisovali jej perindopril. Všeobecný súd tým, že sa zamerlal na tlaky pôsobiace na lekárov predpisujúcich lieky, a nie na tlaky pôsobiace na skupinu Servier, nesprávne uplatnil pojem relevantný trh.
- 374 Komisia napokon tvrdí, že Všeobecný súd v bodoch 1385, 1395, 1397, 1401, 1404, 1576 až 1579 a 1584 napadnutého rozsudku nezohľadnil význam hospodárskej súťaže prostredníctvom generických verzií perindoprilu. Po konštatovaní tohto významu mal Všeobecný súd uviesť, že ostatné lieky typu ACE inhibítory nevyvíjali žiadny tlak na perindopril. Je neprirodzené usudzovať, tak ako usúdil Všeobecný súd v bode 1392 tohto rozsudku, že konkurenčný tlak vyvíjaný generickými liekmi možno zohľadniť až po ich skutočnom vstupe na trh.
- 375 V druhej, štvrtej a šiestej časti svojho ôsmeho odvolacieho dôvodu Komisia v podstate tvrdí, že odôvodnenie bodov 1392 a 1567 až 1586 napadnutého rozsudku je nedostatočné alebo rozporné.
- 376 Servier sa domnieva, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je dostatočné a neobsahuje rozpory.
- 377 Pokiaľ ide o hmotnoprávnu stránku veci, Servier a EFPIA predovšetkým tvrdia, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v porovnaní s Komisiou pripísal nižšiu hodnotu významu cenového faktora. Vo farmaceutickom sektore sa terapeutickými aspektmi zmierňuje konkurenčný tlak prostredníctvom cien. Všeobecný súd nieže nezohľadnil výrazné zníženie cien ostatných liekov typu ACE inhibítory, ale usúdil, že stabilita ceny perindoprilu nestačí na vylúčenie existencie konkurenčných tlakov na perindopril zo strany týchto ostatných liekov. Všeobecný súd nevyhlásil relevantnosť analýzy objemu predajov perindoprilu, ale len zavrhol význam, ktorý Komisia prikladala stabilite ceny tohto lieku. Okrem toho v bodoch 1499 a 1500 napadnutého rozsudku poukázal na to, že množstvá ostatných predávaných liekov typu ACE inhibítory sa tiež zvýšili, a to v prípade ramiprilu výraznejšie oproti perindoprilu. Pokiaľ ide o ziskovosť skupiny Servier, Všeobecný súd v bode 1559 tohto rozsudku konštatoval, že Komisia na účely vymedzenia relevantného trhu nikdy nevychádzala z tejto skutočnosti. Všeobecný súd vykonal celkovú analýzu konkurenčných tlakov bez toho, aby ich zoradil podľa dôležitosti.
- 378 Servier sa ďalej domnieva, že argumentácia Komisie týkajúca sa necitlivosti lekárov predpisujúcich lieky na ceny je neprípustná, pretože sa týka skutkových posúdení Všeobecného súdu. V každom prípade je táto argumentácia nedôvodná. Všeobecný súd totiž neminimalizoval faktory súvisiace s cenami, ale posúdil ich s prihliadnutím na skutočnosť, že konkurenčný tlak prostredníctvom cien obmedzovali osobitné charakteristické vlastnosti farmaceutického sektora, pričom sa nedopustil nerešpektovania funkcie vymedzenia trhu.
- 379 Napokon nie je pravda, že by Všeobecný súd vôbec nezohľadnil konkurenčný tlak, ktorý na perindopril vyvíjali generické lieky. Naopak v bode 1579 napadnutého rozsudku rozhodol, že zníženie ceny tohto lieku v dôsledku vstupu generických verzií na trh neumožňuje dospieť k záveru o neexistencii konkurenčných tlakov pred týmto vstupom. Skutočnosť, že tieto generické lieky sú najbližšími konkurentmi perindoprilu, neznamená, že ďalšie lieky typu ACE

inhibítory nevyvíjali konkurenčné tlaky na tento liek, t. j. tlaky, ktorých existenciu potvrdzujú propagačné aktivity a interná stratégia skupiny Servier, tak ako to vyplýva z bodov 1550, 1577 a 1590 tohto rozsudku.

b) Posúdenie Súdny dvorom

- 380 Na úvod treba uviesť, že v rozpore s tým, čo tvrdí Servier, argumentácia Komisie vzťahujúca sa na okolnosť, že voľba lekárov, pokiaľ ide o predpisovanie lieku, sa menej riadi hladiskami súvisiacimi s cenou tohto lieku než hladiskami terapeutickými povahy, sa netýka skutkových posúdení zo strany Všeobecného súdu, ale právnej kvalifikácie týchto posúdení. Cieľom tejto argumentácie je totiž spochybníť tak odôvodnenie, ako aj právne kritériá, na základe ktorých Všeobecný súd konštatoval, že Komisia v spornom rozhodnutí priznala pri vymedzení relevantného trhu príliš veľký význam cenám perindoprilu. Námietku neprípustnosti založenú na čiastočnej neprípustnosti ôsmeho odvolacieho dôvodu preto treba zamietnuť.
- 381 Pokiaľ ide o hmotnoprávne posúdenie tohto odvolacieho dôvodu, treba pripomenúť, že určenie relevantného trhu v rámci uplatnenia článku 102 ZFEÚ v zásade predchádza posúdeniu prípadnej existencie dominantného postavenia dotknutého podniku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. februára 1973, Europemballage a Continental Can/Komisia, 6/72, EU:C:1973:22, bod 32), ktorého cieľom je vymedziť okruh, vnútri ktorého sa má posúdiť otázka, či sa tento podnik môže správať do značnej miery nezávisle od svojich konkurentov, zákazníkov a spotrebiteľov [pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. novembra 1983, Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin/Komisia, 322/81, EU:C:1983:313, bod 37, ako aj z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 127].
- 382 Určenie relevantného trhu predpokladá po prvé definovanie trhu s výrobkami a po druhé jeho geografický trh (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. februára 1978, United Brands a United Brands Continentaal/Komisia, 27/76, EU:C:1978:22, body 10 a 11).
- 383 Pokiaľ ide o trh s výrobkami, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že pojem relevantný trh predvída, že účinná hospodárska súťaž môže existovať medzi výrobkami alebo službami, ktoré sú jeho súčasťou, čo predpokladá dostatočný stupeň zastupiteľnosti na účely rovnakého použitia medzi všetkými výrobkami alebo službami tvoriacimi súčasť toho istého trhu. Zastupiteľnosť alebo nahraditeľnosť alebo sa neposudzuje len vzhľadom na objektívne vlastnosti predmetných výrobkov a služieb. Je takisto potrebné zohľadniť podmienky hospodárskej súťaže a štruktúru dopytu a ponuky na trhu (rozsudok z 23. januára 2018, F. Hoffmann-La Roche a i., C-179/16, EU:C:2018:25, bod 51, ako aj citovaná judikatúra).
- 384 Z týchto skutočností vyplýva, že posúdenie zastupiteľnosti dvoch výrobkov sa neobmedzuje len na určenie toho, či sú tieto výrobky z funkčného hľadiska spôsobilé uspokojiť rovnakú potrebu, ale vyžaduje si aj to, aby sa určilo, či sú z ekonomického hľadiska tieto výrobky v skutočnosti efektívne zastupiteľné. Ekonomickú zastupiteľnosť medzi dvomi výrobkami možno konštatovať vtedy, ak zmeny v ich relatívnych cenách vedú k presunu predaja z jedného výrobku na druhý. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že tak ako vyplýva z bodu 13 oznámenia o definícii trhu, uvedeného v bode 2 tohto rozsudku, na ktoré Všeobecný súd poukázal v bode 1384 napadnutého rozsudku, z ekonomického hľadiska platí, že substituťnosť dopytu predstavuje najbezprostrednejšiu a najúčinnnejšiu disciplinárnu silu pôsobiacu na dodávateľov daného výrobku. Posúdenie tejto substituťnosti v podstate spočíva v ohodnotení krížovej pružnosti dopytu vo vzťahu k cene, pričom sa určí, či spotrebiteľia výrobku, pri ktorom dôjde k miernemu, ale trvalému zvýšeniu cien, prejdú na substituťné výrobky.

- 385 V prejednávanej veci Všeobecný súd v bode 1404 napadnutého rozsudku konštatoval relatívnu nepružnosť dopytu po perindoprile v porovnaní s cenou ostatných liekov typu ACE inhibítory a v bode 1573 tohto rozsudku zdôraznil, že Servier túto skutkovú okolnosť nespochybnila. Táto skutková okolnosť je založená na pozorovaní uvedenom v odôvodneniach 2460 až 2495 sporného rozhodnutia, že napriek prudkému poklesu cien liekov typu ACE inhibítory určených na rovnaké terapeutické použitie ako perindopril zostala cena perindoprilu stabilná a objemy jeho predaja sa počas referenčného obdobia zvýšili.
- 386 Všeobecný súd však v bodoch 1574 až 1586 napadnutého rozsudku v podstate konštatoval, že skutočnosť, že dopyt po perindoprile zostal napriek prudkému poklesu cien iných liekov typu ACE inhibítory stabilný, „neumožňuje dospieť k záveru o neexistencii konkurenčných tlakov kvalitatívnej a necenovej povahy“ až do príchodu generických verzií perindoprilu, a to z toho dôvodu, že predovšetkým vzhľadom na osobitosti farmaceutického sektora sa hospodárska súťaž nezakladá len na cenách, ale aj na kvalite liekov, uznávanou lekármi predpisujúcimi lieky, najmä prostredníctvom propagačných akcií výrobcov ostatných liekov typu ACE inhibítory. V bode 1584 tohto rozsudku z toho Všeobecný súd vyvodil, že Komisia v spornom rozhodnutí prikladala pri definovaní relevantného trhu s výrobkom neprimerane veľký význam cenovému faktoru.
- 387 Treba však zdôrazniť, že na účely definície relevantného trhu nie sú cena a predané množstvo výrobku vyjadrením osobitného druhu hospodárskej súťaže, ktorú by bolo možné postaviť do protikladu k hospodárskej súťaži, ktorá závisí od kvality tohto výrobku alebo od úsilia vynaloženého na zabezpečenie jeho obchodnej propagácie. Naopak ekonomická zastupiteľnosť odráža všetky charakteristické vlastnosti predmetných výrobkov, a to vrátane vlastností týkajúcich sa ich nákladov na propagáciu, ako aj ich inherentnej alebo vnímanej kvality. Motivácia dodávať kvalitný výrobok totiž v konečnom dôsledku závisí od ochoty spotrebiteľa za túto kvalitu zaplatiť, a to bez ohľadu na skutočnosť, že, tak ako správne uviedol Všeobecný súd, sa dopyt po liekoch riadi viac voľbou lekárov predpisujúcich lieky ako voľbou ich pacientov a že pacienti vo všeobecnosti nehradia celú cenu – bez ohľadu na to, či je táto cena regulovaná – z dôvodu toho, že sa uplatňujú rôzne mechanizmy zdravotného poistenia.
- 388 Z toho vyplýva, že bez ohľadu na osobitné charakteristické vlastnosti farmaceutického sektora súvisiace s uplatniteľnou právnou úpravou, úlohou lekárov predpisujúcich lieky a uhrádzaním cien liekov prostredníctvom mechanizmov poistenia sa ekonomická zastupiteľnosť medzi liekmi musí skúmať s ohľadom na presuny predajov medzi liekmi určenými na rovnakú terapeutickú indikáciu, vyplývajúce zo zmien v relatívnych cenách týchto liekov. Konštatovanie neexistencie takejto zastupiteľnosti svedčí o existencii samostatného trhu, a to bez ohľadu na jeho príčiny, či už ide o inherentnú kvalitu lieku či liekov patriacich na tento trh alebo propagačné úsilie vynakladané ich výrobcami.
- 389 Tieto úvahy navyše Všeobecný súd riadne zohľadnil, keď v bodoch 1380 až 1398 napadnutého rozsudku uviedol zásady uplatniteľné na vymedzenie relevantného trhu s výrobkami vo farmaceutickom sektore. Po prvé totiž v bode 1386 tohto rozsudku uviedol, že „osobitosti, ktorými sa vyznačujú mechanizmy hospodárskej súťaže vo farmaceutickom sektore, nespôsobujú irelevantnosť cenových faktorov pri posúdení konkurenčných tlakov, ale tieto faktory treba posúdiť v ich vlastnom kontexte“. Po druhé sa v bode 1390 uvedeného rozsudku vyjadril tak, že „okolnosť, že cenový konkurenčný tlak je vo farmaceutickom sektore značne oslabený..., môže odôvodniť vymedzenie úzkych trhov“, a v bode 1391 tohto rozsudku uviedol, že keď „skupina výrobkov nie je významne vystavená konkurenčným tlakom iných výrobkov, takže túto skupinu možno považovať za tvoriacu relevantný trh výrobkov, potom druh alebo povaha faktorov, ktoré

túto skupinu výrobkov chránia pred akýmkoľvek významným konkurenčným tlakom, má iba obmedzený význam, keďže zistenie neexistencie takýchto konkurenčných tlakov umožňuje dospieť k záveru, že podnik, ktorý má dominantné postavenie na takto definovanom trhu, je schopný zasiahnuť do záujmov spotrebiteľov na tomto trhu tým, že zneužívajúcim správaním bráni zachovaniu efektívnej hospodárskej súťaže“.

- 390 Všeobecný súd si tak zákonite zjavne protirečil a nerešpektoval tieto vyššie uvedené zásady, keď v bodoch 1399 až 1405 a 1574 až 1586 napadnutého rozsudku rozhodol, že relatívna nepružnosť dopytu po perindopriľe vo vzťahu k cene nie je celkom relevantná na účely určenia relevantného trhu, pretože je ju možné vysvetliť alebo odôvodniť kvalitou tohto lieku a významom propagačného úsilia jeho výrobcu. Všeobecný súd sa tak dopustil nesprávneho právneho posúdenia a spôsobil nezákonnosť bodov 1399 až 1405 a 1574 až 1586 tohto rozsudku.
- 391 Ôsmemu odvolaciemu dôvodu preto treba vyhovieť v celom rozsahu.

3. O deviatom a desiatom odvolacom dôvode

- 392 Vo svojom deviatom odvolacom dôvode Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 1418 až 1566 napadnutého rozsudku označil analýzu správ o terapeutickú zastupiteľnosť tohto lieku vo vzťahu k ostatným liekom typu ACE inhibítory, na účely určenia trhu s perindopriľom, za nesprávnu. Vo svojom desiatom odvolacom dôvode Komisia vytýka Všeobecnému súdu to, že v bodoch 1461 až 1463 tohto rozsudku uznal prípustnosť určitých dokumentov, ktoré Servier predložila v prílohe ku svojim vyjadreniam v prvostupňovom konaní s cieľom spochybníť posúdenie týchto správ o terapeutickú zastupiteľnosť Komisiou.
- 393 Vzhľadom na odpoveď na ôsmy odvolací dôvod, z ktorej vyplýva, že konštatovanie Všeobecného súdu uvedené v bode 1585 napadnutého rozsudku – podľa ktorého Komisia na základe analýzy zastupiteľnosti výrobkov zameranej na ekonomické hľadiská týkajúce sa cien nesprávne rozhodla, že perindopriľ a ostatné lieky typu ACE inhibítory nie sú zastupiteľné –, obsahuje protirečivé odôvodnenie, nie je potrebné rozhodnúť o deviatom a desiatom odvolacom dôvode, keďže tieto ďalšie odvolacie dôvody sa vzťahujú na terapeutickú zastupiteľnosť týchto liekov.

4. O jedenástom odvolacom dôvode

a) Argumentácia účastníkov konania

- 394 Svojím jedenástym odvolacím dôvodom Komisia Všeobecnému súdu vytýka to, že v bodoch 1611 až 1622 napadnutého rozsudku rozhodol, že definícia trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky perindopriľu a konštatovanie existencie dominantného postavenia skupiny Servier na tomto trhu sú nesprávne. Všeobecný súd údajne vychádzal výlučne z nesprávností, ktoré zistil vo vzťahu k definícii trhu s perindopriľom. Komisia v tejto súvislosti uvádza tri výhrady.
- 395 V rámci prvej výhrady tvrdí, že tieto dva trhy, hoci aj sú susediace, majú odlišné charakteristické vlastnosti, a to tak na strane ponuky, ako aj na strane dopytu. V dôsledku toho Všeobecný súd nemohol v bode 1615 napadnutého rozsudku tvrdiť, že vyhlásenie definície trhu s perindopriľom za neplatnú musí mať automaticky za dôsledok neplatnosť definície trhu s technológiou týkajúcou sa tohto lieku, a implicitne aj konštatovanie dominantného postavenia skupiny Servier na tomto

trhu. Všeobecný súd na podporu týchto úvah nesprávne uviedol, že z odôvodnení 2648 až 2651 sporného rozhodnutia vyplýva, že dopyt po technológii týkajúcej sa účinnej látky perindoprilu vyplýva z dopytu po perindopriľe. Tieto odôvodnenia totiž neobsahujú nič, na základe čoho by sa dalo domnievať, že dopyt po technológii týkajúcej sa účinnej zložky perindoprilu závisí od definície trhu s týmto liekom.

- 396 V rámci druhej výhrady Komisia tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 1618 až 1621 napadnutého rozsudku rozhodol, že v spornom rozhodnutí nebolo možné existenciu dominantného postavenia skupiny Servier na trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky perindoprilu vyvodiť na základe prejavov tohto postavenia na trhu, a to vzhľadom na to, že podľa toho, ako rozhodol Všeobecný súd, tento posledný uvedený trh sa neobmedzoval len na perindopril. Keďže sú totiž tieto dva trhy odlišné, konštatovanie dominantného postavenia skupiny Servier na prvom uvedenom trhu nezávisí od existencie jej dominantného postavenia na druhom uvedenom trhu.
- 397 V rámci tretej výhrady Komisia vytýka Všeobecnému súdu to, že nezohľadnil analýzu trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky perindoprilu, ktorá je uvedená v spornom rozhodnutí, konkrétne v odôvodneniach 2632 až 2647, pokiaľ ide o charakteristické vlastnosti dopytu, a v odôvodneniach 2671 až 2757, pokiaľ ide o dominantné postavenie skupiny Servier na tomto trhu. Všeobecný súd tak neodpovedal na žalobné dôvody, ktoré mu boli predložené.
- 398 Servier reaguje tak, že tento odvolací dôvod je ako celok neúčinný, pretože sa v ňom vytýka posúdenie vzťahujúce sa na definíciu trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej zložky perindoprilu, pričom však Všeobecný súd sa k tejto otázke nevyjadril. V rozpore s tým, čo tvrdí Komisia, totiž Všeobecný súd nerozhodol o definícii tohto trhu, ale nesúhlasil so zisteniami uvedenými v spornom rozhodnutí, pokiaľ ide o existenciu dominantného postavenia skupiny Servier na tomto trhu, a to z dôvodu nesprávnosti v definícii trhu s perindoprilom ako liekom.
- 399 Okrem toho uvedený odvolací dôvod nemôže viesť k zrušeniu napadnutého rozsudku, keďže Komisia nenapadla body 1627 až 1631 tohto rozsudku, na ktorých je založený výrok uvedeného rozsudku. Z týchto bodov vyplýva, že Všeobecný súd uviedol na jednej strane to, že „neexistencia dominantného postavenia skupiny Servier na jedinom trhu [s perindoprilom] sama osebe spochybňuje existenciu zneužitia dominantného postavenia vytýkaného skupine Servier“ na trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky perindoprilu, a na druhej strane to, že v spornom rozhodnutí sa neuvádza žiadne správanie tohto podniku, ktorého protiprávnosť by bola nezávislá od jeho údajného dominantného postavenia na trhu s perindoprilom.
- 400 Servier navyše tvrdí, že všetky tri výhrady Komisie sú neúčinné a nie sú vecne podložené.
- 401 Prvá výhrada sa týka skutkových omylov a skresľuje napadnutý rozsudok, keďže Všeobecný súd sa v bode 1615 tohto rozsudku obmedzil na konštatovanie, že Komisia v spornom rozhodnutí použila definíciu trhu s perindoprilom na účely analýzy trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky tohto lieku.
- 402 Rovnako je aj druhá výhrada založená na skreslení bodov 1618 a 1619 napadnutého rozsudku, v ktorých Všeobecný súd zdôraznil, že v spornom rozhodnutí neboli preskúmané obidva predmetné trhy nezávisle od seba. Z oddielu 7.2.1.2.3 tohto rozhodnutia naopak vyplýva, že dopyt po technológii týkajúcej sa účinnej látky perindoprilu je odvodený od dopytu po

perindoprile. Komisia vychádzala z dominantného postavenia skupiny Servier na trhu s týmto liekom, keď vyvodila záver o existencii dominantného postavenia tohto podniku na trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky uvedeného lieku.

403 Pokiaľ ide o tretiu výhradu, táto je neúčinná, keďže Komisia nespochybnila posúdenie Všeobecného súdu, podľa ktorého sa nesprávnosti majúce vplyv na definíciu trhu s perindoprilom prejavili v definícii trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej zložky tohto lieku. Servier dodáva, že Komisia sa obmedzuje len na to, že namieta neposkytnutie odpovede na žalobný dôvod, pričom nespresnila, o aký žalobný dôvod ide.

b) Posúdenie Súdnym dvorom

404 V bode 1615 napadnutého rozsudku Všeobecný súd rozhodol, že pokiaľ ide o definíciu trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky perindoprilu, zo sporného rozhodnutia vyplýva, že „že dopyt po [tejto] technológii... sa odvodzuje od dopytu po finálnom perindopriľe (odôvodnenia 2648 až 2651 [tohto rozhodnutia])“ a že „Komisia teda použila nesprávne vymedzenie relevantného trhu, ktoré zohľadnila v prípade trhu hotových výrobkov, v rámci svojej analýzy trhu s technológiou, predovšetkým pokiaľ ide o posúdenie dopytu na tomto trhu“.

405 Zo znenia odôvodnení 2648 až 2651 sporného rozhodnutia však vyplýva, že hoci Komisia konštatovala, že dopyt po technológii týkajúcej sa účinnej látky perindoprilu sa odvodzuje od dopytu po tomto lieku, v odôvodnení 2649 tohto rozhodnutia tiež zdôraznila, že táto charakteristická vlastnosť neznamená, že podmienky dopytu po tejto technológii presne odrážajú podmienky dopytu po perindopriľe.

406 Na základe týchto skutočností Komisia v odôvodnení 2651 uvedeného rozhodnutia konštatovala, že vzhľadom na relatívnu nepružnosť dopytu po perindopriľe bol dopyt po technológii týkajúcej sa účinnej látky tohto lieku pravdepodobne rovnako nepružný. Z týchto skutočností vyplýva, že v rozpore s tým, čo vyplýva z formulácie bodu 1615 napadnutého rozsudku, skutočnosti, ktoré sú uvedené v odôvodneniach 2648 až 2651 sporného rozhodnutia, pokiaľ ide o charakteristické vlastnosti dopytu po technológii týkajúcej sa účinnej zložky perindoprilu, nie sú založené na definícii trhu s perindoprilom ako takého, ale na väzbách, ktoré existujú medzi dopytom po tejto technológii a dopytom po uvedenom lieku, keďže tieto dva výrobky sa dopĺňajú, pričom prvý z nich je vstupným prvkom používaným na výrobu druhého.

407 Hoci je teda pravda, že Všeobecný súd v bode 1615 napadnutého rozsudku len čiastočne a nesprávne opísal obsah sporného rozhodnutia, keď sa vyjadril v tom zmysle, že Komisia zadefinovala trh s technológiou týkajúcou sa účinnej látky perindoprilu tak, že len prevzala definíciu trhu s týmto liekom, v bode 1616 tohto rozsudku daný súd rozsah tohto pochybenia obmedzil, keď uviedol, že „ako... tvrdí Komisia, vo svojej analýze trhu s technológiou použila pre vymedzenie tohto trhu aj iné skutočnosti, najmä analýzu zastupiteľnosti na strane ponuky (odôvodnenia 2657 a nasl. [sporného] rozhodnutia)“.

408 Preto bez ohľadu na vyššie uvedené pochybenie prvá výhrada Komisie, ktorou táto v podstate namieta skreslenie sporného rozhodnutia spočívajúce v tom, že Všeobecný súd nezohľadnil rozdiely medzi obidvomi tržmi tak na strane ponuky, ako aj na strane dopytu, nie je dôvodná.

409 Napokon v bodoch 1617 až 1619 napadnutého rozsudku Všeobecný súd konštatoval, že na účely posúdenia žalobného dôvodu založeného na tom, že Komisia sa dopustila pochybení pri preukázaní existencie dominantného postavenia skupiny Servier na tomto trhu, nie je potrebné

sa vyjadrovať k správnosti či nesprávnosti vymedzenia trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky perindoprilu, a to z dôvodu, že Komisia v rámci toho, ako konštatovala dominantné postavenie skupiny Servier na trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky perindoprilu, „určujúcim spôsobom vychádzala“ z vymedzenia trhu s týmto liekom. V bode 1621 tohto rozsudku Všeobecný súd vyvodil dôsledky zo svojho posúdenia nesprávnosti definície trhu s perindoprilom. Uviedol, že Komisia nemohla preukázať, že Servier mala dominantné postavenie na trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky tohto lieku, a v dôsledku toho v bode 1622 uvedeného rozsudku konštatoval, že treba vyhovieť žalobnému dôvodu založenému na pochybeniach, ktorých sa Komisia dopustila pri preukázaní existencie dominantného postavenia skupiny Servier na trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky perindoprilu.

- 410 Z bodov 380 až 390 tohto rozsudku pritom vyplýva, že samotné posúdenie Všeobecného súdu týkajúce sa nesprávnosti definície trhu s perindoprilom vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Treba preto konštatovať, že posúdenia Všeobecného súdu uvedené v bodoch 1611 až 1622 napadnutého rozsudku, týkajúce sa dominantného postavenia skupiny Servier na trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky perindoprilu, sú založené na nesprávnej premise a z tohto dôvodu sú nezákonné. Keďže tieto posúdenia mali priamy vplyv na bod 3 výroku napadnutého rozsudku, ktorým Všeobecný súd zrušil sporné rozhodnutie v rozsahu, v akom sa v ňom konštatovalo porušenie článku 102 ZFEÚ, ktorého sa dopustila Servier, jedenástemu odvolaciemu dôvodu treba vyhovieť.

D. Záver k odvolaniu

- 411 Vzhľadom na to, že sa vyhovel prvému až ôsmemu odvolaciemu dôvodu, ako aj jedenástemu odvolaciemu dôvodu, treba v súlade s návrhmi Komisie zrušiť body 1 až 3 výroku napadnutého rozsudku, ktorými Všeobecný súd zrušil po prvé článok 4 sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa v ňom konštatuje účasť skupiny Servier na dohodách Krka, po druhé článok 6 tohto rozhodnutia, v ktorom sa konštatuje porušenie článku 102 ZFEÚ, ktorého sa dopustila Servier, a po tretie článok 7 ods. 4 písm. b) a článok 7 ods. 6 uvedeného rozhodnutia, ktoré stanovujú výšku pokuty uloženej skupine Servier za porušenia uvedené v článkoch 4 a 6 tohto rozhodnutia.

VIII. O dôsledkoch zrušenia napadnutého rozsudku

- 412 V súlade s článkom 61 prvým odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie môže Súdny dvor v prípade zrušenia rozhodnutia Všeobecného súdu buď sám vydať konečný rozsudok, ak to stav konania dovoľuje, alebo vrátiť vec Všeobecnému súdu na rozhodnutie.
- 413 V prejednávanej veci, pokiaľ ide o žalobné dôvody, v ktorých sa navrhuje zrušenie článku 4 sporného rozhodnutia týkajúceho sa porušenia článku 101 ZFEÚ, Súdny dvor sa domnieva, že stav konania nedovoľuje rozhodnúť vo veci v celom rozsahu. V druhej časti svojho deviateho žalobného dôvodu totiž Servier tvrdí, že Komisia sa dopustila viacerých nesprávnych posúdení, keď dohodu Krka o prevode a o poskytnutí licencie kvalifikovala ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa. Ako pritom vyplýva z bodu 307 tohto rozsudku, Všeobecný súd vyhlásil túto kvalifikáciu za neplatnú len z toho dôvodu, že s touto kvalifikáciou nesúhlasil vo vzťahu k dohode o urovnaní a licenčnej dohode Krka, pričom však o tejto druhej časti meritórne nerozhodol. Je preto potrebné vrátiť vec Všeobecnému súdu, aby rozhodol o druhej časti deviateho žalobného dôvodu.

- 414 Pokiaľ ide o žalobné dôvody, v ktorých sa navrhuje zrušenie článku 6 sporného rozhodnutia, týkajúceho sa porušenia článku 102 ZFEÚ, z odpovede na ôsmy odvolací dôvod vyplýva, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že Komisia nesprávne obmedzila definíciu relevantného trhu na trh s perindoprilom. Všeobecný súd konštatoval, že toto posúdenie postačuje na to, aby sa štrnástemu žalobnému dôvodu vyhovel bez toho, aby bolo potrebné rozhodnúť o jeho prvej časti, v ktorej Servier namietala viacero nezrovnalostí majúcich vplyv na ekonometrickú analýzu Komisie. Keďže Všeobecný súd nerozhodol o tejto prvej časti, stav konania v tejto súvislosti nedovoľuje, aby sám Súdny dvor vydal konečný rozsudok.
- 415 Okrem toho z odpovede na jedenásty odvolací dôvod, uvedenej v bodoch 404 až 410 tohto rozsudku, vyplýva, že Všeobecný súd samostatne nepreskúmal šestnásty a sedemnásty žalobný dôvod skupiny Servier, ktoré smerovali proti definícii trhu s technológiou týkajúcou sa účinnej látky perindoprilu a existencii dominantného postavenia skupiny Servier na tomto trhu, ale jednoducho len prebral dôvody, ktoré ho viedli k tomu, že vyhovel štrnástemu žalobnému dôvodu skupiny Servier založenému na pochybení pri definovaní trhu s perindoprilom. Stav konania teda nedovoľuje vydať konečný rozsudok, a preto je potrebné vrátiť vec Všeobecnému súdu, aby tento rozhodol o žalobných dôvodoch týkajúcich sa porušenia článku 102 ZFEÚ.
- 416 V tejto súvislosti Komisia vyzvala Súdny dvor, aby Všeobecnému súdu vrátil vec s tým, že v nej má rozhodnúť v inom rozhodovacom zložení, než v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok.
- 417 V každom prípade platí, že v súlade s článkom 216 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu ak Súdny dvor zruší rozsudok komory, vec môže byť pridelená inej komore zasadajúcej s rovnakým počtom sudcov, pričom toto rozhodnutie prináleží predsedovi Všeobecného súdu. V tejto súvislosti už Súdny dvor mal príležitosť zdôrazniť, že vrátenie veci rozhodovaciemu zloženiu zostavenému odlišným spôsobom ako rozhodovacie zloženie, ktorému bolo zverené prvé preskúmanie veci, nemôže byť v rámci práva Únie považované za všeobecnú povinnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. júla 2008, Chronopost a La Poste/UFEX a i., C-341/06 P a C-342/06 P, EU:C:2008:375, bod 57). Návrhu Komisie tak nemožno vyhovieť.
- 418 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba vec vrátiť Všeobecnému súdu, aby rozhodol o druhej časti deviateho žalobného dôvodu skupiny Servier, ktorý sa týka kvalifikácie dohody Krka o prevode a o poskytnutí licencie ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, o štrnástom až sedemnástom žalobnom dôvode, ktoré sa týkajú porušenia článku 102 ZFEÚ, a o subsidiárnych žalobných dôvodoch, ktorých cieľom je spochybniť výšku pokuty.

IX. O žalobe na Všeobecnom súde

- 419 V rámci svojej žaloby Servier v prvej časti svojho deviateho žalobného dôvodu spochybňuje kvalifikáciu dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa. Svojím desiatym žalobným dôvodom spochybňuje kvalifikáciu dohody o urovnaní Krka a dohody Krka o prevode a o poskytnutí licencie ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska následku.

420 Predovšetkým vzhľadom na skutočnosť, že tieto žalobné dôvody boli kontradiktórne prejednané pred Všeobecným súdom a že ich preskúmanie si nevyžaduje prijatie žiadneho dodatočného opatrenia na zabezpečenie priebehu konania alebo na vykonanie dokazovania, Súdny dvor sa domnieva, že stav konania dovoľuje vydať vo veci konečné rozhodnutie, pokiaľ ide o prvú časť deviateho žalobného dôvodu, ako aj desiaty žalobný dôvod.

A. O prvej časti deviateho žalobného dôvodu

1. Argumentácia účastníkov konania

421 V prvej časti svojho deviateho žalobného dôvodu skupina Servier spochybňuje kvalifikáciu dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa a v tejto súvislosti uvádza päť výhrad. Tvrdí po prvé to, že „rozhodnutie skresľuje skutkové okolnosti tým, že konštatuje, že Krka bola schopná v krátkom čase vstúpiť na trhy“, po druhé, že „rozhodnutie skresľuje zámery strán a sledované ciele, ktoré pritom boli legitímne“, po tretie, že „rozhodnutie nesprávne kvalifikuje dohody o rozdelení trhu“, po štvrté, že „obsah dohôd neodôvodňuje kvalifikáciu obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, ale naopak preukazuje ich zákonnosť“, a po piate, že „rozhodnutie nesprávne kvalifikuje dohody ako obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa napriek tomu, že ich obmedzujúce následky boli hypotetické“. Súdnemu dvoru prináleží rozhodnúť, či konštatovanie Komisie o porušení, ktoré predstavuje rozdelenie trhov s perindoprilom prostredníctvom dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka, je založené na nesprávnom právnom a skutkovom posúdení, ktoré Servier uvádza v rámci týchto piatich výhrad.

422 Komisia proti tejto argumentácii namieta.

2. Posúdenie Súdnym dvorom

423 Na úvod treba pripomenúť, že existenciu porušenia pravidiel hospodárskej súťaže možno správne posúdiť iba vtedy, ak nepriame dôkazy, na ktoré sa odvoláva napadnuté rozhodnutie, nie sú posudzované jednotlivo, ale v ich súhrne, s prihliadnutím na vlastnosti relevantného tovarového trhu (rozsudok zo 14. júla 1972, Imperial Chemical Industries/Komisia, 48/69, EU:C:1972:70, bod 68). Rozsah preskúmania zákonnosti stanovený v článku 263 ZFEÚ sa vzťahuje na všetky časti rozhodnutí Komisie týkajúcich sa konaní o uplatnení článkov 101 a 102 ZFEÚ, ktorých hĺbkové právne aj vecné preskúmanie treba vykonať s ohľadom na dôvody predložené účastníkmi konania (rozsudky z 11. septembra 2014, CB/Komisia, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 44, ako aj z 21. januára 2016, Galp Energía España a i./Komisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 72).

424 V tejto súvislosti platí, že hoci sa prvá časť deviateho žalobného dôvodu člení na päť výhrad, všetky tvrdenia uvádzané skupinou Servier v tomto kontexte, sa týkajú buď otázky, či bola Krka v čase uzavretia dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka potenciálnym konkurentom skupiny Servier, a to bez ohľadu na po sebe nasledujúce neúspechy v súdnych konaniach, ktoré mala Krka pri svojich snahách o dosiahnutie vyhlásenia neplatnosti patentu 947, alebo otázky, či tieto dohody, posudzované ako celok, predstavovali dohodu o rozdelení trhu, na ktorú sa vzťahuje kvalifikácia obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Treba zdôrazniť, že táto argumentácia skupiny Servier, ktorá je špecifická pre dohodu o urovnaní

a licenčnú dohodu Krka, sa prekrýva s argumentáciou uvedenou v rámci jej štvrtého žalobného dôvodu, ktorý sa týka inherentnej zákonnosti dohôd o zmierlivom urovaní sporu týkajúcich sa patentov a licenčných dohôd na patenty.

- 425 V súlade s tým, čo bolo rozhodnuté v bode 131 tohto rozsudku, treba v prvom rade overiť, a to v rozsahu, v akom Servier nastolila túto otázku pred Všeobecným súdom, či Komisia mohla oprávnené kvalifikovať dohody Krka ako obmedzenie potenciálnej hospodárskej súťaže vykonávanej vo vzťahu ku skupine Servier zo strany spoločnosti Krka. Na tento účel treba preskúmať, či v čase uzavretia dohody o urovaní a licenčnej dohody Krka existovali skutočné a konkrétne možnosti, že Krka vstúpi na trh s perindoprilom a bude konkurovať skupine Servier. Toto preskúmanie si vyžaduje určenie toho, či Krka podnikla dostatočné kroky, ktorými by sa dalo preukázať, že bola pevne rozhodnutá, ako aj schopná vstúpiť na trh v takej lehote, aby mohla vyvíjať konkurenčný tlak na skupinu Servier, a tiež overenie toho, či neexistujú prípadné neprekonateľné prekážky tohto vstupu, pričom platí, že konštatovanie potenciálnej hospodárskej súťaže môže byť prípadne potvrdené dodatočnými skutočnosťami.
- 426 Ak to tak je, potom bude v druhom rade potrebné v súlade s tým, čo bolo rozhodnuté v bode 107 tohto rozsudku, určiť, či dohoda o urovaní a licenčná dohoda Krka predstavovali dohodu o rozdelení trhu, ktorá obmedzovala hospodársku súťaž z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ, tak ako to Komisia konštatovala v spornom rozhodnutí. Na tento účel bude potrebné preskúmať ciele týchto dohôd, ako aj hospodárske prepojenie, ktoré medzi nimi podľa sporného rozhodnutia existovalo. Konkrétnejšie bude potrebné posúdiť, či prevod hodnoty zo strany skupiny Servier v prospech spoločnosti Krka prostredníctvom licenčnej dohody Krka bol dostatočne významný na to, aby stimuloval Krka k tomu, aby súhlasila s tým, že si so skupinou Servier rozdelí vnútroštátne trhy s perindoprilom, a súčasne aby upustila, hoci aj len dočasne, od vstupu na hlavné trhy skupiny Servier za protihodnotu v podobe záruky, že bude môcť predávať svoju generickú verziu perindoprilu na svojich vlastných hlavných trhoch bez toho, aby jej hrozilo riziko, že proti nej Servier podá žaloby pre porušovanie práv. Napokon, v rozsahu, v akom Servier nastoluje túto otázku relevantným spôsobom, bude potrebné zohľadniť úmysly strán dohôd Krka, pokiaľ tieto môžu prispieť k zisteniu objektívnych cieľov, ktoré tieto dohody sledovali.

a) O potenciálnej hospodárskej súťaži vo vzťahu ku skupine Servier zo strany spoločnosti Krka

- 427 Podľa odôvodnení 1672 až 1700 sporného rozhodnutia bola Krka prvým výrobcom generických liekov, ktorý ohrozil postavenie skupiny Servier na trhu s perindoprilom. Tieto dva podniky už boli skutočnými konkurentmi na trhoch v Českej republike, Litve, Maďarsku, Poľsku a Slovinsku, kde už Krka začala predávať generickú verziu perindoprilu. Na ďalších vnútroštátnych trhoch v rámci Únie bola Krka potenciálnym konkurentom skupiny Servier. Krka pripravovala svoj vstup na tieto ďalšie trhy konkrétnymi a dostatočnými krokmi, pričom okrem iného získala povolenia na uvedenie na trh vo Francúzsku, v Holandsku, ako aj Spojenom kráľovstve, a už mala k dispozícii výrobok pripravený na uvedenie na trh. Na niektorých z týchto ďalších trhov využívala spoluprácu obchodných partnerov. Komisia v odôvodnení 1685 tohto rozhodnutia konštatovala, že z mnohých listinných dôkazov predchádzajúcich rozhodnutiu EPÚ z 27. júla 2006 vyplýva, že Krka bola v tom čase presvedčená, že bude mať úspech v sporoch medzi spoločnosťou Krka alebo jej obchodnými partnermi a skupinou Servier vo veci platnosti patentov 340 a 947.

- 428 Podľa sporného rozhodnutia tak Krka už pred uzavretím dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka konkurovala skupine Servier na niektorých vnútroštátnych trhoch a pokiaľ ide o trhy, na ktorých ešte nebola prítomná, na tieto bola nielenže schopná vstúpiť v krátkom čase, ale bola aj pevne rozhodnutá tak urobiť. Vzhľadom na tieto skutočnosti bolo možné spoločnosť Krka považovať za potenciálneho konkurenta skupiny Servier.
- 429 Servier nespochybňuje tieto skutočnosti ako také, aj keď uvádza, že stratégia spoločnosti Krka „sa zameriavala na trhy strednej a východnej Európy, a nie na trhy západnej Európy“. Servier tvrdí, že Komisia sa nemohla domnievať, že v čase uzavretia dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka bolo možné spoločnosť Krka stále považovať za jej potenciálneho konkurenta. Servier v podstate Komisii vytyka to, že skreslila zámery strán, a osobitne spoločnosti Krka, keď odmietla akceptovať, že sériové neúspechy v súdnych konaniach, ktoré mala táto spoločnosť, ju presvedčili o tom, že patent 947 je platný, a že je teda pre ňu výhodnejšie rokovať so skupinou Servier s cieľom získať licenciu na tento patent na jej hlavných trhoch. Tieto neúspechy v súdnych konaniach, ktoré mala Krka a ktoré vyplývali z rozhodnutia EPÚ z 27. júla 2006 a z rozhodnutia High Court z 3. októbra 2006, predstavovali neprekonateľnú prekážku vstupu tohto podniku na hlavné trhy skupiny Servier v krátkom čase. Interný dokument spoločnosti Krka z 13. septembra 2006 preukazuje, že v dôsledku rozhodnutia EPÚ z 27. júla 2006 tento podnik zmenil stratégiu, keď sa rozhodol upustiť od uvedenia svojho perindoprilu, zloženého z kryštalickej alfa formy erbumínu chránenej patentom 947, na trh, s cieľom pustiť sa do vývoja takej formy tohto lieku, ktorá neporušuje práva.
- 430 Skupina Servier okrem toho pripomína, že po prvé bola bezprostredne po rozhodnutí EPÚ z 27. júla 2006 kontaktovaná spoločnosťou Krka, ktorá chcela nadniest možnosť patentovej licencie vo vzťahu k určitým vnútroštátnym trhom, a po druhé, že v Spojenom kráľovstve podala proti spoločnosti Krka návrh na začatie konania pre porušenie patentov 340 a 947 spolu s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia v podobe zákazu. Hoci Krka podala protinávrh na vyhlásenie neplatnosti týchto patentov, podľa skupiny Servier mala len malý záujem na týchto sporových žalobách, ktoré boli navyše nákladné a rizikové.
- 431 V prejednávanej veci s cieľom určiť, či Servier opodstatnene tvrdí, že z dôvodu rozhodnutia EPÚ z 27. júla 2006 a rozhodnutia High Court z 3. októbra 2006 už Krka nebola schopná, a ani pevne rozhodnutá vstúpiť na hlavné trhy skupiny Servier, a teda už nepredstavovala zdroj potenciálnej hospodárskej súťaže, treba pripomenúť, že existencia patentu, ktorý chráni výrobný postup účinnej zložky, ktorý sa stal voľným, sa nemôže sama osebe považovať za neprekonateľnú prekážku a nebráni tomu, aby sa za potenciálneho konkurenta výrobcu dotknutého originálneho lieku považoval výrobca generických liekov, ktorý má v skutočnosti pevné rozhodnutie, ako aj schopnosť vstúpiť na trh a ktorý sa svojimi krokmi ukazuje byť pripravený spochybniť platnosť tohto patentu a prevziať riziko, že pri svojom vstupe na trh bude čeliť žalobe o porušovaní práv z patentu podanej majiteľom tohto patentu [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 46]. Napokon, tak ako bolo uvedené v bode 132 tohto rozsudku, pokiaľ medzi nimi stále prebiehajú súdne spory týkajúce sa platnosti predmetného patentu, je potrebné preskúmať všetky relevantné skutočnosti predtým, ako sa dospeje k záveru, že majiteľ patentu a takýto výrobca generických liekov nie sú potenciálnymi konkurentmi.
- 432 Pokiaľ totiž ide o pevné rozhodnutie spoločnosti Krka pokračovať vo svojom úsilí o uvedenie jej perindoprilu na trh, ako aj o otázku, či neúspechy v súdnych konaniach, ktoré mala Krka, predstavovali neprekonateľnú prekážku jej vstupu v takej lehote, že by to mohlo predstavovať konkurenčný tlak na skupinu Servier na jej hlavných trhoch v zmysle judikatúry pripomenutej v bode 101 tohto rozsudku, z dôkazov citovaných Komisiou v odôvodneniach 1686 až 1691

sporného rozhodnutia vyplýva, že ani rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006, a napokon ani rozhodnutie High Court z 3. októbra 2006 neprivedli spoločnosť Krka k tomu, aby prestala vyvíjať úsilie vstúpiť na tieto trhy. Okrem toho počas tohto obdobia, tak ako vyplýva z odôvodnení 1687 a 1700 sporného rozhodnutia, ktoré Servier nespochybňuje, sa spoločnosti Krka podarilo v septembri 2006 dosiahnuť v Maďarsku zamietnutie návrhu skupiny Servier na nariadenie predbežných opatrení, týkajúceho sa patentu 947, pričom Krka už na maďarskom trhu uvádzala na trh svoj perindopril zložený z kryštalickej alfa formy erbumínu, chránenej patentom 947.

- 433 Konkrétne v odôvodneniach 1687 a 1688 sporného rozhodnutia Komisia uviedla dokumenty, z ktorých naopak vyplýva, že Krka sa kriticky vyjadrovala voči rozhodnutiu EPÚ z 27. júla 2006 a bola rozhodnutá nerezignovať naň. Zo svedeckej výpovede zamestnanca spoločnosti Krka, citovanej *in extenso* v odôvodneniach 895 a 1688 tohto rozhodnutia okrem iného vyplýva, že „osobitne nám vadí, že toto konanie bolo diskriminačné voči priemyslu generických výrobkov, a nedovolíme, aby im to tak ľahko prešlo“. Takéto vyjadrenie vyhlásené v mene spoločnosti Krka vyvracia tvrdenie skupiny Servier, že Krka upustila od spochybňovania platnosti patentu 947 s cieľom môcť vstúpiť na hlavné trhy skupiny Servier. Okrem toho konkrétne úkony, ktoré Krka uskutočnila po rozhodnutí EPÚ z 27. júla 2006, potvrdzujú, že táto spoločnosť neakceptovala platnosť tohto patentu, pretože naďalej spochybňovala jeho platnosť na EPÚ a 1. a 8. septembra 2006 podala protinávhrhy na vyhlásenie neplatnosti patentov 947 a 340 v rámci konaní o porušení práv, ktoré boli začaté na návrh skupiny Servier v Spojenom kráľovstve.
- 434 Okrem toho sa v žiadnom dokumente pochádzajúcom z obdobia uzavretia dohody o urovaní a licenčnej dohody Krka neuvádza, že by rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 a rozhodnutie High Court z 3. októbra 2006 zmenili vnímanie platnosti patentu 947 spoločnosťou Krka tak, že by ju privedli k tomu, aby sa vzdala svojich plánov uvádzať na trh svoj vlastný perindopril. Predovšetkým interný dokument spoločnosti Krka z 13. septembra 2006, na ktorý poukazuje skupina Servier a podľa ktorého malo dôjsť k ukončeniu činnosti spoločnosti Krka týkajúcej sa perindoprilu, a to v prospech prác na vývoji takej verzie tohto lieku, ktorá neporušuje práva, nemožno vykladať tak, že odzrkadľuje strategické rozhodnutie vedúcich predstaviteľov spoločnosti Krka. Ako totiž zdôraznila Komisia v odôvodnení 1687 sporného rozhodnutia, tento interný dokument sa obmedzuje na zachytenie stanovísk vyjadrených na operačných stretnutiach v rámci oddelenia pre výskum a vývoj tohto podniku, pričom to, ako tento dokument vykladá Servier, je v každom prípade dementované skutočnosťou, že Krka pokračovala vo výrobe svojho perindoprilu, ktorý je zložený z kryštalickej alfa formy erbumínu chránenej patentom 947, ako o tom svedčia tie isté interné dokumenty spoločnosti Krka, tak ako to uviedla Komisia v poznámke pod čiarou 2260 tohto rozhodnutia. V každom prípade so zreteľom na opačné dôkazy, na ktoré sa odvoláva Komisia v odôvodneniach 1686 až 1691 uvedeného rozhodnutia, tento interný dokument presvedčivo nepreukazuje, že by Krka – tak ako to tvrdí Servier – definitívne upustila od toho, že by s týmto perindoprilom vstúpila na hlavné trhy skupiny Servier v nadväznosti na rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006. Tieto dôkazy totiž objektívne potvrdzujú, že Krka mala naďalej schopnosť vstúpiť na hlavné trhy skupiny Servier, ako aj úmysel na ne vstúpiť.
- 435 Pokiaľ ide o to, že Servier Komisii vytýka, že „skreslila“ zámery strán, treba pripomenúť, že Komisia v odôvodneniach 1688 a 1690 sporného rozhodnutia uznala, že Krka už v nadväznosti na rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 nebola tak pevne presvedčená o sile svojho postavenia v spore a že práve v reakcii na toto rozhodnutie Krka z vlastnej iniciatívy kontaktovala skupinu Servier s cieľom zvážiť možnosť, že by jej Servier udelila licenciu na patent 947 vo vzťahu k určitým geografickým trhom.

- 436 Ani to, že k tomuto kontaktovaniu došlo z vlastnej iniciatívy spoločnosti Krka, však nepreukazuje, že táto spoločnosť upustila od toho, že bude konkurovať skupine Servier na hlavných trhoch skupiny Servier prostredníctvom svojho perindoprilu, ktorý je zložený z kryštalickej alfa formy erbumínu chránenej patentom 947. Ako totiž vyplýva z dôkazov uvedených Komisiou v odôvodneniach 912 a 1688 sporného rozhodnutia, Krka si bola vedomá toho, že Servier pristal na rokovanie s ňou v nadväznosti na rozhodnutie EPÚ z 27. júla 2006 z toho dôvodu, že predstavovala „vážnu hrozbu“ pre skupinu Servier, ktorá „sa domnievala, že Krka mala v rámci námietkového konania pred EPÚ a v rámci konania o zrušenie v Spojenom kráľovstve jedny z najlepších a najkomplexnejších dôkazov“. Z toho vyplýva, že existencia sporu medzi spoločnosťou Krka a skupinou Servier, týkajúceho sa platnosti patentu 947, ktorý bol predmetom konaní prebiehajúcich na EPÚ a v Spojenom kráľovstve a ktoré tieto dva podniky považovali za závažné, predstavuje dodatočný nepriamy dôkaz o tom, že medzi nimi existoval vzťah potenciálnej hospodárskej súťaže [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 52], pričom táto hospodárska súťaž bola navyše spôsobilá stať sa skutočnou v takej lehote, že by to mohlo viesť k vyvíjaniu konkurenčného tlaku na skupinu Servier v zmysle judikatúry citovanej v bode 101 tohto rozsudku. Tak je to nevyhnutne v prípade, keď existencia tejto hospodárskej súťaže skutočne ovplyvnila obchodné správanie skupiny Servier tak, že ju priviedla k udeleniu licencie spoločnosti Krka na jej hlavných trhoch.
- 437 Okrem toho tvrdenie skupiny Servier založené na tom, že rokovania o udelení licencie boli iniciované spoločnosťou Krka, zamieňa na jednej strane zámary spoločnosti Krka pre prípad, že by rokovania neboli úspešné, a na druhej strane obchodné ciele, ktoré Krka sledovala v rámci týchto rokovaní. Iba prvé uvedené sú pritom relevantné na posúdenie existencie potenciálnej hospodárskej súťaže medzi skupinou Servier a spoločnosťou Krka v čase podpísania dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka. Údajne legitímne obchodné ciele, ktoré Krka sledovala v rámci uvedených rokovaní, boli relevantné len na posúdenie cieľa týchto dohôd.
- 438 V tejto súvislosti totiž treba pripomenúť, že uzavretie dohody medzi viacerými podnikmi pôsobiacimi na rovnakej úrovni výrobného reťazca, z ktorých niektoré nie sú prítomné na dotknutom trhu, predstavuje silný nepriamy dôkaz existencie konkurenčného vzťahu medzi uvedenými podnikmi [rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 55, ako aj citovaná judikatúra].
- 439 Ak by pritom skutočnosť, že Krka rokovala so skupinou Servier s cieľom uzavrieť také dohody, akými sú dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka, stačila na preukázanie toho, že Krka už nebola pevne odhodlaná konkurovať skupine Servier prostredníctvom svojho perindoprilu, ktorý je zložený z kryštalickej alfa formy erbumínu chránenej patentom 947, či dokonca že existovala neprekonateľná prekážka takéhoto vstupu na hlavné trhy skupiny Servier, a to bez ohľadu na existenciu objektívnych dôkazov ako sú tie, ktoré Komisiou uviedla v odôvodneniach 1686 až 1691 sporného rozhodnutia, znamenalo by to, že – v rozpore s judikatúrou uvedenou v predchádzajúcom bode – rozhodnutie podniku rokovať a následne uzavrieť dohodu s iným podnikom pôsobiacim na rovnakej úrovni výrobného reťazca s cieľom nahradiť hospodársku súťaž na základe zásluh spoluprácou by mohlo mať za následok to, že tento podnik už nebol potenciálnym konkurentom subjektu, s ktorým chcel vstúpiť do zmluvného vzťahu. Ak to bolo tak, úmyselné rozhodnutie podniku uskutočňovať obchodnú politiku spočívajúcu v uzavretí dohody s protisúťažným cieľom by mohlo spôsobiť, že by sa táto dohoda vyhla zákazu uvedenému v článku 101 ods. 1 ZFEÚ a zbavila tak toto ustanovenie podstatnej časti jeho potrebného účinku.

- 440 Vzhľadom na vyššie uvedené argumentácia skupiny Servier neumožňuje vyvrátiť konštatovanie, ktoré Komisia uviedla v odôvodnení 1700 sporného rozhodnutia a podľa ktorého bola Krka v čase uzavretia dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka potenciálnym konkurentom skupiny Servier.
- 441 Argumentáciu skupiny Servier týkajúcu sa potenciálnej hospodárskej súťaže zo strany spoločnosti Krka preto treba zamietnuť.

b) O existencii dohody o rozdelení trhu

- 442 V rámci druhej výhrady Servier tvrdí, že Komisia nesprávne konštatovala, že cieľom dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka bolo rozdeliť si trhy so spoločnosťou Krka.
- 443 Servier v prvom rade tvrdí, že tieto dohody boli uzavreté z dôvodu uznania platnosti patentu 947 a ich cieľom bolo nájsť riešenie sporov medzi ňou a spoločnosťou Krka. Krka totiž nemohla uvádzať svoj perindopril na trh z dôvodu patentu 947 a rozhodnutia EPÚ z 27. júla 2006.
- 444 Touto argumentáciou sa však skupina Servier v podstate obmedzuje na zopakovanie svojich tvrdení založených na údajnom uznaní platnosti patentu, ktoré sa týkajú neexistencie potenciálnej hospodárskej súťaže zo strany spoločnosti Krka a existencie dohody o rozdelení trhu. Tieto tvrdenia už pritom boli odmietnuté, a to z dôvodov uvedených v bodoch 427 až 440 a 178 až 184 tohto rozsudku.
- 445 Servier v druhom rade spochybňuje existenciu dohody o rozdelení trhu, v zmysle ktorej sa Krka údajne vzdala vstupu na hlavné trhy skupiny Servier výmenou za vytvorenie faktického duopolu na hlavných trhoch spoločnosti Krka. Podľa skupiny Servier z ustanovení dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka vyplýva, že každá z týchto dohôd mala legitímny cieľ. Konkrétne sa na základe ničoho nemožno domnievať, že by licenčná dohoda Krka mala takýto duopol vytvoriť. Naopak mnohé dokumenty pochádzajúce z obdobia uzavretia dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka preukazujú, že hospodárska súťaž medzi týmito dvomi podnikmi bola intenzívna. Komisia v odôvodneniach 1724 a 1728 sporného rozhodnutia nesprávne uviedla, že Servier sa v licenčnej dohode Krka zaviazala neuviesť na hlavné trhy spoločnosti Krka tretieho konkurenta. Okrem toho Servier tvrdí, že sporné rozhodnutie skresľuje dokument z 29. septembra 2005, zmieneny okrem iného v odôvodnení 849 tohto rozhodnutia, v ktorom zamestnanec spoločnosti Krka poukázal na „spoločnú činnosť s cieľom kontrolovať trh“.
- 446 Servier popiera, že by licenčná dohoda Krka mohla stimulovať Krka k prijatiu obmedzení hospodárskej súťaže stanovených v dohode o urovnaní Krka. Aj keby táto licenčná zmluva predstavovala stimul na zmierlivé urovanie, takáto okolnosť podľa jej názoru sama osebe nepostačuje na konštatovanie porušenia článku 101 ZFEÚ, pretože zo zámerov zmluvných strán vyplýva, že tieto dohody sledovali legitímne ciele. Okrem toho Komisia v odôvodnení 1738 tohto rozhodnutia odhadla zisky, ktoré mohla Krka získať na základe uzavretia tejto licenčnej dohody, na desať miliónov eur, pričom však minimalizovala jej pozitívne účinky na hospodársku súťaž, a to z dôvodu uvedeného v odôvodnení 1833 tohto rozhodnutia, že „nie je jasné, v akom rozsahu dohoda o urovnaní Krka v skutočnosti posilnila situáciu hospodárskej súťaže v členských štátoch, na ktoré sa vzťahovala licencia, keďže Krka už uviedla svoj perindopril na trh v piatich z týchto členských štátov pred uzavretím dohody [o urovnaní Krka]“. Servier tiež zdôrazňuje, že aj po uzavretí týchto dohôd mala Krka naďalej možnosť slobodne vstupovať na hlavné trhy skupiny Servier s výrobkom, ktorý neporušuje práva.

- 447 Pokiaľ sa Servier odvoláva na údajnú „legitímnosť“ ustanovení dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka, treba na úvod pripomenúť, že hoci objektívne ciele, ktoré dohody sledujú vo vzťahu k hospodárskej súťaži, sú nepochybne relevantné pre posúdenie ich prípadného cieľa spočívajúceho v obmedzení hospodárskej súťaže, skutočnosť, že zúčastnené podniky konali bez úmyslu vylúčiť, obmedziť alebo skresliť hospodársku súťaž, a skutočnosť, že sledovali určité legitímne ciele, nie sú rozhodujúce na účely uplatnenia článku 101 ods. 1 ZFEÚ (rozsudok z 21. decembra 2023, *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, bod 167 a citovaná judikatúra). Platí teda, že skutočnosť, že obchodná stratégia – spočívajúca v tom, že podniky pôsobiace na rovnakej úrovni výrobného reťazca medzi sebou rokujú o takýchto dohodách s cieľom ukončiť spor týkajúci sa platnosti patentu – je z pohľadu týchto podnikov logická a racionálna, nijako nepreukazuje, že uskutočňovanie tejto stratégie je odôvodnené z hľadiska práva hospodárskej súťaže.
- 448 Okrem toho je nepochybne pravda, tak ako bolo uvedené v bode 226 tohto rozsudku, že dohody o zmierlivom urovnaní patentového sporu, ako aj licenčné dohody spojené s takýmito dohodami, môžu byť uzavreté s legitímnym cieľom a úplne legálne na základe toho, že strany uznávajú platnosť predmetného patentu. Napokon platí, že orgány verejnej moci podporujú uzatváranie dohôd o urovnaní, keďže tieto umožňujú úspory z hľadiska zdrojov, a sú teda na prospech širokej verejnosti [rozsudok z 30. januára 2020, *Generics (UK) a i.*, C-307/18, EU:C:2020:52, bod 79]. Rovnako platí, že tak ako správne uvádza Servier vo svojej žalobe, je nepopierateľné, že licenčná dohoda umožňujúca výrobcovi generických liekov vstúpiť na určité trhy, ktoré sú uzavreté pre hospodársku súťaž z dôvodu existencie patentu, môže mať hypoteticky na týchto trhoch pozitívne účinky na hospodársku súťaž.
- 449 Ako však vyplýva z judikatúry uvedenej v bode 226 tohto rozsudku, skutočnosť, že dohody sledujú cieľ, ktorý *in abstracto* môže byť legitímny, nemôže viesť k tomu, že sa tieto dohody vyhnú uplatneniu článku 101 ZFEÚ, ak sa ukáže, že cieľom uvedených dohôd je aj rozdelenie trhov alebo uskutočnenie iných obmedzení hospodárskej súťaže. Okrem toho ako bolo pripomenuté v bodoch 178 až 184 tohto rozsudku, skutočnosť, že dohoda má právnu formu, ktorá je v zásade legitímna, a že podmienky tejto dohody neodhaľujú zjavný protisúťažný cieľ, nie je sama osebe rozhodujúca pre otázku, či táto dohoda vedie k porušeniu článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Každá dohoda sa totiž musí posudzovať vzhľadom na jej konkrétny obsah a jej hospodársky kontext, a predovšetkým s ohľadom na situáciu na dotknutom trhu.
- 450 V prejednávanej veci pritom tvrdenia, ktoré Servier uviedla v rámci svojho deviateho žalobného dôvodu a ktoré sa týkajú obsahu dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka, po prvé neberú do úvahy skutočnosť, že prepojenie medzi týmito dohodami je také, že bolo nevyhnutné skúmať ich ustanovenia nie izolovane, ale ako tvoriace jeden celok. Po druhé tieto tvrdenia nezohľadňujú skutočnosť, že licenčná dohoda Krka oprávňovala spoločnosť Krka na to, aby uvádzala na trh svoj perindopril, ktorý je zložený z kryštalickej alfa formy erbumínu chránenej patentom 947, na svojich hlavných trhoch, ktorých sa porušenie článku 101 ods. 1 ZFEÚ, ktoré bolo konštatované v spornom rozhodnutí, netýka, pričom však dohoda o urovnaní zakazovala spoločnosti Krka uvádzať tento liek na hlavné trhy skupiny Servier, ktorých sa toto porušenie týka.
- 451 Pokiaľ ide o väzby medzi dohodou o urovnaní Krka a licenčnou dohodou Krka, zo znenia týchto dohôd a z okolností ich uzavretia, tak ako ich Komisia uviedla v odôvodnení 1703 sporného rozhodnutia, jasne vyplýva, že z ekonomického hľadiska sú tieto dohody prepojené v tom zmysle, že, tak ako uviedla Komisia v odôvodnení 1702 tohto rozhodnutia, jednu nebolo možné uzavrieť bez druhej. Toto prepojenie navyše potvrdzujú listinné dôkazy, na ktoré Komisia poukazuje v odôvodneniach 1746 a 2103 sporného rozhodnutia a z ktorých vyplýva, že Krka sa domnievala,

že licenčná dohoda Krka bola podmienkou pre prijatie jej záväzku, že nevstúpi na hlavné trhy skupiny Servier, keďže obmedzenia stanovené dohodou o urovnaní spoločnosti Krka boli nevyhnutné na získanie tejto licencie. Vzhľadom na to, že Servier sa bez toho, aby spochybnila existenciu tohto prepojenia ako takého, snaží spochybniť analýzu týchto dohôd, ktorú vykonala Komisia na základe argumentácie, v ktorej sa tieto dohody skúmajú samostatne, s cieľom preukázať údajnú legitímnosť ich obsahu, platí, že táto argumentácia je založená na nesprávnej premise. Z toho tiež vyplýva, tak ako bolo uvedené v bode 195 tohto rozsudku, a v rozpore s argumentáciou skupiny Servier, že bez ohľadu na to, či bola úroveň poplatku stanoveného v licenčnej dohode Krka primeraná so zreteľom na trhové podmienky, práve prístup na jej hlavné trhy bez rizika porušovania práv viedol spoločnosť Krka k tomu, aby upustila od predaja svojho perindoprilu, ktorý je zložený z kryštalickej alfa formy erbumínu chránenej patentom 947, na hlavných trhoch skupiny Servier.

- 452 Okrem toho tvrdenie skupiny Servier, ktoré je založené na údajnom pozitívnom účinku licenčnej dohody Krka na hlavné trhy spoločnosti Krka, je vyvrátené skutočnosťou, že táto dohoda sa nevzťahuje na hlavné trhy skupiny Servier, pričom tieto sú jedinými trhmi, ktorých sa týka porušenie článku 101 ods. 1 ZFEÚ konštatované v spornom rozhodnutí. Tento pozitívny účinok, za predpokladu, že by bol preukázaný, by mal totiž pozitívny dopad na hospodársku súťaž len na hlavných trhoch spoločnosti Krka. V každom prípade platí, že hoci udelenie licencie na určitých trhoch za protihodnotu v podobe záväzku príjemcu tejto licencie upustiť od napádania platnosti patentu jeho zmluvného partnera, pokiaľ ide o tieto isté trhy, sa – s výhradou posúdenia jeho špecifického obsahu a hospodárskeho kontextu – môže považovať za legitímne z hľadiska hospodárskej súťaže, inak je tomu v prípade, že súbor dohôd umožňuje tomuto príjemcovi bez rizika porušovania práv vstúpiť na určité geografické trhy, pričom mu zakazuje vstúpiť na iné trhy.
- 453 Takýto súbor dohôd v zásade znamená rozdelenie týchto trhov, a teda obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, ktoré nemôže byť relativizované ani kompenzované prípadnými pozitívnymi účinkami či účinkami podporujúcimi hospodársku súťaž na akomkoľvek trhu. Komisii pritom neprináleží v rámci jej posudzovania týkajúceho sa existencie prípadného obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa skúmať účinky dohody alebo správania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2023, *European Superleague Company*, C-333/21, EU:C:2023:1011, body 159 a 166, ako aj citovanú judikatúru).
- 454 Okrem toho, ako Komisia vysvetlila v odôvodnení 1745 sporného rozhodnutia, práve z dôvodu, že licenčná dohoda Krka a povinnosť neporušovať práva, ktorá vyplýva z dohody o urovnaní Krka, sa nevzťahujú na rovnaké vnútroštátne trhy, táto licenčná dohoda podľa jej názoru nebola legitímna, ale skôr predstavovala pre spoločnosť Krka dôležitý ekonomický stimul, aby prijala obmedzenia stanovené v dohode o urovnaní Krka, a teda aby si tieto trhy geograficky rozdelila so skupinou Servier. Toto riešenie v podobe niečo za niečo (*quid pro quo*) je tak z hospodárskeho hľadiska porovnateľné s prevodom hodnoty v zmysle judikatúry pripomenutej v bode 104 tohto rozsudku. Na účely overenia opodstatnenosti tejto analýzy treba v súlade s touto judikatúrou posúdiť, či je tento prevod hodnoty zo strany skupiny Servier v prospech spoločnosti Krka možné vysvetliť výlučne záujmom skupiny Servier a spoločnosti Krka na tom, aby si nekonkurovali na základe zásluh.
- 455 V tejto súvislosti, tak ako bolo pripomenuté v bodoch 427 a 428 tohto rozsudku, Krka nielenže už predávala svoj perindopril na niektorých zo svojich hlavných trhoch, ale okrem toho bola popredu vo vzťahu k potenciálnym konkurentom skupiny Servier, pokiaľ ide o jej plány na uvádzanie generickej verzie perindoprilu na trh predovšetkým vo Francúzsku a v Spojenom kráľovstve, ktoré sú dvomi z hlavných trhov skupiny Servier. Navyše z údajov týkajúcich sa predaja

perindoprilu, uvedených okrem iného v odôvodneniach 2273 až 2401 sporného rozhodnutia vyplýva, že cena, za ktorú Servier predávala tento liek na trhoch vo Francúzsku, v Holandsku a Spojenom kráľovstve, bola oveľa vyššia ako cena, za ktorú Krka predávala svoj perindopril na trhu v Poľsku. Za týchto okolností bolo podnecovanie zo strany skupiny Servier na oddialenie vstupu tohto lieku na jej hlavné trhy zjavné a napokon nebolo spochybnené.

- 456 Pokiaľ ide o otázku, či Komisia mohla oprávnene konštatovať, že licenčná dohoda Krka predstavovala protihodnotu za dohodu o urovnaní Krka, treba v prvom rade pripomenúť, že licenčná dohoda Krka výlučne a neodvolateľne poskytovala práva vyplývajúce z patentu 947 v prospech spoločnosti Krka na hlavných trhoch tejto spoločnosti, a to bez ohľadu na možnosť, ktorú si Servier vyhradila, tiež využívať tieto práva, a to priamo alebo prostredníctvom svojich dcérskych spoločností, alebo prostredníctvom len jednej tretej osoby v každej krajine. Z tohto zmluvného usporiadania vzťahov vyplýva, že na každom z týchto trhov bola – s výnimkou skupiny Servier, jej dcérskych spoločností alebo ňou určenej tretej osoby – Krka jediným podnikom schopným uvádzať perindopril, ktorý je zložený z kryštalickej formy alfa erbumínu chránenej patentom 947, na trh bez toho, aby jej hrozilo, že sa dopustí porušovania práv vyplývajúcich z tohto patentu.
- 457 Ďalej, tak ako zdôraznila Komisia v odôvodneniach 1721, 1724, 1728 až 1730 a 1819 sporného rozhodnutia, skutočnosť, že sa Servier vzdala práva namietať proti tomu, aby Krka na hlavných trhoch Krka uvádzala na trh generickú verziu perindoprilu, skutočne z ekonomického hľadiska predstavuje prevod hodnoty v prospech spoločnosti Krka. Vďaka takémuto riešeniu v podobe niečo za niečo (*quid pro quo*) si Servier aj Krka mohli na svojich príslušných hlavných trhoch udržať priaznivejšie postavenie, pričom skupine Servier sa podarilo odstrániť potenciálnu konkurenciu vyplývajúcu zo vstupu perindoprilu spoločnosti Krka, ktorý je zložený z kryštalickej formy alfa erbumínu chránenej patentom 947, na jej hlavné trhy a Krka získala istotu, že bude môcť uvádzať tento liek na svoje vlastné hlavné trhy bez rizika porušovania práv.
- 458 V tejto súvislosti Servier poukazuje na skutočnosť, že Komisia minimalizovala pozitívny účinok licenčnej dohody Krka na hospodársku súťaž na hlavných trhoch spoločnosti Krka, ako aj výhodu, ktorú táto licenčná dohoda predstavovala pre tento podnik, keďže Krka už pôsobila na piatich z týchto trhov. Servier z toho vyvodzuje, že istota, ktorú nadobudla Krka, spočívajúca v tom, že bude môcť uvádzať svoj perindopril, ktorý je zložený z kryštalickej alfa formy erbumínu chránenej patentom 947, bez rizika porušovania práv, bola podľa odôvodnenia samotnej Komisie jedinou výhodou, ktorú Krka získala z tejto dohody, a tvrdí, že táto výhoda nepostačovala na stimulovanie spoločnosti Krka k tomu, aby upustila od vstupu na hlavné trhy skupiny Servier. Z dôkazov uvádzaných Komisiou v odôvodneniach 913 a 1748 sporného rozhodnutia však vyplýva, že samotná Krka 4. augusta 2009 Komisii oznámila, a to v odpovedi na žiadosť tejto inštitúcie o poskytnutie informácií, že „obetovala“ hlavné trhy skupiny Servier, ktoré „boli pre Krka menej významné“, „výmenou za bezprostredný vstup na trhy strednej a východnej Európy“. Zo skutočností uvedených v spise predloženom Súdnu dvoru tak vyplýva, že takto poskytnutá perspektíva spoločnosti Krka, že bude jediným výrobcom generickej verzie perindoprilu na jej hlavných trhoch, bola z subjektívneho hľadiska spoločnosti Krka – napriek tomu, že by od vstupu na hlavné trhy skupiny Servier neupustila v prípade, že by jej nebola udelená licencia vzťahujúca sa na jej vlastné hlavné trhy – výhodnejšia ako perspektíva súdnych konaní na hlavných trhoch skupiny Servier, vo vzťahu ku ktorým platí, že by hrozilo, že budú nákladné, ich výsledok bol neistý a v prípade dosiahnutia úspechu by boli na prospech všetkým výrobcom generických liekov, tak ako to Komisia konštatovala v odôvodneniach 844, 874, 914, 1759 a 1763 sporného rozhodnutia.

- 459 Pokiaľ ide o tvrdenie skupiny Servier, že existenciu faktického duopolu na hlavných trhoch spoločnosti Krka vyvracia skutočnosť, že dcérska spoločnosť skupiny Servier alebo ňou oprávnená tretia osoba mali možnosť vstúpiť na hlavné trhy spoločnosti Krka, treba konštatovať, že tak ako bolo uvedené v bode 232 tohto rozsudku, Komisia dospela k záveru o existencii „faktického“ duopolu, a nie „právneho“ duopolu, a že v každom prípade sa Servier vzdala svojho právneho monopolu, keď sa zaviazala, že si ho na výhradnom základe rozdelí so spoločnosťou Krka. Pokiaľ ide o to, že Servier poukazuje na intenzívnu hospodársku súťaž existujúcu na týchto trhoch medzi spoločnosťou Krka a skupinou Servier, treba zdôrazniť, že Komisia síce v odôvodneniach 1728 a 1744 sporného rozhodnutia nepoprela existenciu určitého stupňa hospodárskej súťaže, no presný stupeň hospodárskej súťaže na týchto trhoch je irelevantný, pretože nemení nič na tom, že Servier sa nevyhnutne vzdala podielov na trhoch, a tak aj časti svojho zisku, v prospech spoločnosti Krka.
- 460 Napokon, pokiaľ ide o otázku, či prevod hodnoty, ktorý je uvedený v bode 457 tohto rozsudku, bol dostatočne významný na to, aby spoločnosť Krka stimuloval k uzavretiu dohody o urovnaní Krka, z odôvodnenia 1738 sporného rozhodnutia vyplýva, že samotná Krka odhadla hospodársku hodnotu, ktorú Servier takto previedla za protihodnotu v podobe svojho záväzku upustiť od vstupu na hlavné trhy tohto podniku, na približne desať miliónov eur počas obdobia troch rokov. Tento odhad sa ukázal byť spoľahlivým, pretože tak ako vyplýva z informácií uvedených v spise, citovaných v poznámke pod čiarou 4112 tohto rozhodnutia, počas doby platnosti dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka dosiahol zisk spoločnosti Krka z predaja perindoprilu len na trhoch v Maďarsku, Poľsku a Českej republike sumu desať miliónov eur. Aj keby sa pritom od tejto sumy desať miliónov eur odpočítali sumy ročného poplatku, ktorý má Krka platiť skupine Servier na základe licenčnej dohody Krka, nič to nemení na tom, že takýto významný prevod hodnoty zo strany skupiny Servier na spoločnosť Krka nemožno vysvetliť žiadnou inou protihodnotou zo strany spoločnosti Krka než jej záväzkom nekonkurovať skupine Servier na jej hlavných trhoch.
- 461 Treba dodať, že žiadne z ďalších konkrétnejších tvrdení uvádzaných skupinou Servier nevyvracia konštatovanie Komisie, podľa ktorého dohoda o urovnaní a licenčná dohoda Krka vytvorili rozdelenie trhu, ktoré predstavuje obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.
- 462 Podľa názoru skupiny Servier Komisia v odôvodnení 1747 sporného rozhodnutia nesprávne dospela k záveru, že „geografický rozsah licencie udelennej spoločnosti Krka nemožno vysvetliť rozdielmi medzi patentmi na týchto územiach“, pretože v skutočnosti takéto rozdiely existovali, keďže Krka už v čase udelenia tejto licencie uskutočnila vstup na viacero trhov, na ktoré sa vzťahuje uvedená licencia, čo ju vystavilo konkrétnemu a bezprostrednému riziku toho, že proti nej budú podané žaloby porušovanie práv. V rámci tejto argumentácie Servier podceňuje relevantnosť prípadných rozdielov, ktoré môžu existovať, pokiaľ ide o patentovú situáciu, medzi geografickými trhmi.
- 463 Ako totiž správne uvádza Komisia v odôvodnení 1754 sporného rozhodnutia, takéto rozdiely sú na účely posúdenia legitímnosti geografického rozsahu licencie z hľadiska hospodárskej súťaže relevantné len vtedy, ak sa týkajú úrovne objektívneho rizika vyhlásenia neplatnosti patentu alebo patentov, ktoré sú predmetom udelennej licencie, na každom z týchto trhov. Vysvetľuje sa to tým, že nie je legitímne „obetovať“ určité trhy, a to na úkor hospodárskej súťaže na týchto trhoch, s cieľom získať licenciu na iných trhoch zo subjektívnych dôvodov spočívajúcich v obchodnej príležitosti. Z toho istého dôvodu treba zamietnuť aj tvrdenie skupiny Servier týkajúce sa údajného „paradoxu“, ktorý je dôsledkom toho, že udelenie licencie vzťahujúcej sa na vyšší počet trhov by

mohlo skôr predstavovať stimul na zrieknutie sa trhov, na ktoré sa táto licencia nevzťahuje. Bez ohľadu na počet trhov, na ktoré sa uvedená licencia nevzťahuje, totiž platí, že na týchto trhoch je hospodárska súťaž obmedzená.

- 464 Servier tvrdí, že ustanovenia o nenapadnutí patentov a o neporušovaní práv z patentov na hlavných trhoch skupiny Servier nevedli k rozdeleniu trhu. Hoci bolo spoločnosti Krka zakázané, aby na trh uvádzala svoj perindopril, ktorý je zložený z kryštalickej alfa formy erbumínu chráneného patentom 947, z dôvodu, že tento liek údajne porušuje práva, Krka mohla naďalej uvádzať na trh takú verziu tohto lieku, ktorá neporušuje práva a ktorú navyše vyvíjala. V tejto súvislosti však stačí uviesť, že skutočnosť, že dohoda o rozdelení trhu obmedzuje možnosti potenciálneho konkurenta konkurovať majiteľovi patentu, – pričom však nevyklučuje akúkoľvek možnosť hospodárskej súťaže zo strany tohto konkurenta v dlhodobom časovom horizonte na základe toho, že vyvíja výrobok, ktorý neporušuje práva – nemôže vyvrátiť záver, podľa ktorého takáto dohoda predstavuje obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.
- 465 Skupina Servier poukazuje na údajné pozitívne účinky na hospodársku súťaž na hlavných trhoch skupiny Servier z dôvodu, že dohoda o urovnaní Krka nebránila spoločnosti Krka vstúpiť na hlavné trhy skupiny Servier prostredníctvom jej perindoprilu, ktorý je zložený z kryštalickej alfa formy erbumínu chráneného patentom 947, pred uplynutím doby platnosti patentu 340. Táto dohoda však zakazovala spoločnosti Krka predávať tento perindopril na týchto trhoch dovtedy, kým neuplynula platnosť patentu 947. „Ústupok“, ktorý urobila Servier vo vzťahu k patentu 340, teda nevyvracia posúdenie Komisie, pokiaľ ide o protisúťažný cieľ uvedenej dohody, keďže táto dohoda bránila spoločnosti Krka vstúpiť na hlavné trhy skupiny Servier v krátkodobom, či dokonca strednodobom horizonte.
- 466 Pokiaľ ide o argumentáciu skupiny Servier, podľa ktorej dohoda o urovnaní Krka nebránila jej ďalším potenciálnym konkurentom skupiny Servier pokračovať v súdnych konaniach s cieľom dosiahnuť vyhlásenie neplatnosti patentu 947, treba konštatovať, že takouto okolnosťou sa z hľadiska práva hospodárskej súťaže nemôže odôvodniť skutočnosť, že táto dohoda zaväzovala spoločnosť Krka k tomu, aby sa vzdala prebiehajúcich súdnych konaní, ktoré viedla proti skupine Servier v tejto veci. Platí to tým viac, že tak ako vyplýva z dôkazov uvedených v bode 436 tohto rozsudku, Servier „sa domnievala, že Krka mala v rámci námietkového konania pred EPÚ a v rámci konania o zrušenie v Spojenom kráľovstve jedny z najlepších a najkomplexnejších dôkazov“, čo znamená, že späťvzatie jej žalôb mohlo významným spôsobom znížiť šance na to, že tento patent bude vyhlásený za neplatný, a teda posilniť kontrolu, ktorú mohla Servier vykonávať na dotknutých trhoch.
- 467 Pokiaľ ide o tvrdenie skupiny Servier založené na údajnom skreslení dokumentu z 29. septembra 2005, v ktorom zamestnanec spoločnosti Krka poukazoval na „spoločnú činnosť [so skupinou Servier] s cieľom kontrolovať trh“, treba uviesť, že tento dokument prinajmenšom naznačuje, že jeden rok pred uzavretím dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka bola Krka otvorená myšlienke spolupráce so skupinou Servier na určitých trhoch, a to s cieľom tieto trhy spoločne kontrolovať, pričom sa na základe tohto dokumentu nedajú presne identifikovať trhy, o ktoré malo ísť. V každom prípade táto skutočnosť patrí do súboru súhlasných nepriamych dôkazov, ktoré preukazujú protisúťažnú povahu týchto dohôd, no sama osebe nepredstavuje nevyhnutnú podporu pre záver, ku ktorému dospela Komisia. Platí teda, že aj za predpokladu, že by tvrdenia skupiny Servier týkajúce sa tohto dôkazu boli čiastočne správne, toto tvrdenie nemôže stačiť na to, aby sa tomuto žalobnému dôvodu vyhovel.

- 468 Pre každý prípad treba dodať, že vzhľadom na to, že Servier sa niektorými svojimi tvrdeniami snaží minimalizovať stupeň škodlivosti dohôd Krka, neexistuje žiadna pochybnosť o tom, že obmedzenie hospodárskej súťaže konštatované Komisiou bolo dostatočne škodlivé na to, aby bolo kvalifikované ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle judikatúry Súdneho dvora [pozri analogicky rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 67, ako aj citovanú judikatúru]. Ako totiž vyplýva z judikatúry pripomenutej v bodoch 97 a 238 tohto rozsudku, dohody, ktorých cieľom je rozdelenie trhov, majú samy osebe cieľ obmedzujúci hospodársku súťaž a patria do kategórie dohôd výslovne zakázanej článkom 101 ods. 1 ZFEÚ.
- 469 Posúdenie všetkých tvrdení účastníkov konania a dôkazov v spise tak vedie k záveru, že Komisia bez toho, aby sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, mohla v odôvodnení 1745 sporného rozhodnutia konštatovať, že licencia na patent síce môže byť legitímnym prostriedkom pre majiteľa tohto patentu poskytnúť tretej osobe právo využívať vynález chránený uvedeným patentom, no licenčná dohoda Krka slúžila ako stimul na dosiahnutie záväzku spoločnosti Krka upustiť od svojho vstupu na hlavné trhy skupiny Servier, čím tak týmto dvom podnikom umožnila zorganizovať si medzi sebou rozdelenie trhu.
- 470 V dôsledku uvedeného treba argumentáciu skupiny Servier týkajúcu sa existencie dohody o rozdelení trhu zamietnuť.
- 471 Z týchto skutočností vyplýva, že dôkazy predložené v spornom rozhodnutí preukazujú existenciu postupu, ktorého cieľom bolo to, aby si Servier a Krka rozdelili trh s perindoprilom, a postačujú na odôvodnenie kvalifikácie tohto postupu ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, v súlade s judikatúrou Súdneho dvora pripomenutou v bodoch 96 a 97 tohto rozsudku.
- 472 Pokiaľ ide o to, že Servier subsidiárne navrhuje, aby bolo sporné rozhodnutie zrušené v rozsahu, v akom sa v ňom konštatuje obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa konkrétne na trhu v Spojenom kráľovstve, a to bez ohľadu na existenciu predbežného opatrenia vyplývajúceho z rozhodnutia High Court z 3. októbra 2006, ktorým sa spoločnosti Krka zakazuje vstúpiť na tento trh s jej perindoprilom, ktorý je zložený z kryštalickej alfa formy erbumínu chránenej patentom 947, treba pripomenúť, že takýto súdny zákaz je predbežným opatrením, ktorým sa nijako neprejudikuje dôvodnosť žaloby pre porušenie práv podanej majiteľom patentu [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, bod 53]. Konkurenčný tlak vyvíjaný na základe možnosti, že Krka vstúpi na tento trh, tak po vydaní tohto súdneho zákazu nezanikol, a táto okolnosť tak nemôže vyvrátiť záver uvedený v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, pokiaľ ide o trh Spojeného kráľovstva.
- 473 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba prvú časť deviateho žalobného dôvodu zamietnuť a musí sa konštatovať, že skupine Servier sa nepodarilo vyvrátiť kvalifikáciu ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa, uskutočnenú v spornom rozhodnutí, vo vzťahu k postupu, ktorého cieľom bolo to, aby si Servier a Krka rozdelili trh s perindoprilom prostredníctvom dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka.
- 474 Okrem toho treba konštatovať, tak ako bolo uvedené v bode 424 tohto rozsudku, že vzhľadom na to, že prvá časť štvrtého žalobného dôvodu, ktorá je založená v podstate na inherentnej zákonnosti dohôd o urovnaní a licenčných dohôd vo všeobecnosti, sa špecificky vzťahuje na dohodu o urovnaní a licenčnú dohodu Krka, prekrýva sa s právnou argumentáciou uvádzanou skupinou

Servier v rámci jej deviateho žalobného dôvodu. V dôsledku uvedeného z dôvodov uvedených v bodoch 423 až 473 tohto rozsudku vyplýva, že v rozsahu, v akom sa prvá časť štvrtého žalobného dôvodu týka dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka, táto musí byť tiež zamietnutá.

B. O desiatom žalobnom dôvode

1. Argumentácia účastníkov konania

475 Vo svojom desiatom žalobnom dôvode Servier predovšetkým vytyka Komisii to, že v odôvodnení 1817 sporného rozhodnutia konštatovala, že Servier má dominantné postavenie na trhu, tak ako bol tento trh definovaný v tomto rozhodnutí, pričom ide o definíciu, ktorú Servier spochybňuje v rámci iných žalobných dôvodov. Servier tiež poukazuje na nedostatok odôvodnenia, pretože podľa jej názoru nie je možné zistiť, či Komisia v spornom rozhodnutí vykonala kontrafaktuálnu analýzu. Servier ďalej vytyka Komisii to, že sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia pri svojej analýze kontrafaktuálneho scenára. V prvom rade mala Komisia preskúmať hospodársku súťaž, tak ako by táto pravdepodobne existovala v prípade, že by dohody Krka neboli uzavreté, s prihliadnutím na skutočný rámec, v ktorom vyvolávali svoje účinky. Servier v tejto súvislosti tvrdí, že späťvzatie návrhov v konaniach týkajúcich sa platnosti patentu 947 zo strany spoločnosti Krka nemalo žiadny citeľný vplyv na výsledok týchto konaní.

476 V prípade neexistencie dohôd Krka by Krka pravdepodobne nevstúpila na trhy vo Francúzsku, v Holandsku a Spojenom kráľovstve. Podľa názoru skupiny Servier bol takýto vstup v Spojenom kráľovstve zablokovaný predbežným opatrením v podobe súdneho zákazu. Vo Francúzsku a v Holandsku upustila Krka od svojich plánov uviesť svoj perindopril na trh. Dohody Krka však neodstránili spoločnosť Krka ako potenciálneho konkurenta skupiny Servier pre prípad prípadného vyhlásenia neplatnosti patentu 947 alebo vývoja takej verzie perindoprilu, ktorá neporušuje práva. Pokiaľ ide o dohodu Krka o prevode a o poskytnutí licencie, Servier sa domnieva, že táto nemala žiadny účinok na hospodársku súťaž, pretože technológia spoločnosti Krka neumožňovala obísť patent 947. Servier zdôrazňuje, že po zrušení patentu 947 rozhodnutím EPÚ zo 6. mája 2009 vstúpilo na trh s perindoprilom viacero výrobcov generických liekov, čo preukazuje neexistenciu protisúťažného účinku tejto dohody nezávisle vo vzťahu k tomuto patentu.

477 Servier sa kriticky vyjadruje aj k odôvodneniu 1831 sporného rozhodnutia, ktoré sa týka ustanovení, ktoré Servier a Krka mohli prijať v čase dojednávania a uzatvárania dohôd Krka, aby zabránili tomu, že tieto dohody budú viesť k rozdeleniu trhu. Tvrdí, že Komisia nepreukázala, že strany mohli dospieť k zmierlivému urovnaniu za menej prísnych podmienok.

478 Napokon Servier tvrdí, že Komisia pri analýze účinkov dohôd Krka nezohľadnila pozitívne účinky licenčnej dohody Krka na hospodársku súťaž.

479 Komisia proti tejto argumentácii namieta.

2. Posúdenie Súdnym dvorom

480 Na úvod treba zdôrazniť, že argumentácia skupiny Servier, ktorá je rozvinutá v rámci jej deviateho žalobného dôvodu, sa prekrýva s argumentáciou uvádzanou v rámci druhej časti jej štvrtého žalobného dôvodu, podľa ktorej sú posúdenia Komisie týkajúce sa účinkov dohôd Krka

nesprávne. Pokiaľ ide o tvrdenie, ktorým Servier spochybňuje existenciu svojho dominantného postavenia na údajne nezávislom trhu s perindoprilom, t. j. postavenia, na ktoré Komisia poukázala v odôvodnení 1817 sporného rozhodnutia, treba konštatovať, že tento poukaz, ktorý sa nachádza v rámci opisu konkurenčného postavenia skupiny Servier, nie je rozhodujúci pre analýzu, ktorá nasleduje v odôvodnení 1820 a nasl. tohto rozhodnutia, týkajúcu sa účinkov dohôd Krka na potenciálnu hospodársku súťaž zo strany spoločnosti Krka vo vzťahu ku skupine Servier.

- 481 Pokiaľ ide o údajný nedostatok odôvodnenia vyplývajúci z toho, že nie je možné zistiť, či Komisia v spornom rozhodnutí vykonala kontrafaktuálnu analýzu, stačí poukázať na to, že v odôvodnení 1814 tohto rozhodnutia Komisia uviedla, že je potrebné zohľadniť „konkurenciu, ktorá by existovala v prípade, že by dohoda nebola uzavretá“, a to predovšetkým „to, ako súťažne by sa Krka mohla správať v prípade, že by dohoda nebola uzavretá“. Sporné rozhodnutie má teda v tejto súvislosti vadu spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení.
- 482 Z právnych okolností uvedených v bodoch 339 až 358 tohto rozsudku vyplýva, že ostatné tvrdenia týkajúce sa kontrafaktuálneho scenára, ktoré Servier uvádza v rámci tohto žalobného dôvodu, sú založené na nesprávnom výklade dôkazného bremena, ktoré znáša Komisia pri preukazovaní obmedzujúcich účinkov na hospodársku súťaž, pokiaľ ide o také dohody, ktoré rovnako ako dohody Krka majú za cieľ vytvoriť rozdelenie trhov tým, že sa nimi oddiali vstupu generického lieku na trh.
- 483 Ako už totiž bolo uvedené v bode 354 tohto rozsudku, bolo úlohou Komisie preukázať, že uplatnený kontrafaktuálny scenár je realistický a hodnoverný. Ako pritom v podstate vyplýva z bodu 355 tohto rozsudku, keďže sa v prejednáwanej veci predmetné obmedzenie hospodárskej súťaže týkalo odstránenia zdroja potenciálnej hospodárskej súťaže zo strany spoločnosti Krka vo vzťahu ku skupine Servier, analýza kontrafaktuálneho scenára v podstate zodpovedala analýze existencie tejto potenciálnej hospodárskej súťaže, ktorá bola odstránená dohodami Krka. Na účely určenia toho, či dohody Krka, ktoré zakazovali spoločnosti Krka vstúpiť na trhy vo Francúzsku, v Holandsku a Spojenom kráľovstve, mali preukázaný účinok na potenciálnu hospodársku súťaž, tak Komisia mala overiť, či by Krka v prípade, že by nedošlo k uzatvoreniu týchto dohôd, mala skutočnú a konkrétnu možnosť začleniť sa to týchto trhov v takej lehote, že by mohla vyvíjať konkurenčný tlak na skupinu Servier, a teda že hrozbu takéhoto vstupu bolo možné považovať za realistickú a hodnovernú [pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2020, Generics (UK) a i., C-307/18, EU:C:2020:52, body 117 až 120].
- 484 V rozpore s tým, čo tvrdí Servier, tak Komisia nebola povinná preukázať, že v prípade, že by dohoda o urovnaní Krka nebola uzavretá, by Krka dosiahla úspech v súdnych konaniach proti patentu 947 rýchlejšie alebo úplnejšie.
- 485 Na základe toho, že Komisia v odôvodneniach 1826, 1829 a 1835 až 1846 sporného rozhodnutia zohľadnila hospodársky a právny kontext dohôd Krka, oprávnené mohla oprávnené konštatovať, že Krka predstavovala pre skupinu Servier jednu z najbezprostrednejších hrozieb, a to z dôvodu, že mala skutočné a konkrétne možnosti vstúpiť na trhy vo Francúzsku, v Holandsku a Spojenom kráľovstve. Skutočnosť, že nie je možné s istotou určiť, či by Krka na tieto trhy skutočne vstúpila, nemá vplyv na okolnosť, že napriek tomu, že chcela vstúpiť na uvedené trhy a mala prostriedky na to, aby tak urobila, zosúladiť sa so skupinou Servier s cieľom vzdať sa takejto možnosti, a to za podmienok vzájomne prospešných pre obidva tieto dva podniky.

- 486 V prípade, že by dohody Krka neboli uzavreté, by táto možnosť vstupu na trh zo strany spoločnosti Krka prostredníctvom jej perindoprilu, ktorý je zložený z kryštalickej alfa formy erbumínu chránenej patentom 947, nebola odstránená. V dôsledku toho Komisia preukázala, že odstránenie tohto zdroja potenciálnej hospodárskej súťaže, a to vďaka vykonaniu uvedených dohôd, malo za následok citelné obmedzenie hospodárskej súťaže. Takéto odstránenie potenciálnej hospodárskej súťaže tak predstavovalo účinok, ktorý nebol ani hypotetický, ani potenciálny, ale naozaj skutočný, a ktorý bol takej povahy, že mohol odôvodniť kvalifikáciu ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska účinku, uplatnenú v odôvodnení 1850 sporného rozhodnutia.
- 487 Pokiaľ ide o tvrdenie skupiny Servier napádajúce odôvodnenie 1831 sporného rozhodnutia, ktoré sa týka ustanovení, ktoré Servier a Krka mohli prijať v čase dojednávania a uzatvárania dohôd Krka, aby zabránili tomu, že tieto dohody budú viesť k rozdeleniu trhu, stačí konštatovať, že týmto odôvodnením sa Komisia obmedzila len na to že správne uviedla, že nič nebránilo skupine Servier a spoločnosti Krka uzavrieť odlišné dohody, ktoré nevedú k rozdeleniu trhu konštatovanému v bodoch 442 až 473 tohto rozsudku. Toto tvrdenie skupiny Servier je teda založené na nesprávnej premise, že dohody Krka nepredstavovali rozdelenie trhu, a preto musí byť zamietnuté.
- 488 Z toho vyplýva, že preskúmanie desiateho žalobného dôvodu skupiny Servier neodhalilo existenciu žiadneho pochybenia, ktorým by sa dalo spochybniť konštatovanie Komisie uvedené v odôvodnení 1850 sporného rozhodnutia, podľa ktorého mali dohody Krka za následok citelné obmedzenie potenciálnej hospodárskej súťaže zo strany spoločnosti Krka vo vzťahu ku skupine Servier.
- 489 Pokiaľ ide o to, že sa Servier odvoláva na údajné pozitívne účinky licenčnej dohody Krka na hospodársku súťaž, stačí pripomenúť, tak ako vyplýva okrem iného z bodov 175, 289, 452 a 454 tohto rozsudku, že táto dohoda sa týka trhov, ktoré nepatria do geografickej oblasti porušenia článku 101 ZFEÚ z dôvodu obmedzenia hospodárskej súťaže z hľadiska účinku konštatovaného Komisiou. Prípadnými pozitívnymi účinkami na hospodársku súťaž vyplývajúcimi z uvedenej dohody na iných trhoch, než sú trhy dotknuté týmto porušením, sa preto nedá odôvodniť existencia pozitívnych účinkov na hospodársku súťaž na trhoch, na ktorých bolo uvedené porušenie konštatované.
- 490 Preto je desiaty žalobný dôvod skupiny Servier potrebné zamietnuť.
- 491 Okrem toho, tak ako bolo uvedené v bode 480 tohto rozsudku, argumentácia rozvinutá skupinou Servier v rámci druhej časti štvrtého žalobného dôvodu, podľa ktorej sa Komisia dopustila nesprávneho právneho posúdenia, keď vymedzila kontrafaktuálny scenár a preskúmala účinky dohôd Krka *ex ante*, sa prekrýva s argumentáciou uvádzanou skupinou Servier v rámci jej desiateho žalobného dôvodu. V dôsledku uvedeného, z dôvodov uvedených v bodoch 480 až 490 tohto rozsudku vyplýva, že v rozsahu, v akom sa táto druhá časť štvrtého žalobného dôvodu týka kvalifikácie dohody o urovaní a licenčnej dohody Krka ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska účinku, táto musí byť tiež zamietnutá.
- 492 Zo všetkého, čo bolo uvedené vyššie, vyplýva, že Súdny dvor týmto rozsudkom síce rozhodol o niektorých žalobných dôvodoch na základe článku 61 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, no stav konania mu nedovoľuje rozhodnúť vo veci v celom rozsahu, a teda vec T-691/14 musí byť vrátená Všeobecnému súdu, aby tento preskúmal žalobné dôvody skupiny Servier, o ktorých ešte nebolo s konečnou platnosťou rozhodnuté.

- 493 Pokiaľ ide o porušenie článku 101 ZFEÚ uvedené v článku 4 sporného rozhodnutia, Súdny dvor v súlade so závermi Komisie rozhodol o viacerých žalobných dôvodoch, a to konkrétne o štvrtom žalobnom dôvode, no len v rozsahu, v akom sa špecificky týka dohody o urovnaní a licenčnej dohody Krka, o prvej časti deviateho žalobného dôvodu a o desiatom žalobnom dôvode. Keďže Súdny dvor tieto odvolacie dôvody s konečnou platnosťou zamietol, Všeobecný súd ich už nemusí skúmať.
- 494 V druhej časti svojho deviateho žalobného dôvodu však Servier tvrdí, že Komisia sa dopustila viacerých nesprávnych posúdení, keď dohodu Krka o prevode a o poskytnutí licencie kvalifikovala ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa. Bude úlohou Všeobecného súdu preskúmať tento žalobný dôvod v konaní po vrátení veci.
- 495 Pokiaľ ide o porušenie článku 102 ZFEÚ konštatované Komisiou v článku 6 sporného rozhodnutia vo vzťahu ku skupine Servier, bude úlohou Všeobecného súdu, aby vzhľadom na dôvody uvedené v bodoch 380 až 390 tohto rozsudku, v ktorých Súdny dvor vyhovel ôsmemu odvolaciemu dôvodu týkajúcemu sa definície trhu s perindoprilom, a v dôsledku toho aj jedenástemu odvolaciemu dôvodu, rozhodol o štrnástom až sedemnástom žalobnom dôvode, ktoré sa týkajú tohto porušenia, ako aj o žalobných dôvodoch uvádzaných subsidiárne, a to v rozsahu, v akom sa vzťahujú na výpočet pokuty uloženej za to isté porušenie.
- 496 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba vec vrátiť Všeobecnému súdu, aby rozhodol o druhej časti deviateho žalobného dôvodu, týkajúcej sa kvalifikácie dohody Krka o prevode a o poskytnutí licencie ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ZFEÚ, o štrnástom až sedemnástom žalobnom dôvode týkajúcich sa porušenia článku 102 ZFEÚ a o subsidiárnych žalobných dôvodoch v rozsahu, v akom sa vzťahujú na výpočet pokuty uloženej za toto porušenie.

O trovách

- 497 Vzhľadom na to, že vec sa vracia Všeobecnému súdu, o trovách tohto odvolacieho konania sa rozhodne neskôr.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Body 1 až 3 výroku rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 12. decembra 2018, Servier a i./Komisia (T-691/14, EU:T:2018:922), sa zrušujú.**
2. **Vec sa vracia Všeobecnému súdu Európskej únie, aby rozhodol o druhej časti deviateho žalobného dôvodu, týkajúcej sa kvalifikácie dohody Krka o prevode a o poskytnutí licencie, uzavretej 5. januára 2007 medzi spoločnosťou Les Laboratoires Servier a spoločnosťou KRKA, továrna zdravil, d.d., ako obmedzenie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEÚ, o štrnástom až sedemnástom žalobnom dôvode týkajúcich sa porušenia článku 102 ZFEÚ, uvedeného v článku 6 rozhodnutia Komisie C(2014) 4955 final z 9. júla 2014 týkajúceho sa konania podľa článku 101 [ZFEÚ] a článku 102 [ZFEÚ] [vec AT.39612 – Perindopril (Servier)], ako aj o žalobných dôvodoch uvádzaných subsidiárne, a to v rozsahu, v akom sa vzťahujú na výpočet pokuty uloženej za toto porušenie.**
3. **O trovách konania sa rozhodne neskôr.**

Podpisy